

ליקוט

מענות קודש

~ ה'תשמ"ג ~

פתח דבר

לקראת כ"ף מנחם-אב, יום ההילולא של הרה"ג הרה"ח וכו' הרב לוי יצחק ז"ל, אביו של כ"ק אדמו"ר שליט"א –

הננו מוציאים לאור בזה ליקוט **"מענות קודש – ה'תשמ"ג"**, הכולל את מענות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א שכתבם במשך שנת ה'תשמ"ג.

*

"פון איין תורת נשיא דורנו גייט מען צו נאך א תורת נשיא דורנו" (שיחת ש"פ תז"מ תנש"א – בלתי מוגה). כמה "חלקים" ישנם לתורת נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בין החלקים השונים בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א, "חלק" מיוחד ישנו, והוא: **"מענות קודש"**, הם אלפי המענות אשר כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א במענה להשואלים:

החל מהשנים הראשונות לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנה לצד ה"אגרות" ששלח להפונים אליו, נענו רבים מהמכתבים ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א בכתב יד קדשו על מכתב השואל, כאשר לאחר מכן נמסרים הדברים להנמען.

בעוד ובשנים הראשונות ה' זה באופן מצומצם (בעיקר – לאלו הנמצאים בסמיכות מקום), הנה ככל שעברו השנים הלך הדבר והתרחב יותר ויותר, עד שה' לאופן העיקרי בו עונה כ"ק אדמו"ר שליט"א להכותבים אליו.

על אף היותו של "חלק" זה בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א – חלק **עיקרי**, נדמה, כי חלק זה אין מוסבת תשומת הלב אליו ככל הדרוש.

טעם העיקרי לדבר הוא, ככל הנראה, כיון שמפוזרים מענות הקודש על פני כמה וכמה מקומות שונים, ועד עתה לא נמצא להם גואל שילקטם לפונדק אחד.

צורך זה באנו למלאות בליקוטים אלו. קדמו לליקוט שלפנינו **ליקוט מענות קודש – תשד"מ**, "ליקוט מענות קודש – תשמ"ה", "ליקוט מענות קודש – תשמ"ו", "ליקוט מענות קודש – תשמ"ז", "ליקוט מענות קודש – תשמ"ח", "ליקוט מענות קודש – תשמ"ט", "ליקוט מענות קודש – תשנ"ו", "ליקוט מענות קודש – תנש"א", ו"ליקוט מענות קודש – תשנ"ב".

ובתכניתנו להוציא ליקוטים נוספים מסוג זה, להרוות צמאון אנ"ש והתמימים.

*

תודתנו נתונה לכל אלו שהואילו למסור את מענות הקודש שבידם לפרסום בליקוט זה, וזכות הרבים תלוי' בהם.

במיוחד תודתנו נתונה למערכת אפליקציית "מפתח" על עזרתם.

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת מכל מי שיש בידו מענות קודש שטרם פורסמו, למוסרם לידי המערכת על מנת לפרסמם בליקוטים יבואו, ויהיו בזה ממזכי הרבים.

כתובת הדוא"ל של המערכת: likkutkatyak@gmail.com.

*

ויהי רצון שבמהרה בימינו תחזינה עינינו בהתפשטות מלכות כ"ק אדמו"ר שליט"א על כל באי עולם, ונזכה להתראות עם כ"ק אדמו"ר שליט"א תיכף ומיד ממש, מלך ביפיו תחזינה עינינו, והוא יגאלנו תיכף ומיד ממש.

מערכת "ליקוט כתבי יד קודש"

ערב כ"ף מנ"א, ה'תש"פ
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
ברוקלין, נ"י.

צילומי כתי"ק

— פרסום ראשון —

ד"ר יצחק אהרן יעקובי
בבית המדרש, פתח תקוה
הוא שיצא לאור סדרה חדשה-הודעת
השנה הזאת (היא זמנית) (היא זמנית)
זמנית (היא זמנית) (היא זמנית) (היא זמנית)
ד"ר י.

אשר חתמו עליו
יקרר דעתו
ד"ר יצחק אהרן יעקובי
פתיחה (היא זמנית)
פתיחה (היא זמנית)

פתיחה (היא זמנית)
פתיחה (היא זמנית)
פתיחה (היא זמנית)

לקמון מענה יג

מענות קודש - ה'תשמ"ג

ב"ה.

בהר"ד דיום א' להרפמ"א שליט"א נרשם, שלדעת הרמב"ם שפסח שני הוא תשלומין לפסח ראשון מ"כ פוסק המנ"ח (מצוה שפ, לדעת הרמב"ם) שאם יבנה הבית בין הפסחים - חייבים להקריב פסח שני, אעפ"י שלא היו מחוייבים (בשנה זו) בפסח ראשון.

ואולי הכוונה, עפ"י המבואר בלקו"ש חי"ח ע' 129 ואילך, שגם לדעת הרמב"ם (הל' קר"פ פ"ה ה"ב) שפסח שני רגל בפני עצמו [ולכן "גר שנחגיגו בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני" (שט ה"ז) - הוא רק לדעת הרמב"ם, משא"כ להדיעות שפסח שני הוא תשלומין או תקנתא (פסחים צג, א)], מ"מ גם לדעת הרמב"ם הוא תשלומין (מלשון שלימות), ולכן "אם הזיר בראשון ה"ז מקריב בשני" ופסור מכת (שם ה"ב), לא נכון?

אבל לכאורה שאלה זו, אם חייבים להקריב פסח שני כאם יבנה הבית בין שני הפסחים, לכאורה אינו חלוי במחלוקת הגמרא הנ"ל (האם פסח שני הוא א) רגל בפ"ע (ב) תשלומין (ג) תקנתא) אלא כמפורש במנ"ח (ב) "ועיי'ן בר"מ (סס) פ"ו ה"ו דמשעריבן בהנכנסין בעזרה אם הם רוב שהורים או סמאים, הזיגן אם הם רוב שהורים נרחו המיעוט אף דיש רבים מישאל שהם סמאים וכן להיפך... הכלל עיקר ד"ז דמיעוט ורוב גדה"כ הוא רק בעומדים כאן (בעזרה) ויכולים לעשות הפסח, א"כ נראה ברור אם יבנה הבית ב"ב בין ב' הפסחים... אין חילוק בין רוב למיעוט, א"כ כל ישראל חייבין לעשות פסח שני". ובלקו"ש חי"ב ע' 218 ואילך מכואר, שגדר הענין שאין ציבור מקריבין פסח שני, אינו דין בהקרבנה ובפסח שני, אלא - דין בפסח ראשון ובדחי', היינו שהחורה אינה דוחה ציבור מפסח ראשון לפסח שני, ועפ"ז אם לא עשו פסח ראשון (לא מחמת טומאה אלא) מסיבה אחרת (כגון מפני יד האומות) חייבים הציבור בהקרבנת פסח שני (תוכן קצר מהמבואר פ"ט).

ועפ"י הנ"ל לכאורה אפילו לדעת האומרים שפסח שני הוא תשלומין, כאם יבנה הבית בין שני הפסחים יהיו חייבים לעשות פסח שני (לדעת ר"ח דפריש, דמקריבין קרבנות בזממ"ז), שהרי מה שלא הקריבו פסח ראשון - הוא מסיבה שאינה חלוי' בנו?

יעו'ן אג"ת עניני דמני

ד' ענינים אמרתי לוי' גדל קצת ל: אמר ע"כ תלמוד
ואינו באענינת אין אה האלוק, אה אבטרי עניני
ואגוד קובנה גינת' בין אמר ע"כ וק"ס - ע"כ ה"ו ה"ו תלמוד.

לקמון מענה קז

ישיבת תומכי תמימים הנורוכיזיו
CENTRAL YESHIVATH TOMCHEI TMMIMIM

Containing: Photo Olney Russian Gilya Tomchei

Established by the late Lubavitcher Rabbi Joseph J. Schneerson of blessed memory
Under the Presidency of the Present Lubavitcher Rabbi Menachem M. Schneerson

[Redacted box]

ז"מ אריה תשמ"ג

בתשובה טא להזכיר

Handwritten notes in Hebrew, including "ברכה", "ה'תשמ"ג", and "ה'תשמ"ג".

אי"א נו"נ וכו'
מ.א. שי' חדקוב

וברכה!

שה"ס, הועלתה הצעה לתרגם את לוח
ו"ללה"ק"ע"י ר' טובי' שי' בלוי,
לסאול חו"ד כת"ר שי' באס לקבל

דיעות שבירושלים הודפס ע"י ה'

לקמן מענה קכ

מענות קודש - ה'תשמ"ג

א

[תשרי]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח כללי מכינוס העשרים ושבע שהתקיים ביום א' דחול המועד סוכות (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – ס"ת הכלליים שע"י תו"ת המרכזית – ע' 76); (2) ל"ועד רבני ליובאוויטש" על ההודעה ע"ד אסיפה שמתכננים לערוך (מהעתקה, באדיבות התי' מנחם מענדל שיי שמוקלער)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בזמן שמחתנו (לשון רבים),

שהתחלתו ביום שמחתכם אלו השבתות.

אזכיר עה"צ.

ב

[תשרי]

מענה לרי' ישראל שם-טוב שהכניס תמונות מריקודי "שמחת בית השואבה" בשכונת קראונהייטס שאירגן (קטלוג התמונות של ספריית אגו"ח מספר 3920):

ראיתי ת"ח להחזיר

ג

[תשרי]

מענה לר' אפרים וואלף על שאלתו בקשר להעסקת נשים בבית הספר לדפוס "יד החמשה" (סי' יימי תמימים" ח"ח ע' 166):

כהמענה דכו"כ פעמים כהוראת הרב מרא דאתרא.

ד

[תשרי]

מענה לר' שלום הלוי דוכמאן חבר הנהלת "כולל חב"ד" שכתב: "הנני רוצה לשאול את דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א, בזה שבדעתי לקחת את . . . (הוא הי' המנהל של . . .) לעבוד עבור הכולל, תפקידו יהי' . . . בכלל הוא עושה עלי רושם טוב וכו' ובעל מרץ, וכנראה מזה שהוא פעל קצת בשטח זה לא באופן רשמי בימים האלה ונראה שאפשר לסמוך עליו, מובן שזהו לנסיון של שלושה חדשים וכו' ואז נחליט וכו'" ("כפר חב"ד" גליון 1678):

[1] על כללות המכתב, כתב:

כנראה לא הבין כלל מענתי מאז, ומוכרחני לכתוב בפירוש שלא יהי' מקום לטעות – מספר האנשים שמקבלים משכורת בהכולל כאן – הוא בהרבה יותר מהדרוש, ובהיפך מהנהגות כל המוסדות (הראויים לשם מוסד), וכן מספר החדרים בהם פזור הכולל, פשוט

באם יהי' איש מיוחד לכל פרט מהעבודה וחדר מיוחד לכל פרט בפ"ע, ולכאוו"א מהם מזכיר וטלפון – ה"ז מסודר יותר ויפה יותר וכו'.

כ"ז ה"ז היפך לגמרי מהנהגת מוסד מסודר כי כל מוסד משתדל שכאוו"א מהעובדים בו יהי' זמנו בהמוסד מנוצל לגמרי.

בהנוגע לפועל – מכבר הי' צ"ל ועכ"פ יעשה זה עתה – יצמצם כהנ"ל בהכולל, שיהי' עכ"פ לא יותר מעשר אחוז יותר ממוכרת – שזה ידרוש אפואגען ולא ... לשכור חדשים! וכל הצמצום וההקדם בזה ישובח, ויה"ר שיודיע מהבפנו"מ בקרוב (1)

[2] על מה שכתב: "תפקידו יהי כו", כתב:

באם כ"ז לא נעשה ע"ע מה סו"ס עושים בפועל לתועלת המוסד – כל האנשים והמזכירים שבכולל? (2)

[3] על מה שכתב: "מובן שזהו לנסיון של שלושה חדשים וכו' ואז נחליט וכו'" – סימן בעיגול תיבת "נחליט", וכתב:

מי הם המחליטים בכל כיו"ב? (3)

ה

[תשרי]

מענה לשני שלוחים שהכניסו רשימת-דברים שהסכימו עליהם, בהמשך לסכסוכים בהם היו מעורבים (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

שייך להרבנים שי' (הועד?) שעסקו בזה ע"ע וכהוראתם יעשה

אזכיר עה"צ.

להחזיר החוזה

ו

[כ"ד תשרי, אסרו חג הסוכות]

מענה להרב דוד ראסקין על דו"ח שכתב (בתאריך ד' תשרי) בקשר לקובצי חידושי תורה היו"ל בכל רחבי תבל – בהמשך לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה לאחרונה (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי' בהם):

אסחה"ס

הנעשה בכהנ"ל עתה

[בקשר לקובצי חידושי תורה – ראה גם לקמן מענות: ח, י, נד, סב].

ז

[תחלת תשמי"ג]

מענה לר' שלום דובער לויין שכתב – בקשר לסי' אגרות-קודש אדמו"ר מהרי"ץ כרך א שבעריכתו: "באגרות תרפ"ג-ד השמטתי כמה עשרות אגרות בקשר לאגודת ישראל, ועוד עשרות קטעי אגרות, ורבים שאלו לטעם ההשמטה (מאגרות שכבר נדפסו במקומות אחרים), והשבתי שהוא מפני כבוד. . " (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' מד):

ח.

וטוב עשה, כפשוט.

ח

[ד' מרחשון]

מענה להנהלת "צבאות השם" ששאלו – בקשר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א לאחרונה ע"ד הדפסת קובצי חידושי תורה בכל מקום ומקום – האם ילדי "צבאות השם" ישתתפו אף הם בכתיבת והדפסת קובצי חידושי תורה (מצילום כתי"ק – קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ מטות תשע"ד):

לא נכון לקחת מזמן דהנ"ל למה שאין זה ענינם

וינצלוהו לתומ"צ כו'.

ט

[לאחר ש"פ נח, ו' מרחשון]

מענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ נח:

"בהשיחה דפרש"י (נח ז, יב) הקשה, דממ"ש "ויהי הגשם גוי ארבעים יום" מוכח דכוונת רש"י "הורידן ברחמים שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה" היא שכל הארבעים יום (לא רק בתחלתן) הורידן באופן כזה (שבאם יחזרו יהיו גשמי ברכה). וא"מ: א) היאך שייך קס"ד "אם יחזרו" במשך

ארבעים יום, והרי כבר בודאי מתו בתחילת המבול (כשהי' ריבוי מים) והיאך שייך ש"יחזרו" (ב) מהו הפירוש בזה שכל הארבעים יום (גם בסוף המ' יום) הוריד המים באופן כזה – והרי בפועל הי' מבול? ויתירה מזו: איך זה מתאים עם מ"ש להלן (בפסוק יז) "ויהי המבול ארבעים יום", שבמשך כל המ' יום (גם בתחלתן) הי' מבול?

ונתבאר התירוץ על קושיא הראשונה, דרש"י פירש כבר לפנ"ז (פסוק ד') "ארבעים יום – כנגד יצירת הולד שקלקלו להטריח ליוצרים כו"ו. והיינו, דארבעים ימי המבול הוא ענין אחד (ובלשון הרגזובי: נקודה אחת). ומכיון שמצד הקס"ד "אם יחזרו", ירידתן בתחלת המ' יום הי' לא באופן ד"מבול" – הרי במילא נתבטל כבר ה"נקודה" דארבעים יום מבול, לכן בהימים שלפנ"ז הורידן באופן שיוכלו להיות גשמי ברכה.

אם נרשם נכון. ומהו התירוץ על קושיא השני: היאך שייך שכל המ' יום (גם ביום המ') הי' אפשר עדיין (גם למטה, "על הארץ") שיהיו גשמי ברכה? וגם: איך זה מתאים עם "ויהי המבול ארבעים יום", שבכל המ' יום (גם בתחלתן) הי' מבול?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תצ):

[1] על מה שכתבו: "ומכיון שמצד הקס"ד "אם יחזרו", ירידתן בתחלת המ' יום הי' לא באופן ד"מבול" – הרי במילא נתבטל כבר ה"נקודה" דארבעים יום מבול, לכן בהימים שלפנ"ז הורידן באופן שיוכלו להיות גשמי ברכה", כתב:

[שמצד הקס"ד "אם יחזרו", ירידתן] **הייתה בבת אחת אַ פעקל (של מ' יום) – אחד בדוגמת יצירת ולד אחד**

[2] על מה שכתבו: "איך זה מתאים עם "ויהי המבול ארבעים יום", שבכל המ' יום (גם בתחלתן) הי' מבול?", כתב:

בנקודה אין שייך [תחלתן] ואמצע – וסוף

[המענה נכלל בלקו"ש חכ"ה ע' 24 ואילך].

י

[ז' מרחשון]

מענה להרב דוד ראסקין על מכתבו – בהמשך להמענה שקיבל (לעיל מענה ו) – בו כתב ע"ד ההתקדמות בהוצאת הקובצים דחידושי תורה בכל רחבי תבל (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

נת' ות"ח

להחזיר המצו"ב

יא

[ועש"ק לך, י"ב מרחשון]

מענה לר' שניאור זלמן גוראריי על מכתבו בקשר לתכנית הרחבת 770 ("בית משיח" גליון 270. תשורה הולצמן ט' תמוז תשע"ד. והעתקה):

תפסת מרובה וכו' ויסתפקו לע"ע (בצידי דרום וצפון) מבלי הריסת משרדים או שינוי בהם.

ובפרט (בנוגע להבטחות שלהם – במוכח) המאורע המבהיל, ומבהיל עוד יותר – שאין אף אחד שם לב לזה כלל!!

סתרו (בממון צבור ובזריזות) המקוה היחידה לנשים שהייתה בכל השכונה דליובאוויטש ושמבקרים בה נשי חב"ד מכמה מדינות – לפני כשנתיים!?

וכיון שכנראה לא "נודע" להם עד"ז – הריני להודיע: (1) אין מקוה במקומה ע"ע, כאן, (2) ע"פ שו"ע בנוגע לביהכנ"ס אפילו, ואפילו כשיש עוד ביהכנ"ס – צע"ג איך סתרו מלכתחלה (3) במצב שמותר לסתור (שלא הי' כלל בנדו"ז) – צ"ל "לבנות במהרה ביום ובלילה" (ל' השו"ע).

ובעיני ראיתי שמלבד ימים ספורים אין בונים כלל לא בלילה ולא ביום. וה' ירחם על כולנו בתוכ"י. ומסיימים בטוב.

[וראה לקמן מענות מח, נב].

יב

[מרחשון]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להנהלת תו"ת המרכזית בקשר לסגירת הישיבה-גדולה בסיאטל וואשינגטאן (מצילום כתי"ק – תשורה טלזנר כ"ט שבט תשנ"ז. "בית משיח" גליון 1123):

הנהלת מרכז תו"ת שי':

אף שאין דרכי כלל להתערב בעניניהם, כמפורסם

להיות הנ"ל יוצא מן הכלל לגמרי

יצאתי מן הכלל הנל ושואל בשאלותי הנ"ל:

הגעתני ז"ע ידיעה שיסגר לשנ"ה הבע"ל סניף תו"ת אשר ב. [.]

והשאלות: א) הידוע לכם עד"ז. 2) אחריות הסניפים היא על המרכז (כן הוא ע"פ שו"ע) הידוע לכם עד"ז?

כוונתי כפשוט לא לשקוט כי רק לבירור: [.]

מהיר

ח

יג

[כ"ב מרחשון]

מענה לר' מיכאל אהרן זליגסון שכתב: "היות שיצא לאור סה"מ תרמ"ג-תרמ"ד חשבתי לערוך מפתח ענינים להנ"ל (כמו מכבר – לשנות עטר"ת-פרי"ת) ורציתי לשאול הוראת כ"ק אד"ש בזה" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל, מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בו. מבוא ל"סי' המפתחות לשיחות קודש"י):

יברר במזכ'

באם לא קדמו אחר – נכון כפשוט (ובזריזות – כפשוט).

מהיר

ח

יז

[שלהי מרחשון]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – לר' ישראל לייבוב מנהל "צעירי אגודת חב"ד" באה"ק על דו"ח (סי' "צעירי אגודת חב"ד" ע' 257. וראה לקמן מענה טו):

נתקבל ותשואות חן ודבר בעתו טוב בסמיכות לשבת מברכים כסלו חודש הגאולה, אזכיר על הציון.

טו

[שלהי מרחשון]

מענה לר' ישראל לייבוב מנהל "צעירי אגודת חב"ד" באה"ק על דו"ח (סי' "צעירי אגודת חב"ד" ע' 257):

בטח מבצע חנוכה מיט אַ שטורם, והלכה כבית הלל דמוסיף והולך, ובפרט כשגם כן לכתחילה צריך להיות אריבער.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה יד).

טז

[לאחר ש"פ חיי שרה, כ"ז מרחשון]

מענה למערכת הערות התמימים ואני"ש מאריסטאון על מכתבם – בהמשך להגהת כ"ק אדמו"ר שליט"א על הערה בהקובץ (גליון רצג), בקשר להמבואר בהתועדות ש"פ חיי שרה בההבדל בין עונש סדום ועמורה לעונש שאר הערים, שה"גפרית ואש" היו על סדום ועמורה דוקא, משא"כ שאר הערים בהפיכה – דהוא כי סדום ועמורה היו גם רעים לבריות, משא"כ שאר הערים. וציינו בהערה הנ"ל למש"כ הרגזיובי, דטעם הדבר הוא מפני שסדום ועמורה נענשו מדין עיר הנדחת, ומכיון שאין עושין ג' עירות עיר הנדחת, לכן שאר הערים נהפכו ולא נשרפו. וציינו שם, אשר אי"צ לפרש כן בפש"מ, דאין צריכים לומר שהעונש דגפרית ואש הוא בגדר שריפת עיר הנדחת. ועל זה כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א: "[דבפש"מ] עיר הנדחת הוא רק בע"ז ועוד ועיקר

בפועל הי' דד' ערים – וטעם שלילת [שאיך עושים ג' עיירות] הי' גם בהפיכה ובפרט לפני מ"ת דנתחדש שצ"ל דוקא שריפה". ובהמשך לזה כתבו המערכת:

"מצו"ב קטע מהגליון דשבוע זה (פי ויצא) – מה שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א על הגליון הקודם (דפי' תולדות) – כפי שהוכן להו"ל . .

בנוגע למ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א שער הנדחת הוא רק בע"ז (ובסדום ועמורה לא מצינו חטא דע"ז) – אולי יש להעיר מפרש"י (וירא יט, כד): "המטיר על סדום – בעלות השחר, כמש"נ וכמו השחר עלה, בשעה שהלבנה עומדת ברקיע עם החמה, לפי שהיו מהם עובדין לחמה ומהם ללבנה כו"י". וכן בפרש"י (לך יג, יג): "ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד – יודעים רבונם ומתכוונים למרוד בו".

גם: לכאורה אפשר לתרץ בפשטות – שהבן חמש למקרא לא למד עדיין אודות הגדר דעיר הנדחת, ופשיטא שלא למד מ"ש בסנהדרין שאין עושין ג' עיירות עיר הנדחת".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' "והאר עינינו בתורתך" ע' קפא):

[1] על מה שכתבו: "מצו"ב קטע מהגליון . . מה שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א . . כפי שהוכן להו"ל", כתב:

במה שנתייחדו סדום וכו' הוא כמפורש צעקת ריבה ואם לא גו'

[2] סימן בעיגול מה שכתבו (מפרש"י וירא): "לפי שהיו מהם עובדין לחמה ומהם ללבנה כו"י, וכתב:

זה הי' כל העולם אז (פרש"י כד, ז. ולפני זה ס"פ נח

והאריך הרמבן (לד, יג) ומה יבקש בהן הרב כו'

והוא פשט במצב אז

[3] סימן בעיגול מה שכתבו (מפרש"י לך) "יודעים רבונם", וכתב:

ראי' לסתור

[4] סימן בעיגול מה שכתבו (מפרש"י לך) "למרוד בו", וכתב:

ה"ז כל דור ההוא הפלגה ונמרוד בראשם (כפרש"י)

[5] על מה שכתבו: "גם: לכאורה אפשר לתרץ בפשטות – שהבן חמש למקרא לא למד עדיין אודות הגדר דעיר הנדחת, ופשיטא שלא למד מ"ש בסנהדרין שאין עושין ג' עירות עיר הנדחת", כתב:

הרי להרגצובי עסקינן

ולא לפרש"י

[המענה נכלל בלקו"ש חל"ה ע' 70 ואילך].

י

[כ"ח מרחשון]

מענה לאחת מנשות אנ"ש על שאלותי בהמדובר בהתועדות ש"פ חיי שרה (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליונות תצב, תרמח):

א. במכתבה כתבה:

"ב"ה איך האב א גוטן פלאץ בא די פארבריינגען לעבן רבצ'ן מענדליק שתחי' און איך קען ב"ה הערן די שיחות קודש פון רבי'ן שליט"א און ס'גיט מיר א חיות פאר די גאנצע וואך.

איך האב געוואלט פרעגן דעם רבי'ן שליט"א א זאך וואס ס'איז מיר נישט קלאר פון דעם שבת מברכים חודש כסלו פ' חיי שרה.

אין דעם הסבר אויף דעם רש"י פון פ' וירא בנוגע צו סדום האט דער רבי שליט"א דערמאנט אז אברהם אבינו איז געווען בן ע' שנה בשעת ברית בין הבתרים, און לויט דער דעה אז ברית בין הבתרים איז געווען נאך מלחמת סדום, וואס דערפאר האט ה' געזאגט צו א"א שכרך הרבה וכו', איז אדורך אזא משך זמן פון מלחמת סדום, וואס ווי קען מען זאגן אז ההרה נסו און געבליבן דארטן אזוי לאנג, בשעת זייער לאנד איז געווען אזוי גוט כגן ה' וכו'.

איז מיר נישט ברור א דיוק אין די חשבון פון די יאהר און דער סדר הענינים. איך האב נאך געקוקט אין חומש שמות פ' בא וואו דער פ' זאגט, ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה וכו', און רש"י איז מסביר אז מלידת יצחק איז געווען ת' שנה און ברית בין הבתרים איז געווען 30 יאהר פריער, און שפתי חכמים זאגט אז א"א איז געווען בן ע' שנה בשעת ברית בין הבתרים וכך איתא בסדר עולם. לויט דעם איז פארשטאנדיק, אז אזוי ווי ס'שטייט אין לך לך פרק י"ב פס' ד אז א"א איז געווען בן 75 שנה בצאתו מחרון, אז דער ברית בין הבתרים וואס א"א איז דעמולט

געווען בן ע' איז געווען פאר דעם נסיון פון לך לך. ואין מוקדם ומאוחר בתורה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

[1] סימן קו תחת התיבות : (א) "און לויט דער דעה אז ברית בין הבתרים איז געווען נאך מלחמת סדום, וואס דערפאר האט ה' געזאגט צו א"א שכרד הרבה וכו'"; (ב) "און רש"י איז מסביר אז מלידת יצחק איז געווען ת' שנה און ברית בין הבתרים איז געווען 30 יאהר פריער"; וכתב :

כך מפורש ברש"י טו, א

[2] על מה שכתבה : "לויט דעם איז פארשטאנדיק, אז אזוי ווי ס'שטייט אין לך לך פרק י"ב פס' ד אז א"א איז געווען בן 75 שנה בצאתו מחרן, אז דער ברית בין הבתרים וואס א"א איז דעמולט געווען בן ע' איז געווען פאר דעם נסיון פון לך לך. ואין מוקדם ומאוחר בתורה" – סימן קו תחת התיבות "ברית בין הבתרים", וכתב :

מפורש בכתוב שהי' בארץ הזאת – בארץ ישראל [כי לדעה זו יצא ב' פעמים מחרן] כי בפעם הא' שיצא מחרן הלך אתו לוט וכו' ונשבה כו' ואח"כ ברית ביה"ב (בעלי התוס' ר"פ לך)

ב. במכתבה כתבה :

"אויך די לעצטע שאלה פון רביין שליט"א אין פ' וירא וועגן סדום, פארוואס אין פסוק שטייט והי' המטיר . . . אש וגפרית, און רש"י איז מפרש מתחלה מטר ונעשה גפרית ואש, און איז גארנישט מסביר אזוי ווי אין נח בא דעם מבול וואו רש"י האט מסביר געווען ויהי הגשם – שהורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי ברכה, און דא איז רש"י גארנישט מסביר. אויב איך האב גוט פארשטאנען די שאלה, האב איך געטראכט אפשר איז דער ענטפער איז זייער פשוט. אזוי ווי דער בן חמש למקרא האט שוין געלערנט אין פ' נח וועגן די דרכי ה' אז ער ווארט ביז די לעצטע מינוט צו געבן א Chance די רשעים צו טאהן תשובה, איז אפשר דער זעלבער ענין געווען דא, אז דער מטר האט געקענט זיין ברכה אויב זיי וואלטן געטאהן תשובה, ובפנימיות איז עס גוט".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

[3] על התיבות : "איז אפשר דער זעלבער ענין געווען דא", כתב :

א"כ הי' צ"ל הפיכת המים מברכה להיפך הברכה (מים הזדונים) ולא . לגפרית ואש (היפך דמים, ולא היפך דברכה)

יח

[ערי"ח כסלו]

ממענה לר' אליעזר צבי זאב צירקינד על מכתבו בקשר להמדובר בהתועדויות ש"פ וירא וש"פ חיי שרה בענין משיחת מלך (מצילום כתי"ק – סי' "נלכה באורחותיו" ע' 225):

[1] במכתבו כתב: "כדאי להזכיר שגם אצל שמוא' הנביא נמצא דעות שהיה מלך ואעפ"כ לא מצינו שנמשח".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה וסימן חץ וכתב:

אליבי' דהרמב"ם עסקינן ומלשונו ברור ששמואל לא הי' מלך (4)

[2] במכתבו כתב: "וגם יש להעיר שאני לשפל ידיעתי לא מצאתי ענין משיחה אצל משה רבינו, ולכ"ע מלך הי'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

כמדומה הזכרתי בהתועדות – בכל אופן יש להסביר בקל – לפי השיטה שהי' מלך – נעשה מלך קודם הציווי דשמן המשחה ודיני מלך שבתוש"ב בכלל (5)

[המענה נכלל בלקו"ש חכ"ג ע' 190].

יט

[ועש"ק תולדות, ג' כסלו]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" שכתבו: "מצו"ב ספר ליקוטי שיחות חלק יט. הוצאות הספר נתן ידידינו מר זאב הלוי הורביץ מפאלו בראזיל, ונתן את זה לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית שתליט"א" (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 270):

נת' ות"ח ת"ח וכו'

מוכרח שהחלק דבראשית שלאח"ז יו"ל בפועל בשבועות שלו תשמ"ג. וההקדם בזה גופא ישובח

ובטח יבש"ט.

[וראה לקמן מענות כג, כד].

כ

[תחלת כסלו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) לר' מאיר יהודה ישראל הארליג על דו"ח מהתועדויות יום הבהיר ר"ח כסלו ברחבי תבל ("כפר חב"ד" גליון 76); (2) לר' שמואל הורביץ שהכניס את חוברת הלכות חנוכה באידיש שהו"ל (ס' "שבח המועדים")]:

נתקבל ות"ח.

ודבר בעתו –

בסמיכות ליוז כסלו יום הגאולה.

אזכיר על הציון.

כא

[תחלת כסלו]

מענה להנהלת "צבאות השם" ששאלו האם לקנות תנור גדול במיוחד לאפיית מצות, בכדי שיוכלו להזגים לילדים המבקרים את תהליך האפי ("התקשרות" גליון לח, והעתקה):

הרי לזה צ"ל מומחים בכיו"ב, תנור ובנין מתאים, משגיח וכו' וכו', ואפילו לעשות חמץ'דיגע מצות ג"כ טרחא רבה ופזור הנפש וכו', ומה מכריחם לכל זה?

לכל היותר – יכולים להתדבר עם מאפי' הקיימת בלאה"כ שישכירו (פארדינגען זיי) ימים אחדים וכו'

אזכיר עה"צ

כב

[ז' כסלו]

מענה להשליח הרב יוסף העכט שכתב ע"ד פרופסור מסויים שטען שהתורה אינה סותרת את המדע בנוגע לגיל העולם, ובתוך דבריו ציטט את כ"ק אדמו"ר שליט"א שבספר "אמונה ומדע" כותב, לדבריו, שגם לפי התורה יתכן שהעולם קיים מיליוני שנים. כאשר התקשר אל

הפרופסור ונוף בו על שהוא מסלף בזדון את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, הגיב הלה שכך הוא מבין את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכי כל אחד רשאי לפרש את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א כרצונו (לקוי"ש ח"ל ע' 267. תשורה העכט ט"ז כסלו תשס"א):

על מה שכתב שהפרופסור לא הטריח עצמו לקרוא עד הסוף, ובמילא סילף את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א – כתב:

(1) גודל העגמ"נ וכו' הוא לא כ"כ מזה שהנ"ל עושה כך, אלא מזה שאנ"ש שי' נוהגים ככה ועוד יותר.

(2) כתבתי בפי' (ובטח הועתק בס' אמונה ומדע) שהמקבל השיטה שהבריאה בפועל היתה בהתפתחות דעתי שמבטל יסוד מצות שבת הכתוב בתורה (נוסף על שזהו היפך מסורת ישראל שכותבים בשטרות גטין "לבר"ע") – (מובן שידוע מש"כ בתפא"י על המשניות במאמרו הידוע ואכ"מ) ואיך אפ"ל ספק בדעתי!?

כג

[כסלו]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" על מכתבם – בהמשך להמענה שקיבלו (לעיל מענה יט) להו"ל לקוטי שיחות כרך כ עד לש"פ ויחי (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 270):

[1] במכתבם כתבו ע"ד הנושאים בהם יעסקו ה"הוספות" להספר.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יכולים לעשות כהנ"ל (וכן – השיחות לחו"כ וברי מצוה ומכ' לחנוכה) באם יהי' הס' מכורז עכ"פ לעש"ק ויחי – עכ"פ – מאה טופסים

[2] במכתבם כתבו: "באם מכניסים הליקוטים של ש.ז. בהספר נוכל למסור הספר לדפוס אי"ה תיכף לאחר שידפס הליקוט לפי ויחי. ע"פ כל הנ"ל – אולי כדאי לעשות כן?".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "הליקוט לפי ויחי", וכתב:

יכניסוהו אלי לא יאחר מעש"ק ויגש או עוד מוקדם באם מוכרח לקיום (1) (2)

כד

[כסלו]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" על מכתבם – בהמשך להמענות שקיבלו (לעיל מענות יט, כג) בקשר להו"ל לקוטי שיחות כרך כ עד לש"פ ויחי – בו כתבו:

"ואולי, היות וה"קונטרסים" שיצאו לאור בתחלת שנת תשל"ח (מצו"ב טופסים) הם התועדויות שלמות (מתקופה אחת) – אולי כדאי להדפיסם במדור בפ"ע [ע"ד השיחות – התועדויות – דשנת תשכ"ה שנדפסו בהוספות ללקו"ש כרך ה' במדור בפ"ע].

באם זה נכון – אולי כדאי להדפיס (בתור יוצא מן הכלל) גם המאמרים שבקונטרסים אלו, ובפרט שכמה ענינים שבהשיחות באים בהמשך להמאמר [וכמו השיחות הנ"ל משנת תשכ"ה, שגם המאמרים שנאמרו אז נדפסו בלקו"ש שם].

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 270):

מחק תיבת "אולי" וסימן בחץ ובעיגול מה שכתבו "כדאי להדפיסם במדור בפ"ע [ע"ד כו"]; מחק תיבת "אולי" וסימן בחץ ובעיגול מה שכתבו "כדאי להדפיס (בתור יוצא מן הכלל) גם המאמרים כו"; וכתב:

ויכניסו הר"ד לחו"כ וליג"ש שנה ומכ' דחנוכה כיון שמוגהים –

בשינוי מהמדובר לפני זה – לא לחכות ללקו"ש דויחי שנה זו (ואולי גם לא ללקו"ש דויגש) ובמילא יוכלו להו"ל באופן שילמדו בו עוד בזמן דס' בראשית

(להחזיר כל המצו"ב)

[כאשר חברי ה"ועד" מיהרו בעבודה והכניסו את ה"ליקוט" דש"פ ויגש להגהה מוקדם, כתב על עלי-ההגהה: **באם ימהרו וגם בדויחי – יוכל הכל להכנס בהכרך**].

כה

[כסלו]

ממענה לקבוצת אברכים בקשר להו"ל חוברות בנושא זהותו של מלך המשיח (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליונות 775, 1050):

זה מכו"כ חדשים שמרעישים ויותר מכאן ע"ד ההכרח דאחדות ישראל (ובהקדמת אהבת ישראל) ושליטת מחלוקת וכו', ושזהו ביטול סיבת הגלות, ובמילא נוגע ישירות – להשים קץ לגלות ולהביא את הגאולה, וכל השתדלות האפשרית בזה מקדימה קץ הגלות, ובכ"ז חובת כאו"א הרוצה ומצפה לגאולה להשתדל (ולהזהר – מהפכו). [. .]

פרסום החוברת הב' ואפילו דחוברת הא' – ה"ה במצב ההווה – פעולה הכי חזקה להגדיל מחלוקת, פירוד הלבבות וכו', ר"ל. (ונס גדול הוא שע"ע לא בא לזה – למרות הרעש שמקימים שפיץ חב"ד בזה "בסוד").

זה שכוונתם היא כו' – אין נפק"מ, כי נוגע התוצאות בפו"מ, שהן כנ"ל.

לסיכום – פעולתם הנ"ל ותוצאותי' מַיִדוּת: מחלוקת, פירוד הלבבות, היפך מהפצת אהבת ישראל, פֶּאֶרְרִייעֶן זיך עִם רבבות מִיִּשְׂרָאֵל, וכו', וכתוצאה מכ"ז – פֶּאֶרְשֶׁלֶעפֶען קֶץ הַגְּלוּת, ר"ל. וכו'.

ואין להאריך בדבר המבהיל. ומבהיל ג"כ שאין שמים לב כלל לכ"ז. [והמציאו תרופה – שידפיסו שזהו "לאנ"ש פנימי"! לא יאומן כי יסופר שאיש מבוגר יענה כהנ"ל!].

כו

[כסלו]

ממענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (לקו"ש חכ"א ע' 381):

[. .] צדקה לפני הדלקת הנרות, והעיקר לנצל זה להדגיש שאסור להמדליקה לטלטל הפושקע לאחר ההדלקה, ולכן צ"ל לכתחילה במקום שתשאר שם עד לאחרי הבדלה (שכמה אינן יודעות עד"ז) [. .]

כז

[כסלו]

מענה להנהלת בית הספר "בית רבקה" בכפר חב"ד ב' ששאלו – לאור סיום הרישום לספר התורה הכללי השני של בית הספר ע"י התלמידות – האם עליהן להתמסר עתה לרישום ילדים לספר תורה של ילדי ישראל (ס' אלבוים "אות בספר תורה" ע' 139):

בכל כיו"ב שייך לועד הרבנים דס"ת באה"ק. אזכיר עה"צ.

כח

[כסלו]

מענה לר' שלום דובער לויין שכתב – בקשר להערת כ"ק אדמו"ר שליט"א על עלי-ההגהה דמבוא לאגרות-קודש אדמו"ר מהרי"ץ כרך ב, שבו בין השאר תיאר את ביקורו בעיר לודמיר, וכתב עלי' שהיא במחוז וואלין: "לברר השנים בדיוק דאטוואצק. לברר המתאים השם ואלין להמחוז אודותו מדובר":

"מ"ש ש"לודמיר" היא ב"וואלין" הוא ע"פ הפניה שבראש האגרת המצו"ב. ומתאים להאמור באנצ' העברית, שמצו"ב צילומו.

כיון שההעתקה מווארשא לאטוואצק היתה בקיץ תרצ"ה, לכן לא הזכרתי עד"ז בכרך זה, ובפרטיות עד"ז במבוא לכרך השלישי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' מה):

נת' ות"ח.

להחזיר.

כט

[כסלו]

מענה לא' מעסקני חב"ד באה"ק על מכתבו עם טענות על עסקן אחר ("התקשרות" גליון פב, והעתקה):

כנראה שאינו יודע – אבל לפלא שאינו משער – שבעין טענות הנ"ל יש מכל הצדדים ועל כל הצדדים – ורק בי"ד רבני אנ"ש שי' שבאה"ק – ביכולתו ומתפקידיו העיקריים לעשות בזה לתקן וכו'.

ל

[כסלו]

מענה לר' אליעזר צבי זאב צירקינד שכתב ע"ד ייסוד "אגודת כותבי סת"ם אנ"ש דקראונהייטס", וכתב: "אנו פונים לכ"ק אדמו"ר שליט"א ליתן הסכמתו וברכתו ועוד וכו'" (קובץ זכרון הרב אליעזר צבי זאב צירקינד ע"ה ע' 7):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "ליתן" וסימן בחץ את התיבות "הסכמתו וברכתו", וכתב:

ויהי רצון שיקויים בזה החלצו מאתכם גו' וכל משנ"ת בקונטרס הנ"ל אזכיר עה"צ.

לא

[כסלו]

מענה להשליח הרב יוסף העכט שכתב ע"ד התפתחות העיניים בנוגע לקבלת האישורים לתכנית הדפסת ס' התניא במצרים, וכתב שאין לו כל הערכה היכן המצב באמת עומד, ומבקש ברכה (תשורה העכט כ"ט אדר תשס"ב):

בסגנון המתאים יסבירו להקונסול (זה שיכול לדבר איתו יותר בגילוי לב) מצרים מעונינת שה"עולם" (ארצה"ב) – יוכל לומר שמצרים אינה מנגדת ליהודים כלל [. . .] והדפסת ספר כהנ"ל בלה"ק וכו' – ה"ז הוכחה בולטת לזה וי"ל שיגדל חן הקונסול במצרים ע"י שהמציא זה לידם וכו'.

[וראה לקמן מענות קלא, קלג. ליקוט מענות קודש תשד"מ מענה רז].

לב

[כסלו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להרב דוד ראסקין על דו"ח מאסיפת הנהלת ישיבת תו"ת המרכזית בקשר לסיום ספר תורה הכללי הרביעי שלהם (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – ס"ת הכלליים שע"י תו"ת המרכזית – ע' 77. וראה לקמן מענה לו)]:

נת' ות"ח,

ודבר בעתו –

בין גאולה דיו"ד כסלו

וגאולה די"ט כסלו

אזכיר עה"צ

לג

[ט"ז כסלו]

מענה לר' אפרים וואלף (מצילום כתי"ק – ס' "ימי תמימים" ח"ח ע' 199):

[1] במכתבו כתב: "רצו"ב מכתבים ע"ד הכולל בנחלת הר חב"ד ומקווים שבעזה"י הענין יסודר".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "רצו"ב מכתבים", וכתב:

להחזיר

[2] במכתבו כתב: "פנו אלינו מטעם עלית הנוער שנקבל בביסל"מ ילדים פלשיים. אנו העברנו השאלה לבי"ד רבני אנ"ש ורצו"ב תשובתם. אני חושש שמטעם עלית הנוער לא יחסכו מאמץ להשיג תעודה – כנדרש מטעם רבני אנ"ש – והננו שואלים האם באמת לקבל ילדים פלשיים או לנסות להתנער מזה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "או לנסות" וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "להתנער מזה", וכתב:

[להתנער מזה] בהחלט

[3] במכתבו כתב: "היות ומטעם האוצר חולקו הרבה כספים (הנקראים יחודיים) ע"י חברי הכנסת של אגו"י למוסדות שלהם. פנינו ישירות לשר האוצר (בתור נסיון מקודם) מטעם ביסל"מ וגם מטעם הישיבה בטענת הפליה לרעה, ובקשה לקבל ג"כ הקצבות דומות".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[היות ומטעם האוצר] (ומטעם) **משרד הדתות** [חולקו] זה **מכו"כ שנים** [הרבה כספים (הנקראים יחודיים) ע"י חברי הכנסת של] **מפד"ל** ו[אגו"י למוסדות שלהם]

[4] במכתבו כתב: "בע"פ דברו עם הפקידים שאנו מוכנים אפילו ללכת לבג"צ בענין זה. הננו שואלים דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א האם ללחוץ עד כדי הגשת בג"צ נגד משרד ושר האוצר, בענין הנ"ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

שייך להחלטת אנ"ש שי' שבאה"ק

לד

[י"ט כסלו]

מענה לר' הלל דוד קרינסקי שכתב: "מכינים כל הענינים לשידור ההתועדות די"ט כסלו חי ע"י סאטעלייט לכל ארצה"ב קאנאדא וכו'. בין השיחות ק' נזכיר גם ע"ד מבצע חנוכה" (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי כ"ח סיון תשע"ג):

הרה"ד שי' קרינסקי

הבפומ?

לה

[י"ט כסלו]

מענה לא' מאנ"ש שכתב: "אבקש ברכה שאמלא רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א והוראותיו ובשמחה תמידית. מה תפקידי הפרטי בעולם?" (לקו"ש חל"ט ע' 325. סי' "היכל מנחם" ח"ב ע' צג):

ימלא [רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א והוראותיו] ע"י שיהי' [בשמחה תמידית]

וכשיפתהו היצה"ר להתבונן במצב רוחו ובפרטיות יענהו שהוא תמים ולא חקרו ובכלל אין לו פנאי לזה כי תפקידו לעשות רצון קונו ע"י תומ"צ ולא ע"י חקירות ופלפולים.

לו

[כ"ף כסלו]

מענה להרב דוד ראסקין על דו"ח מאסיפת הנהלת ישיבת תו"ת המרכזית בקשר לסיום ספר תורה הכללי הרביעי שלהם, בו עלו שתי אפשרויות: (1) לעשות את הסיום בביהמ"ד ב-770 ביום כ"ח טבת; (2) לעשות את הסיום בניו דזשערזי ביום ב' שבט (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – ס"ת הכלליים שע"י תו"ת המרכזית – ע' 77):

כפי שיתדברו ביניהם

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה לב).

לז

[ועש"ק וישב, כ"ד כסלו, ערב חנוכה]

מענה לר' הלל דוד קרינסקי שכתב:

"השידור החי של ההתועדות די"ט כסלו ע"י סאטעלייט מחוץ לחוף הי בהצלחה. השתדלנו להוסיף מספר המקומות והעיירות שמקבלים השידור ונתוסף ע"י מספר הרואים.

במשך ההתועדות טלפנו (למספר מיוחד שסדרנו, והראנו זה על הטעלעווישאן סקרין) בערך מאה וחמשים אנשים ונשים, מעירות שונים, בעיקר יהודים אבל גם נכרים. מהם שביקשו ידיעות שונות, מהם שביקשו טראנסקריפטס מדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, מהם ע"ד חנוכה, פגישה וכדומה. לערך מאה מהם מסרו שמותיהם וכתובותיהם לקבל חומר . .

מכינים כעת החומר לשלוח להמבקשים. בדעתנו לשלוח ביאגרפיא קצרה מכ"ק אדמו"ר שליט"א, חומר ע"ד חנוכה, ע"ד הפגישה, ס"ת הכלליים, צבאות ה', קטלוג של המל"ח, ושיחות באנגלית.

היות שכוי"כ מבקשים חומר ע"ד השבע מצוות דבני נח, הנני שואל אם נכון לסדר חוברת עד"ז, וכן אם לסדר חוברת קצרה ע"ד ליובאוויטש למילוי בקשות כנ"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ו' תמוז תשס"ט):

באם ימצא מומחה בזה (נוסף על הצד ההלכתי – בסגנון שלא ירגיז את הנכרים וגם יתאים להאמת – שלכן בספק – לא להו"ל)

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לקמן מענה מא).

לח

[ועש"ק וישב, כ"ד כסלו, ערב חנוכה]

מענה לר' מנחם מאיר הכהן בלוי שהכניס את נוסח המצבה של אמו ע"ה לאישור כ"ק אדמו"ר שליט"א (קובץ "זכרון מנחם מאיר" ח"א ע' 16):

כפשוט כרצון אביו שליט"א

[וראה לקמן מענה מ].

לט

[לאחר ש"פ וישב, כ"ה כסלו, א' דחנוכה]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ וישב:

"בהשיחה דשבת העברה נתבאר שמהגי ענינים שנתנו במיוחד לנשי ישראל, נשי"ק ויו"ט, כשרות האכו"ש (חלה) וטהרת המשפחה (נדה), מתחילים מנשי"ק, שהרי כן הי' בסדר זמנים – שאצל חוה הי' בתחלה נר שבת ואח"כ טהרת המשפחה (נדה), כי דם טמא (הקשור עם "דמו של עולם") בא דוקא אחרי החטא (כי לפני החטא הי' דמה טהור), ואילו נר שבת (הקשור עם "נרו של עולם") הי' כבר קודם החטא. ונתבאר הטעם לזה בפשטות הענינים, כי בכדי ללמוד הלכות נדה וכן בכדי שיהי' בדיקה

בפועל כו', שזה דוקא בלילה (מפני צניעות) – צריכים לאור הנר (בכדי לראות).

לא תפסנו :

הענין דדמו של עולם ונרו של עולם שכנגדם באו איסור נדה ונר שבת – הובא בירושלמי שבת פ"ג ה"ו, וז"ל: "אדה"ר דמו של עולם. . וגרמה לו חוה מיתה לפיכך מסרו מצות נדה לאשה. . אדה"ר חלה טהורה לעולם. . וגרמו לו חוה מיתה, לפיכך מסרו מצות חלה לאשה. . אדה"ר נרו של עולם. . וגרמו לו חוה מיתה, לפיכך מסרו מצות הנר לאשה". וכ"ה בכ"מ – בשינויים (תנחומי ר"פ נח. פ' מצורע. ב"ר פי"ז, ח. יל"ש בראשי רמו לב).

ומזה מובן שכל הג' ענינים דנדה חלה ונר שבת (ולמעיר שהסדר הוא נדה חלה ונר שבת – כבמשנה שבת שם) באו אחרי (ומפני) החטא".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תעג) :

[1] על מה שכתבו: "שאצל חוה הי' בתחלה נר שבת ואח"כ טהרת המשפחה (נדה), כי דם טמא (הקשור עם "דמו של עולם") בא דוקא אחרי החטא (כי לפני החטא הי' דמה טהור), ואילו נר שבת (הקשור עם "נרו של עולם") הי' כבר קודם החטא", כתב :

גם הציווי על נדה הי' לפני החטא (שבאם יהי' כו' – כפי' הרמב"ם [.]

[2] על מה שכתבו: "הענין דדמו של עולם ונרו של עולם שכנגדם באו איסור נדה ונר שבת" – סימן בעיגול תיבת "באו", וכתב :

?

[3] על מה שכתבו: "ומזה מובן שכל הג' ענינים דנדה חלה ונר שבת. . באו אחרי (ומפני) החטא" – סימן שני קווים תחת תיבת "באו", וכתב :

!?

[4] סימן בעיגול את מה שכתבו (מהירושלמי) "מסרו מצות נדה לאשה", "מסרו מצות חלה לאשה", "מסרו מצות הנר לאשה", וסימן בצדס: (*); וכתב :

מודגש וג"פ (*) – והוא משנה ובלבד להקשות!

מ

[כ"ו כסלו, ב' דחנוכה]

מענה לר' מנחם מאיר הכהן בלוי שכתב:

"אבקש סליחת כ"ק אדמו"ר על שהנני מבלה את זמנו הקי עוה"פ בקשר לנוסח המצבה של אמי מורתי ע"ה – אבל מה אעשה שהבא לקמן נוגע לי במאד, לכן הנני מעיז לשאול עוה"פ להוראה ברורה בזה:

כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה לי בעש"ק: "כפשוט כרצון אביו שליט"א" [לעיל מענה לח]. והנה אבי שליט"א [הרב משה יהודה הכהן בלוי] אישר את כל הנוסח חוץ מהתיבות "תהי' שנת גילוי משיח" שאינו שבע רצון מתיבות אלו על מציבה, חוץ מאם כ"ק אדמו"ר שליט"א יאשר תיבות אלו, אז יסכים לזה בשמחה ובטוב לבב.

והנה כנ"ל איז קוועטשט שטארק (ע"ד מאחז"ל הואיל ונפיק מפומא דרב כהנא וכו' וכו') אז עס זאל יע שטיין די ווערטער, וגם הרב דווארקין אישר זה. וגם מר. גרינבוים (שאינו חבדניק) אישר את זה.

והנני שואל דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה?!"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (קובץ "זכרון מנחם מאיר" ח"א ע' 17):

[1] סימן שני קווים תחת מה שכתב (העתקת המענה שקיבל): "כפשוט כרצון אביו שליט"א", וכתב:

ויתירה מזה פשוטה!?

[2] על מה שכתב: "והנני שואל דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה?!", וכתב:

בדיוק כמענתי הנ"ל (לא לכתוב הנ"ל)

מא

[שלחי כסלו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – לר' הלל דוד קרינסקי על דו"ח משידור התועדות י"ט כסלו (תשורה קרינסקי ו' תמוז תשס"ט. וראה לעיל מענה לז)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בין י"ט כסלו, יום הגאולה והפצת המעינות חוצה,
 וחנוכה דענינה מוסיף והולך ואור ולהמשיך זה בכל ימות השנה.
 אזכיר עה"צ.

מב

[לאחר ש"פ מקץ, ב' טבת, זאת חנוכה]

ממענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלתם במאמר ד"ה ברוך שעשה נסים דש"פ מקץ (ריש סה"מ תשמ"ג (הוצאת ברוקלין, תשס"ב)):

[1] בקשר להצעת הבנה מסויימת בהמאמר שאודותיו שאלו: "אם נכון?" – מחק תיבת "אם" וסימן-השאלה, וסימן בחץ ובעיגול תיבת "נכון".

[2] במכתבם כתבו: "גם בקטע השני גופא (בענין ג' הדרגות מים יין ושמן), לא תפסנו במה שנתבאר מעלת השמן על היין שהיין הוא משקה חשוב משא"כ השמן (כשהוא בפ"ע) אינו ראוי לשתי', והיינו דמה שאינו ראוי לשתי' מורה על העילוי שלו (שהוא למעלה מבחי' גילוי ממש) – דלכאורה, לפי ביאור זה נמצא שגם המים הם למעלה מיין, מכיון שאין בהם טעם?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

!?! המים תמיד ראויים לשתי'

אלא שזקוק להם רק אדם החסר (צמא)

(להעיר שגם אינם מזון (כמבואר בדא"ח שזהו היפך מעלה) – אבל לא הוזכר זה בנדו"ד במאמרים שראיתי) (3)

[המענה נכלל בסה"מ מלוקט ח"ב ע' רטז].

מג

[לאחר ש"פ מקץ, ב' טבת, זאת חנוכה]

מענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ מקץ (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תצז):

[1] במכתבם כתבו: "אודות המדובר בהתועדות בענין חמשה חומשי תורה וחמשה ספרי תהלים, הקשורים עם אות ה"א שבציורה מרומזים ג' הקוין דמחדו"מ, "בפיך ובלבבך לעשותו", שבהתחלת התניא – אולי יש מקום להוסיף שגם ספר התניא מחולק לחמשה חלקים: לקו"א, שעהיוה"א, אגה"ת, אגה"ק, וקו"א".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

צע"ג הלקרות ל[קו"א] חלק!

וכמו קו"א בשו"ע, להש"ך דמודגש שאינו חלק

[על גליון קובץ הערות וביאורים אהלי תורה (גליון קסג) שבו נדפסה הערה בקשר לחלק זה דהמענה, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בכמה קובצים שקו"ט ושפאלטען אַ האר – בטעות מוזר במה שרשמתי בהשם קו"א.

רשמתי ראי' מן: קו"א בשו"ע, "להש"ך" וכפשוטו "קו"א בשו"ע" – אין כל קס"ד לקרותו חלק (בפ"ע).

וכן – "קו"א להש"ך".

"כמובן" הסיחו דעת מקו"א לשו"ע אדה"ז, ומקו"א להש"ך, ומתפלפלים ע"ד דף האחרון להט"ז!

אח"כ הגי' כ"ק אדמו"ר שליט"א את הדברים להדפיסם בהקובץ (גליון קסד), כדלהלן:

אַיִש לא הקשה למה לא הבאתי ראי' מקו"א דאדה"ז? עצמו בשו"ע שלו?! – וכהנ"ל "מתורץ" בפשטות –

רשמתי – (הראי'): קו"א בשו"ע, להש"ך (בפסיק קודם לתיבת "להש"ך") וכפשוטו "קו"א בשו"ע" (דאדה"ז) – אין כל קס"ד לקרותו חלק (בפ"ע), וכן "קו"א להש"ך".

תוכן הדברים נכלל גם בסה"ש תנש"א ח"ב ע' 765 הערה 130].

[2] במכתבם כתבו: "אודות המבואר שמיד לאחר סיום התניא בענין דשבת מתחילים "לקוט" אמרים" ענין של בירורים הקשור עם עובדין דחול – להורות שצריכים להמשיך קדושת השבת גם בעובדין דחול, וכן לאחר סיום החומש בענין "האותות והמופתים גו'" מתחילים "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" – להורות על המשכת אלקות בבריאת שו"א, עדיין צריך ביאור מדוע הענין ד"מתכיפין התחלה להשלמה" (בפועל) הוא רק בחומש (שבאותו יום – שמח"ת – קורין "לכל האותות והמופתים גו'", ו"בראשית ברא גו'"), משא"כ בלימוד התניא – לומדים ב"ח כסלו אודות ענין השבת, ורק למחרת מתחילים מ"ספר לקוטי אמרים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בתושבע"פ שמיוסד ההדרן משמע שאין מתחילין כו'. ומעשה רב שאין מתחילין

מד

(לאחר ש"פ מקץ, ב' טבת, זאת חנוכה)

מענה לר' שלום דובער לויין שכתב: "מה שנתבאר בש"ק בענין קריאת שם הנכד כשם זקנו החי; האם יש לקשר לזה את קריאת שמו של זקנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א – מוהר"ר ברוך שניאור, שנולד בחיי אבי אביו מוהר"ר ברוך שלום; או אפשר נוסף לו השם ברוך מחמת חולי – לאחר הסתלקות אבי אביו" (מצילום כתי"ק – סי' "תולדות חב"ד ברוסיא הצארית" ע' קסט):

[1] סימן בעיגול את התיבות "זקנו החי", וכתב:

מלתי' דתמי' ביותר בחוג זה והי' מעורר שקו"ט וכו'

[2] על כללות המכתב, כתב:

לא שמעתי בזה

מה

[ד' טבת]

מענה לאחת השלוחות ששאלה כיצד יסביר הבן לאביו שלא כדאי שישרפו את גופתו לאחר פטירתו (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ נשא תשע"א):

להרוצה, ר"ל, שישרפו גופו לאחר המיתה – יש לומר ברור ובפשטות שלהגוף יש לו קיום "ומעין חיים" גם לאחר סילוק הנשמה, וכל זמן שלא נרקב הגוף לגמרי, חלק מהנשמה קשור בו.

וכל המצוה או מסכים לשריפת גופו – ה"ז הסכמה לשרוף חלק מהנשמה – מעין שריפת אדם חי (אלא שלא כולו אלא חלקו) (אכזריות מאין כמוה)), ואפילו בשרוף נשמת עצמו ר"ל, ומצדיק עצמו שלא ידע מה עושה.

להטענה שעוד כמה אנשים עשו כן – הרי אלפי נאצים שרפו אנשים חיים ממש – וביניהם מדענים רופאים, סוחרים, בעלי משפחה וכו'.

מו

[תחלת טבת]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח מפעולות ה"טנקיסטים" ועש"ק פ' וישב (מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד"); (2) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שהכניסו את ההזמנה למלוה-מלכה השנתית שתתקיים במוצש"ק שמות (מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד")]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בסמיכות לימי חנוכה דענינה מוסיף והולך ואור ולהמשיך זה בכל ימות השנה.

אזכיר עה"צ.

מז

[י"ב טבת]

מענה להרב משה שרמן והרב יוסף וולף שכתבו :

"אחדשה"ט, השנה תימלאנה להדרת גאונו, מורנו ורבנו מרן רבי יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק שליט"א ארבעים שנה בהן מרביץ תרה בשיבתנו, ישיבת רבינו יצחק אלחנן וזכה בעה"ת להעמיד תלמידים הרבה.

לכבוד מאורע גדול זה, החליטה הסתדרות תלמידי ישיבתנו הקדושה להעלות על מכבש הדפוס הוצאה מיוחדת של חיבורנו התורני "בית יצחק", שכבר נודע בעולם הישיבות כמלא וגדוש חדו"ת ובירורי הלכה. כך מיוחד זה כמאז ומתמיד יהיה כולו קדוש לדברי תורה.

לכן פונים אנו לכ"ק אדמו"ר שליט"א שיואיל נא בטובו לתרום מאמר בחדו"ת לכבוד מורנו הגדול שליט"א.

יודעים אנו כמה הדוקים הם קשרי הידידות, ההוקרה וההערצה ההדדית בין כ"ק שליט"א לבין מורנו ורבנו שליט"א ובטוחים אנו שכבוד גדול יהיה למו"ר שליט"א אם יענה כ"ק שליט"א לבקשתנו.

ואנו תפילה שנזכה בקרוב לקבל תשובתו הרמה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ט"ו אלול תש"ע):

[1] סימן בעיגול את מה שכתבו: "לכבוד מאורע גדול זה, החליטה הסתדרות תלמידי ישיבתנו הקדושה להעלות על מכבש הדפוס הוצאה מיוחדת של חיבורנו התורני", וכתב:

ונכון במאד מאד (1)

[2] סימן בעיגול את מה שכתבו: "יודעים אנו כמה הדוקים הם קשרי הידידות, ההוקרה וההערצה ההדדית בין כ"ק שליט"א לבין מורנו ורבנו שליט"א", וכתב:

הרבה יותר מאשר יודעים (2)

[3] על מה שכתבו: "ואנו תפילה שנזכה בקרוב לקבל תשובתו הרמה", כתב:

כוונתם רצוי' וכו', אבל אין הנ"ל נהוג בבית הרב כלל ומכמה דורות – ואתם הסליחה (3)

[4] למכתבם צירפו מכתב להמזכיר רח"ק.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול את שם נמען-מכתבם "לכבוד הרה"ג יהודה קרינסקי שליט"א".

מח

[ועש"ק ויחי, ט"ו טבת]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי ור' משה פנחס הכהן כ"ץ שכתבו: "היות שהפלענער הראשונים להרחיב בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש שהגשנו לפנים להוד כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א לא נתאשרו מפני גודש הסכום. . הנה הוכן ע"י הארכיטקט פלענער חדשים שלא יעלו לסכום עצום. . והננו מבקשים חוות דעתו הקדושה וברכתו הקדושה על זה" (סי' "בכל ביתי נאמן הוא" ע' 360. "בית משיח" גליון 270. והעתקה):

נת' כל ההבטחות דלהלן וכו' –

ידוע הפס"ד שמותר וכדאי למכור בהכנ"ס לצורך מקוה.

הבטיחונני שתהיי המקוה גמורה באמצע הקייץ, ואח"כ – לפני ר"ה, ואח"כ – לחה"ס, ואח"כ – במשך ב-ג שבועות. יד טבת – הייתי בבנין המקוה – ובעוד ג' שבועות ג"כ לא יהי' גמור. באם באמת מעוניינים בטובת ביהמ"ד –

טובתו שימכרוהו וימסרו הכסף לאיש שאינו מליובאוויטש – ויתנו לו עשרת אלפים שכר טרחתו, ובלבד שיגמור המקוה במשך ג' שבועות, ואיש מליובאוויטש לא יתן לו עצות כלל.

מט

[י"ז טבת]

ממענה לאי' ששאל אם צריך להמתין עד חצות לקיום מצות עונה, כשיש לו קביעות ללמוד בהשכמה (לקו"ש חכ"א ע' 455):

[. . 2] צע"ג אם חל בדורותינו שמביא שבמשך כו"כ שעות המחשבה שקוע מתי כבר וכו' וכו',

(3) חילוקים מנהגים ויברר מנהג אבותיו וכו'.

נ

[ח"י טבת]

מענה לאחת מנשות אנ"ש שכתבה ע"ד אביזרים מיוחדים שרוצה לייצר עבור "צבאות השם" ("התקשרות" גליון עב):

1) **בכלל טוב ונכון כהנ"ל במאוד, ומקום לומר שיהיו הרבה, כו"כ אירגונים וגם יחידים, שישתמשו בו וגם יקנוהו.**

2) **ביחד עם זה מובן שנוגע במאוד – שיעשו הפרטים (דהשעון, הגלגל וכו') כמתאים לגיל זה – ולכן צ"ל התייעצות עם מומחים בזה, ועוד – להתחיל בב'-ג' דוגמאות (בכמות לא גדולה) וע"פ תגובת הציבור – יחליטו איזה העיקר ואיזו טפלים וכו', אזכיר עה"צ ותבש"ט.**

נא

[כ"א טבת]

מענה לחברי ה"ועד להפצת שיחות" שכתבו: "בלילה אור לכ"א טבת היתה שריפה בחדרי בית הדפוס שלנו ונשרף לגמרי החדר עם כל מכונות הדפוס והקיפול וכו'. בכל שאר החדרים כולל גם הסטאק של כרכי הלקו"ש, לא הגיעה השריפה ב"ה, ולא נגרם שם נזק. . ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שההיזק יוחזר בשלימותו ולא יחסר ח"ו כלל וכלל בעבודה של הלקו"ש, ושנצליח ובזריזות בבנית ושכלול הועד" (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 270):

ויה"ר שיקויים בהם מאמר קדו"ע המפורסם וכו' ויבש"ט בטוב הנרוהנ"ג ובפרט מהצלחם רבה בהפצת המעינות חוצה וכו'

קבלה. אזכיר עה"צ. להחזיר.

נב

[כ"א טבת]

"צעטל" בכתי"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להרב זלמן שמעון דווארקין – בהמשך להשריפה שפרצה במשרדי ה"ועד להפצת שיחות" אשר בבנין 770 (מצילום כתי"ק – תשורה לוי"ט אד"ר תשס"ה):

ב"ה.

בודאי נודע ע"ד השריפה, ל"ע ול"ע, היום בוקר, והגיעו המים וכו'
והזיק להביהכ"ס, ובנס לא נגע בהס"ת וכו'

– אף שאין לדבר עד"ז, ופשיטא לא לפרסום (שלא להפחיד וכו')

– ולטובת הביהכנ"ס (ככתבי מאז – ולצערי לא נעשה ממשית בזה ע"ע.
וד"ל) – מוסג"ב – תמורת הנ"ל – מאיש שאינו דר בשכונה זו, ופשיטא
שאינו לו דעה לא בועד המקוה, ולא דהשכונה, ולא דהרבני דהשכונה:

עשרת אלפים דולר (ע"פ כתבי אז), אלף להביהכנ"ס ואלף – נדבתו
להמקוה.

והקונה לא יפרסם עדכ"ז (מפני כבוד ליובאוויטש וכבודי) – ולא יתערב
בהנהלת ביהכנ"ס בלל,

אבל אין כל רשות להקטין הבנין או להרחיבו, או לעשות בו שינוי חשוב
– נגד רצונו – וכל כיו"ב

וה' יגדור פרצות עמו בכלל ובפרט וכו' – ויקויים מאמר קדו"ע
המפורסם, ויבנו במקום הנ"ל – כהוראות (ונתינת כח) באגה"ק דאדה"ז
והצ"צ.

ואך טוב הנרונ"ג יהי' כאן ובכ"מ בני"י שליט"א.

נג

[ועש"ק שמות, כ"ב טבת]

מענה לר' לוי גאלדשטיין שביקש ברכה עבור אי שמניח עמו תפלין מדי
יום ועש"ק זה כו"כ שנים, שאינו בקו הבריאות (מהעתקה. המענה
מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

אזכיר עה"צ

נד

[שלהי טבת]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להרב דוד ראסקין על דו"ח מההשתדלות בהדפסת קובצי חידושי תורה בכמה מקומות (מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד")]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בסמיכות לר"ח שבט – עשתי עשר חדש באחד לחדש

אזכיר עה"צ

נה

[י"ג שבט]

"צעטל" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להרב מנשה קליין (אב"ד אונגוואר) – בהמשך להמדובר ב"יחידות" שלו אור ליי"ג שבט, שבה דובר בין השאר ע"ד עריכת "ספר יוחסין" לכלל ישראל, בקשר עם הגזירה ד"מיהו יהודי" (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז ר"ח שבט תשס"ח):

בהמשך להמדובר אמש בנוגע לספר יוחסין וגודל האחריות שבדבר, כיון שמעולם לא הייתה כזאת –

התבוננתי עוה"פ בזה ולפענ"ד:

(א) בנוגע לפועל – ע"פ מצב היחסים בין ארגוני הרבנים האורטודוקסים כאן (ובכ"מ) – לא יעשה הספר בפועל (מי הנאמן, האחראי, היושב בראש וכו'),

(ב) הדיבור יחריף היחסים ביניהם וכו',

(ג) הקונסרוואטיוויים (וגם מהנ"ל) ירעישו שהקנאים רוצים לפלג עם ישראל בכ"מ, ואפילו באמצעים שהקנאים באונגארן מאז לא נקטו בזה

(ד) ירעישו באה"ק נגד הכנס האחרון דמיהו יהודי, "שנגלתה כוונה האמתית" וכו' וכו' – ז.א.

כיון שברור שעתה ובעתיד הקרוב לא יבוא הספר בפועל, ומאידך – עלול אפילו רק הדיבור עד"ז למחלוקת גדולה וביותר – לדעתי אין מתאים כלל וכלל להעלות השאלה אפילו בדיבור בעלמא – לע"ע ובעתיד הקרוב

כי המחלוקת וכו' – בגדר ודאי

והתועלת – גם בגדר שמא אינה (וחוזרני ממה שאמרתי בזה אמש).

ואת כת"ר הסליחה "ודברים שאמרתי וכו"

מהיר

ח

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה ע"י המזכירות לא לפרסם את המדובר בר"ד מהביקור (הר"ד – בסי' "בצל החכמה" ע' 171 ואילך. חלק הר"ד המדובר – ב"בית משיח" גליון 486)].

נו

[לאחר ש"פ בשלח, ט"ו בשבט (1)]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על שאלותיהם בהמבואר בהתועדות ש"פ בשלח (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תקד):

א. במכתבם כתבו:

"נתבאר בפרש"י שבכל מקום יש ללמוד בפש"מ כפי המופיע בפסוק זה, ולכן: כאשר לומדים לראשונה אודות "עמוד הענן", הרי הפירוש בזה הוא שה"ענן" הי' בצורת "עמוד" בלבד, וכאשר לומדים שהענן הגין מהחצים ובליסטראות – בהכרח לומר (בפש"מ) שהענן הי' לכל רוחב המחנה, וגם מצידי המחנה (מפני הצורך לקבל חצים כו' מכל הכיוונים), ובסיום הפרשה – "צא מן הענן", בהכרח לפרש שהענן הקיף את כל המחנה מכל צדדיו (שלכן אין אפשרות אחרת אלא לצאת מן הענן, כלומר, לעבור דרך הענן, ולא להקיפו מצדו).

ולכאורה, הכוונה בזה שבתחילה הי' אמנם עמוד הענן רק לפני המחנה ("לנחותם הדרך"), ובצורת "עמוד" בלבד, ואח"כ, כאשר הי' צורך להגן על בניי מפני החצים כו' – אזי "ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמוד מאחריהם" (ולא רק מאחריהם, אלא גם מצידי המחנה כו'). דלכאורה,

אא"ל שמפסוק זה למדים שכבר בתחילה הי' הענן גם מאחורי המחנה – שהרי מפורש בקרא "ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמוד מאחריהם" (מכיון שמקודם לכן לא הי' מאחריהם).

ועפ"ז – לא תפסנו מהי הקושיא (מעיקרא) כיצד ראו בני"י ש"מצרים נוסע אחריהם" למרות שהענן הי' מפסיק בינם לבין מצרים – הרי מסדר הכתובים משמע, לכאורה, שבתחילה ראו בני"י את מצרים, ורק אח"כ (כאשר המצרים התקרבו יותר למחנה ישראל, באופן שיכלו לפגוע בהם ח"ו ע"י החצים כו') – אזי "ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמוד מאחריהם" כדי להגן על בני"י. וא"כ, לכאורה, מה שראו את המצרים – הי' זה לפני שהענן הפסיק בין ב' המחנות (שהרי "ויסע עמוד הענן גו" נאמר בפסוק י"ט, לאחרי אמירת הקב"ה למשה "מה תצעק אלי גו" ולאחרי צעקת בני"י כתוצאה מראייתם ש"מצרים נוסע אחריהם")?."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

[1] על מה שכתבו : "נתבאר בפרש"י שבכל מקום יש ללמוד בפש"מ כפי המופיע בפסוק זה", כתב :

[נתבאר בפרש"י שבכל מקום יש ללמוד בפש"מ כפי המון] בן מהענין [בפסוק זה]

[2] על מה שכתבו : "הרי הפירוש בזה הוא שה"ענן" הי' בצורת "עמוד" בלבד" – מחק תיבת "בלבד", וכתב :

[הרי הפירוש בזה הוא שה"ענן" הי' בצורת "עמוד"] דמספיק "לנחותם הדרך"

[3] על כללות השאלה, כתב :

אין הכרח ונוגע לאיזה צד שיהי' בפש"מ (ואם יש – הי'ז שלא הי' שינוי) ולכן אין רש"י "מתעסק" בזה.

ב. במכתבם כתבו :

"בנוגע לקושיא איך ראו בני"י את מצרים למרות הענן שביניהם – נתבאר, שאין כל הכרח לומר שהענן הי' עב עד כדי כך שלא יכלו לראות דרכו, ובפרט ראיית מחנה עצום של רכב ופרשים כו' (כשם שראו דרך הענן את אור השמש כו'), ומה שהענן הי' צריך לעצור בעד החצים כו' – הרי זה יכול להיות ע"ד ובדוגמת חומר הזכוכית וכיו"ב, שיכולים לראות דרכו, עם היותו מפסיק בעד חצים כו'.

ולא תפסנו: רש"י מבאר שפעולת הענן (מלבד קבלת החצים) היתה גם כדי "להחשיך למצרים". ולכאורה, מוכח מכאן שלא היתה אפשרות לראות דרך הענן, שהרי הענן החשיך למצרים. ומה גם שמאורע זה הי' בלילה, כפי שמפרש רש"י: "ויסע עמוד הענן – כשחשכה". לא נסתלק כמו שהי' רגיל להסתלק ערבית, אלא נסע והלך לו מאחריהם להחשיך למצרים". כלומר: אפילו אם אור השמש הי' יכול לחדור דרך עמוד הענן, הרי בלילה החשיך הענן לגמרי. וא"כ, לכאורה, כשם שהענן החשיך והסתיר למצרים (שלא יהי' להם את אורו של "עמוד האש"), כך לא יכלו בני"י לראות את המצרים דרך הענן (שהרי הקב"ה לא יעשה נס – שבני"י יוכלו לראות דרך ענן המסתיר – כדי להפחיד את בני"י). ועפ"ז, לכאורה, מה שבני"י ראו את מצרים – הי' זה (לכאורה) לפני שהענן נסע כדי להפסיק בין ב' המחנות (בעוד יום)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[4] על מה שכתבו: "ולכאורה, מוכח מכאן שלא היתה אפשרות לראות דרך הענן" – סימן בעיגול תיבת "ולכאורה", וכתב:

ישאלו בן ה' ויסבירו אשר [להחשיך] הוא ע"י כיסוי אור (השמש ובנדו"ד) הלבנה היינו מלמעלה

[5] על מה שכתבו: "כלומר: אפילו אם אור השמש הי' יכול לחדור דרך עמוד הענן", כתב:

לשיטתם – בלילה מנין [אור השמש]

בן ה' אומר שמפורש: המאור הקטן – בלילה

[6] על מה שכתבו: "הרי בלילה החשיך הענן לגמרי" – סימן בעיגול תיבת "לגמרי", וכתב:

לשיטתם (בכדי שיוקשה ממש"נ "ויראו גו")

לשיטת בן ה' – "לנחותם הדרך" מספיק ענן הכי קל.

נז

[לאחר ש"פ בשלח, ט"ו בשבט (2)]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על מכתבם בהמשך להמענה שקיבלו על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ בשלח, ששאלו מהי הקושיא איך ראו בני" דרך הענן המסתיר שמצרים נוסע אחריהם, והרי לכאורה מסדר הכתובים משמע שהענן הי' כל הזמן מלפניהם ורק כשהמצרים התקרבו עבר לאחריהם. במכתבם כתבו: "לאחרי המענה עדיין לא תפסנו . . ." ופירטו את שלא הבינו (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תק):

מה זה שייד להמענה ה"ז קלאץ קושיא מעיקרא!?

ובכ"ז התפלפלו בזה, וגם מהועד!! (1)

וסו"ס האט מען זיך געחאפט ותודה עכ"פ ע"ז!

אלא שגם בזה (מתוך חריפתא וכו') – בפש"מ פרש"י שהענן הגין מהחצים וכו', שעפ"ז פשוט שכשהייתה התחלת החצים הייתה כבר ההגנה. וא"צ להדגיש עוה"פ שאין מונחים כמדובר לאחרונה

נח

[לאחר ש"פ בשלח, ט"ו בשבט (3)]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על מכתבם – בהמשך להמענות שקיבלו על שאלותיהם בהתועדות ש"פ בשלח:

"אודות הקושיא בשיחה כיצד ראו בני" את מצרים דרך הענן, שאלנו, שלכאורה, "ויסע גו' ויעמוד מאחריהם" הי' לאח"ז. ועל זה ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: דמכיון שפרש"י שהענן הגין מהחצים כו' פשוט שכשהיתה התחלת החצים היתה כבר ההגנה.

האם הכוונה היא ש"ויסע גו"י" הי' מיד כאשר "פרעה הקריב" (שאז היתה אפשרות לזרוק חצים), לפני ש"וישאו בני" את עיניהם והנה מצרים נוסע כו", והכתובים הם שלא כסדר המאורעות.

[בפרש"י – "ויסע עמוד הענן" – "כשחשכה". ולכאורה, "וישאו בני" את עיניהם גו"י" הי' ביום (לפנ"ז)].

(ב) במשנ"ת בהשיחה שהענן הי' ע"ד חומר של זכויות שאינו מסתיר – איך זה מתאים עם פרש"י ד"ה ויסע: "להחשיך למצרים". ומ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א שהענן החשיך "ע"י כיסוי אור הלבנה היינו מלמעלה" – לא תפסנו, כי באם הי' כמו חומר של זכויות אינו מסתיר גם מלמעלה.

[אחדים רצו לומר שלמעלה הי' הענן חומר שמכסה ומסתיר ("להחשיך למצרים")], ובאמצע (בין ישראל למצרים, כדי לקבל החצים) הי' כמו זכויות, ולכן יכלו ישראל לראות את מצרים. אבל בפשטות, הרי זה דוחק גדול לחלק כן, ונוסף לזה: כדי שמצרים לא יהנו מאורו של עמוד האש (שהלך לפני מחנה ישראל), הי' צורך שיהי' ענן המחשיך גם ביו המחנות].

(ג) בנוגע למשנ"ת שהענן הי' מקבל החצים – בפרש"י יתרו יט, ד: "והענן מקבלם". אבל בפרש"י בשלח (יד, יט) משמע שהם ב' ענינים שונים: המלאך – לקבל חצים, והענן – להחשיך למצרים (כמצויין גם בלקו"ש חי"ח ע' 256 הע' 32)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תקה):
[1] על כללות השאלות, כתב:

בכל השקו"ט – חסר תירוץ עקרי ע"פ המפורש בפרש"י לפני"ז יג, כב שעד שלא שקעה כו' – היינו שהענן בא לאחריהם לא משחשכה ממש

[2] על מה שכתבו: "במשנ"ת בהשיחה שהענן הי' ע"ד חומר של זכויות שאינו מסתיר", כתב:

פשיטא שלא כוונתי שהענן הי' של זכויות!!

אלא שהי' ענן קל, שגם הוא מחשיך, אבל לא עד כ"כ שאין רואין מציאות דמחנה רב וכו'.

[3] על מה שכתבו: "ומ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א שהענן החשיך "ע"י כיסוי אור הלבנה היינו מלמעלה", כתב:

זהו הוספתי להדגיש אַז מ'שפּאָלט אַ האר ואין שמים לב להר! מפורש מאחריהם ופשוט שהאור בלילה הוא מהלבנה שבשמים ולא מהארץ

[4] על מה שכתבו: "אבל בפשטות, הרי זה דוחק גדול לחלק כן" – סימן קו תחת תיבת "בפשטות", ומחק את התיבות "דוחק גדול", וכתב:

[הרי זה] **היפך הפשטות** [לחלק כן]

[5] על מה שכתבו: "בנוגע למשניית שהענן היי מקבל החצים – בפרש"י יתרו יט, ד: "והענן מקבלים". אבל בפרש"י בשלח (יד, יט) משמע שהם בי ענינים שונים: המלאך – לקבל חצים, והענן – להחשיך למצרים", כתב:

קושיא בכל אופן מרש"י לרש"י

נט

[שבט]

מענה לא' שהודיע ע"ד גניבה שאירעה אצלו (לקו"ש חכ"ג ע' 363):

[. .] **בדיקת המזוזות טלית קטן כשר ויה"ר שיקום בו מאמר קדוש"ע המפורסם אזכיר עה"צ.**

ס

[שבט]

מענה לר' שלום דובער לויין שכתב – בקשר לגליונות הכוללים חידושים וביאורים לפורים ולתהלים שכתב הרה"ג הרה"ח הרב לוי יצחק ז"ל אביו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהיו בין השאר בחבילת עלים נפרדים שמסר כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"המצו"ב היי בין הדברים שנמסרו לאחרונה מחדר קדשו. האם למסרו להדפיס לכבוד הפורים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' צג):

מהיר.

להוסיף בשולים מ"מ וכו'.

סא

[שבט]

מענה השליח ר' יוסף דוד ווייטמאן ששאל בנוגע לארגון "תפלה קצרה" בבתי הספר הנכרים בפאלו ברזיל, לאור קריאת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות יו"ד שבט ע"ד ייסוד "רגע של שתיקה" – רגע של התבוננות ותפלה לבורא העולם ומנהיגו – בבתי הספר הממשלתיים (תשורה ווייטמאן י"א אלול תשס"ו):

הם קטולים קנאים ויש חשש שיכריחו ח"ו אותו האיש וד"ל.

[בקשר ל"רגע של שתיקה" – ראה גם לקמן מענות: כג, קכד, קלט].

סב

[שבט]

מענה השליח ר' יוסף שמואל יהושע גערליצקי שכתב – בהמשך לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א לאחרונה ע"ד הוצאת קובצי חידושי תורה – שעומד להתחיל לעסוק בהוצאה לאור דקובץ תורני מרבני ודייני עירו תל-אביב, וכתב שישנם שני אפשרויות: (1) להו"ל מיד ע"י הבית חב"ד, או (2) לעשות זאת ע"י המועצה הדתית של תל-אביב, אף שכך מטבע הדברים יקח יותר זמן (תשורה אלטיין ט"ו סיון תשע"ח):

כדאי לחכות קצת ושו"ל ע"י המועצ"ד

אזכיר עה"צ

סג

[כ"ף שבט]

מענה לתלמידים השלוחים לשיבה גדולה ליובאוויטש קסבלנקה מרוקו שביקשו הסכמה וברכה לנסוע להיות אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א ליום הבהיר י"א ניסן ולחזור כמה ימים לאחר חג הפסח (תשורה מאצקין כ"ב אד"ר תשע"ט):

וכל זה כעצת הרבא"ג שליט"א שיבקר עתה אצלם אזכיר על הציון

סד

[כ"ה שבט]

מענה לר' הלל דוד קרינסקי שכתב:

"אבי ש' התדבר עם ידידנו מר יוסף ש' פאָפּפּ ואמר פאָפּפּ שבכל יום ב' בשבוע הטיאטער שלו (שנק' בשם "פאבליק טיאטער" במנהטן) פנוי, ויכולים להשתמש בו כרצוננו בלי מחיר.

אשר לכן עלה בדעתי אולי כדאי לנצל הנ"ל לעשות נשף חב"די קונצרט וכדומה עם סעודה בשתי וכו' בהיום ב' שלפני י"א ניסן הבעל"ט (ז' ניסן). החדר היותר גדול בבנינו הנ"ל מכיל 300 מקומות ישיבה. ונשתמש בהחדר הנ"ל לנשף כנ"ל, ולמכור המקומות בדמי כניסה לבערך \$200 לכ"א, וההכנסה מזה יהי להוצאות השידורים. מר פאָפּפּ ש' הסכים לזה והבטיח לסייע "עד כמה שביכולתו" שיהי ה"פראדוסער" וכו'.

והנני שואל אם לעשות כנ"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ב' מרחשון תשס"ח. ליקוט כתי"ק יום הבהיר י"א ניסן ע' 46):

מחק את התיבות "והנני שואל" וסימן בחץ את המשך הדברים, וכתב:

ב[אם] רוצה [לעשות כנ"ל] בקשר לי"א ניסן – לא, כי כפשוט – אין לחב"ד עסק בטיאטור

וכן לא בפרסומת אנשים מי שיהי'

כ"א בהפצת היהדות והתומ"צ

מהיר

ח

סה

[שלהי שבט]

מענה בקשר להדפסת ענין היתר עבודת המקדש בשבת בכתב-עת אנגלי לילדים מכל החוגים (לקו"ש חכ"א ע' 502):

הת' הרעים יפרשוהו כהיתר להנהגה בהטעמפלס בש"ק.

סו

[לאחר ש"פ משפטים, ער"ח אדר]

מענה ל"יועד הנחות התמימים" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ משפטים:

"בהמשך להמבואר בהשיחה ע"ד מ"ש בסנהדרין (קיא, א) בנוגע לאוה"ע לע"ל – נזכר שכ"ט שבט (קביעות בימי החודש דשבת פ' שקלים) קשור עם אוה"ע כו', כנזכר בתנ"ך (וזה ענין יחידי שנזכר בתנ"ך אודות יום כ"ט שבט).

לא מצאנו לע"ע לאיזה ענין היתה הכוונה (בספר "דבר יום ביומו" לא הובא מתנ"ך איזה ענין שקרה ביום זה הקשור עם אוה"ע. וכן לא מצאנו בקורקי (ביעשתי עשר חודשי" וכיו"ב)).

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תקו):

[שכ"ט שבט] לאחר חצות שמתחיל ר"ח אדר

יחזקאל לב

סז

[בדר"ח אדר]

מענה להרב דוד ראסקין על מכתבו – בהמשך לזה שבהתועדות ש"פ משפטים נתן לו כ"ק אדמו"ר שליט"א קנקן משקה עבור ההכנות ל"מבצע פורים" – בו כתב דו"ח מהאסיפה ומהפעולות שהחלו לעשות בנידון (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – עניני חג הפורים – ע' 31):

הדו"ח נת' ות"ח ות"ח

סח

[בדר"ח אדר]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על מכתבם בקשר להצעה למנות שליח קבוע לפעול מטעם צאגו"ח באוניברסיטאות במנהטן ובשכונות הסמוכות (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי בו):

זה מזמן – שהרר"י שי' קרינסקי עוסק בנוגע למנהאטאן.

וישאלוהו הבטוח שאין כל סתירה כלל בזה.

להחזיר המצו"ב

סט

[לאחר ש"פ תרומה, ו' אדר]

מענה ל"יועד הנחות בלה"ק" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ תרומה:

"בענין מ"ש רש"י (כה, מ) "שנתקשה משה במעשה המנורה, עד שהראה לו הקב"ה מנורה של אש", אף שמפורש לעיל (כה, ט) שהקב"ה הראה למשה "את תבנית כל כליו" (לא רק המנורה) – נתבאר בשיחה, שהדיוק ברש"י הוא "שנתקשה משה במעשה המנורה", ועל זה לא הועיל מה שהראה לו תבנית (כל כלי המשכן, כולל תבנית) המנורה – כי עדיין התקשה איך לעשותה מחתיכה אחת ע"י הקשה בקורנס (פרש"י כה, לא) בתבנית כזה עם קנים גביעים כפתורים ופרחים וכו'.

לכאורה: מכיון שמשנה נתקשה במעשה המנורה – מה הועיל על זה שהראהו מנורה של אש? ומכיון שבהתחלת הענין (כה, לא) פירש רש"י שהמנורה נעשתה מאלי, "לפי שהי' משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה השלך את הככר לאור והיא נעשית מאלי", א"כ, לאיזה צורך הראה לו מנורה של אש, וממ"נ: בנוגע לתבנית המנורה – הרי הראה לו את תבנית כל כלי המשכן, ובנוגע לעשייתה – הרי כשהראה לו מנורה של אש לא הועיל הדבר לעשייתה, והוצרך שתהי' "נעשית מאלי"?."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן כ"ח אדר תשס"ט):

[1] על מה שכתבו: "לכאורה: מכיון שמשנה נתקשה במעשה המנורה – מה הועיל על זה שהראהו מנורה של אש?", כתב:

רש"י כותב בפשטות שזה מועיל, והוא כותב בפשטות שזה אי אפשר שיועיל?! (1)

לדוגמא: בן ה' רואה באור (אש) הנר נהורא אוכמא, לבן וכו' – באם ת"ל דבהמנורה של אש הי' הגביעים וכו' כאו"א בגוון משונה ה"ז מקיל בהבנת עשייתה (מעשה רב: בחוטי מכשיר הרדיא וכו"ב – כשצ"ל חוטים רבים משנים צבעיהם)

[2] על מה שכתבו: "ומכיון שבהתחלת הענין (כה, לא) פירש רש"י שהמנורה נעשתה מאל"י, "לפי שהי' משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה השלך את הככר לאור והיא נעשית מאל"י", א"כ, לאיזה צורך הראה לו מנורה של אש", כתב:

ה"ז בכל אופן קושיא בפ"ע ואין לזה שייכות כלל להשיחה (וכמש"כ כל מפרשי רש"י) וכבר דובר בזה בהתועדות בשנים שעברו (2)

[3] על מה שכתבו: "וממ"נ: בנוגע לתבנית המנורה – הרי הראה לו את תבנית כל כלי המשכן, ובנוגע לעשייתה – הרי כשהראה לו מנורה של אש לא הועיל הדבר לעשייתה, והוצרך שתהי' "נעשית מאל"י" – מחק את התיבות "לא הועיל הדבר", וכתב:

[כשהראה לו מנורה של אש] **הבין יותר אבל לא עד כ"כ שיוכל [לעשייתה] בכל פרטי'**

ישאלו בן ה' ויודיעם אשר רבות פעמים המלמד מתרץ קושיא, ובפעם הא' אינו תופס, ואז המלמד מוסיף ביאור ולפעמים זה מספיק. ולפעמים גם ההוספה ועוד הוספה ועוד הוספה כו' – אינו תופס ונשאר בקושיא

לשיטתו – קלאץ קושיא הו"ל להקשות: כיון שנעשית מאל"י – הרי דוקא תבנית המנורה לא הו"ל להראות כלל ומעיקרא מאי קא סבר !?

[חלק זה דהשיחה כפי שנערכה ע"פ המענה – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליטי"א (צילום כתי"ק – תשורה פלדמן שם), ונדפס בהתועדויות תשמ"ג ח"ב ע' 1022].

שבעים

[לאחר ש"פ תצוה, י"ג אדר (1)]

מענה ל"יועד הנחות בלה"ק" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ תצוה:

"נתבאר בפרש"י ד"ה רמוני, שמשון רש"י "כמין רמונים העשויים כביצת התרנגולת" מוכח שישנם כמה סוגי רמונים, ועל זה מפרש רש"י שרמונים אלן היו בסוג הרמונים העשויים כביצת תרנגולת (מכיון שכך קיבל מרבו, ורבו מרבו וכו', עד משה רבינו).

אולי יש מקום לומר (גם) שהחילוק בין רימון לביצה (מלבד החילוק שהרימון הוא עגול לגמרי, משא"כ ביצה) הוא – שרימון יש לו פה ("כמין רמונים שלא פתחו פיהם" – זבחים פח, ב. רמב"ם פ"ט מהל' כלי המקדש ה"ד), משא"כ ביצה אין לה פה ("ביצים . . אין להם פה" – פרש"י תולדות כה, ל). וכפי שרואה הבן חמש למקרא חילוק זה.

ועפ"ז אולי אפשר לומר שרש"י מפרש שרמוני המעיל היו דומין לרמונים רק בפרט שהם עגולים, אבל לא הי' להם פה – כביצת תרנגולת שאין לה פה. וזהו מ"ש רש"י "עגולים . . היו" – כרמונים, אבל לא בצורת רמון ממש שיש לו פה, כי אם "כמין רמונים העשויים כביצת תרנגולת" שאין לה פה.

ועפ"ז – אין צורך לומר שישנם כמה סוגי רמונים (כמה סוגים בפר הרמון), כי אם שהקשויים (שנקראו רמונים) שבמעיל היו כמו ("כמין") רמונים (שהם עגולים), אבל לא ממש, מכיון שרמונים אלו (שבמעיל) נעשו ("העשויים") – בידי אדם – כביצת תרנגולת שאין לה פה.

[ואולי אפשר לומר שהכרחו של רש"י (מפשטות הכתובים, מלבד מה שקיבל מרבו כו') לפרש כן הוא – כי בפסוק שלפנ"ז נאמרו כמה פרטים אודות פני של המעיל ("והי' פי ראשו בתוכו שפה יהי' לפיו גוי"), ומכיון שלא נאמר מאומה אודות פיהם של הרמונים, מוכח, שרמונים אלו לא הי' להם פה].

האם יש מקום לכל הני"ל?!

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תפה):

סימו קו תחת התיבות "ביצה אין לה" והתיבות "הבן חמש למקרא חילוק זה", וכתב:

הראו חילוק זה! אכלתי רמון בר"ה (ובעבר) ולא ראיתי כל פה כלל.
(כמדומני שגם פרש"י שם לא ראו)

עא

[לאחר ש"פ תצוה, י"ג אדר (2)]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על מכתבם – בהמשך להמענה שקיבלו על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ תצוה :

"בהמשך למה ששאלנו בפרש"י ד"ה רמוני – הנה לכאורה הרי רואים שבראש הרמון יש כמין פרח (כבצור המצורף) [שנקרא במשנה (ערלה פ"א מ"ח) בשם "נץ", וברע"ב: פרח שעל גבי הפטמא], משא"כ בביצה.

[חשבנו שזה נקרא בשם "פה". וממענה כ"ק אדמו"ר שליט"א נראה שאינו כן. אבל, לכאורה אין זה נוגע לעצם הענין, אם אפשר לפרש ברש"י כדלקמן]. ושאלתנו היא :

אם אפשר לומר שכוונת רש"י במ"ש "עגולים . . כמין רמונים העשויים כביצת תרנגולת" היא – שהקשטים שבמעיל נקראו בחומש בשם רמונים רק מפני שהיו "עגולים" כרמונים, אבל לא היו כרמונים ממש, גם ביחס לפרח, כי בנוגע לפרט זה היו "עשויים כביצת תרנגולת".

דלכאורה, אם נפרש כן – יומתק: (א) שאין צריך לחדש שישנם כמה סוגי רמונים – מהם עגולים ממש, ומהם כביצת תרנגולת, (ב) להפירוש שבשיחה שישנם רמונים (פרי) שהם כביצת תרנגולת – לא מובן כל כך תיבת "העשויים" שבפרש"י, דלכאורה הול"ל "כמין רמונים שהם כביצת תרנגולת", משא"כ ע"פ הנ"ל שברמונים (פרי) ישנו רק סוג א' בלבד, מובן שפיר תיבת "העשויים", היינו, שהרמונים שבמעיל היו עשויים כביצת תרנגולת (ולא כרמון ממש, עיגול עם פרח).

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תפה):

[1] על מה שכתבו: "בהמשך למה ששאלנו בפרש"י ד"ה רמוני – הנה לכאורה הרי רואים שבראש הרמון יש כמין פרח . . משא"כ בביצה", כתב:

צינתי לרש"י בגמרא שמפרש שנפתח ואיך זה שייך לפרח

ברוינר ג"כ מקשר פרש"י כאן – לפרש"י בש"ס!

[2] על מה שכתבו: "אם אפשר לומר שכוונת רש"י במ"ש "עגולים . . כמין רמונים העשויים כביצת תרנגולת" היא – שהקשטים שבמעיל נקראו בחומש בשם רמונים רק מפני שהיו "עגולים" כרמונים, אבל לא היו כרמונים ממש, גם ביחס לפרח, כי בנוגע לפרט זה היו "עשויים כביצת תרנגולת", כתב:

– היפך דעגולים!

[3] על מה שכתבו: "משא"כ ע"פ הנ"ל שברמונים (פרי) ישנו רק סוג א' בלבד, מובן שפיר תיבת "העשויים", היינו, שהרמונים שבמעיל היו עשויים כביצת תרנגולת (ולא כרמון ממש, עיגול עם פרח)", כתב:

[היינו, שהרמונים שבמעיל] **הם היפך דעגולים**

[4] על כללות המכתב, כתב:

כדרכם – השמיטו הקלאץ קשיא:

כביצת – ה"ה היפך דעגולים (דזהו כל פירושו דרש"י!)

"ומפרשים" שרש"י רק עוסק בפה, פרח ולמה לא בזנב שבקצה השני

[5] בשולי הגליון, כתב:

העירוני ז"ע – שנדבר עד"ז תצוה תשל"ה

ובהרשימה דברים תמוהים

[6] על תצלום ציור של רימון שצירפו – סימן חץ לעבר הבליטה של הרימון, וכתב:

זנב?

עב

[ט"ז אדר]

מענה להרב דוד ראסקין על דו"ח מאסיפת הנהלת ישיבת תו"ת המרכזית בקשר לסיום ספר תורה הכללי החמישי שלהם, שהוחלט שיתקיים ביום כ"ד סיון בבוסטון, וכתב: "והננו שואלים אם ישנם הערות עכהנ"ל וברכתו הק' שתהי' בהצלחה רבה וכו'" (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – ס"ת הכלליים שע"י תו"ת המרכזית – ע' 86):

אזכיר עה"צ [שתהי' בהצלחה רבה וכו']

עג

[אדר]

מענה לר' פסח צבי לזרוב על מכתבו בנושא מסויים (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שיי' וזכות הרבים תלוי בו):

בכל זה כעצת ידידים מבינים

אזכיר על הציון

עד

[אדר]

מענה להרב זלמן שמעון דווארקין שכתב: "אתמול בלילה קרא הרב ר' שמרי' גורארי' יחי' לאיזה חברים מהח"ק לאסיפה להתייעץ ע"ד שינוי המצב דהח"ק אחר פטירת הרה"ח רי"ד אושפאל ע"ה, כי מעולם הי' בהח"ק ג' גבאים. היינו הרש"ג יחי', הרב ש"א קזרנובסקי ע"ה, והרי"ד אושפאל. ובועד המועצה הי' הרא"נ שקלאר יחי', ר' לוי"צ שפירא, ור' שד"ב ליפסקר יחי', רואה חשבון הרש"ז גו"א יחי', ובעת האחרון חתם הר"י קרינסקי יחי' הסערטיפיקטן עראי. מובן שעתה מוכרח לעשות איזה שינויים בזה, ע"כ טרם כל ולפני שנחליט איזה דבר, רצונינו לשמוע בזה חוות דעתו הקדושה בזה" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שיי' וזכות הרבים תלוי בו):

שייך להנהלת הח"ק, כפשוט.

כמובן, לא לערב המזכ', ולא חברי המזכ' בתור פרטים

עה

[ועש"ק תשא, י"ט אדר]

מענה להרב זלמן שמעון דווארקין שכתב: "ע"פ מענה כ"ק שליט"א שכל השינויים הצריכים להעשות בהח"ק שייך להנהלת החברה, אנו מודיעים שהוחלט. . כל הנ"ל הוא בתנאי אם כ"ק שליט"א מסכים על זה" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שיי' וזכות הרבים תלוי בו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול את התיבות "מסכים על זה",
וכתב:

אזכיר עה"צ

ושבקרוב ממש והקיצו ורננו גו'

עו

[ועש"ק תשא, י"ט אדר]

מענה לחתן שביקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לנסיעתו לאה"ק
לקראת חתונתו, וכן ביקש בקבוק משקה לחלק ביום החתונה (תשורה
רסקין אדר"ח טבת תשנ"ח):

**מצו"ב (הוספה) לצדקה באה"ק. הרי מפורסם שלא נהוג לשלוח בקבוק
משקה בכדי לחלק ביום החתונה.**

עז

[כ"א אדר]

מענה לר' אהרן חיטריק בקשר לליקוט פירושים וכו' לס' התניא
שבעריכתו (תשורה גראס ט"ז אלול תש"ס, והעתקה):

(1) הלזה יקרא קצב ההוצאה?

(2) עפמ"ש"כ בתניא – פשוט שההתעסקות בליקוט עצה למנוה"נ וכו'

עח

[כ"ב אדר]

מענה להנהלת "צבאות השם" על חוברת י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל
באנגלית שהכניסו ("התקשרות" גליון עב):

אזכיר עה"צ להצלחה רבה כו'.

עט

[לאחר ש"פ ויק"פ, כ"ז אדר]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ ויק"פ:

"נתבאר בהשיחה, שהטעם על מ"ש "אלה פקודי המשכן גו" לפני עשיית בגדי כהונה הוא – כי עשיית הבגדי כהונה היתה לאחרי מלאכת המשכן (פרש"י תצוה כח, א), ולכן, מיד לאחרי השלמת מלאכת המשכן וכליו שהיו עשויים מכסף ונחושת – נתן משה (מיד) חשבון על הכסף ונחושת בכדי להוציא עצמו מחשד כו'. ומכיון שנתן חשבון על הכסף ונחושת – הוצרך להזכיר גם על הזהב (כי באם לא יזכיר מאומה על הזהב, בה בשעה שמדבר על הכסף ונחושת, הרי זה גופא יעורר חשד). ומכיון שעדיין לא הי' יכול לתת חשבון מכל הזהב, כי עדיין היו צריכים להשתמש בזהב עבור עשיית בגדי כהונה – לכן נאמר "העשוי למלאכה בכל מלאכת הקודש", מבלי להכנס לפרט פרטים בזה (ועד"ז) הוא בכלי יקר ר"פ (פקודי).

לא תפסנו: למה לא נתן חשבון מהזהב לאחרי גמר עשיית בגדי כהונה (כקושיית הכי"ק שם)?

האם אפ"ל (ע"פ דרך הפשט) שאח"כ נתן אמנם חשבון מפורט על הזהב, ולא הוצרך הכתוב להודיענו זאת, מכיון שזה מובן מעצמו, במכ"ש מזה שנתן חשבון אפילו על הנחושת. האם נכון?

גם: הרי בנדבת המשכן היו הרבה דברים (לבד מזהב וכסף ונחושת), ומפורש בויקהל (לה, כא ואילך) שבני"י הביאו את כל הדברים. ולמה לא נתן משה חשבון על כל דברים אלו? – בנוגע לאבני שהם ואבני מילואים – יש לומר בפשטות, שהי' מספר מסויים (י"ב אבני מילואים, ובי' אבני שהם), ובמילא ראו אותם על האפוד והחושן (ולכן לא צריך לתת חשבון). אבל מה עם שאר כל הדברים? ואפילו אם נאמר ששאר הדברים אינם יקרים כל כך – הרי הענין דלהוציא את עצמו מהחשד שייך לכאורה גם על דבר מועט.

והנה, מהמשך הכתוב "ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד גו" משמע לכאורה שכוונת הכתוב היא (לא) לומר ממה היו עשויים בגדי שרד, כי אם) לומר מה עשו עם התכלת והארגמן ותולעת השני (שמהם נעשו "בגדי השרד" ו"בגדי הקודש"). אבל: (א) הרי ג' דברים אלו היו (בכמות מרובה) גם עבור היריעות, (ב) לפ"ז יוקשה יותר, מה שג' דברים אלו הוזכרו בכללות עכ"פ, ואילו שאר הדברים לא הוזכרו כאן כלל?

בהשיחה הקשה מדוע בחשבון דנחושת לא מוזכר הכיור וכנו. ולכאורה, כבר פירש זאת רש"י בס"פ ויקהל (לח, ח). וכבר שאל זה הר"י שיחי וואלדמן".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תקי):

[1] על מה שכתבו: "ולכן, מיד לאחרי השלמת מלאכת המשכן וכליו שהיו עשויים מכסף ונחושת", כתב:

[שהיו עשויים מ]זהב [כסף ונחושת]

[2] על מה שכתבו: "לא תפסנו: למה לא נתן חשבון מהזהב לאחרי גמר עשיית בגדי כהונה", כתב:

וראה ראב"ע ר"פ פקודי

[3] על מה שכתבו (בנוגע לשאלה דלעיל 2): "כקושיית הכי"ק שם", כתב:

קושיא שאינה שייכת כלל להמדובר בהתועדות

[4] על מה שכתבו: "בנוגע לאבני שהם ואבני מילואים – יש לומר בפשטות, שהי' מספר מסויים (י"ב אבני מילואים, ובי' אבני שהם), ובמילא ראו אותם על האפוד והחושן (ולכן לא צריך לתת חשבון)" – סימן בעיגול תיבת "ראו", וכתב:

?

הרי עשיית [האפוד והחושן] הי' אחרי חשבון זה! !

[5] על מה שכתבו: "בהשיחה הקשה מדוע בחשבון דנחושת לא מוזכר הכיור וכנו. ולכאורה, כבר פירש זאת רש"י בס"פ ויקהל (לח, ח)", כתב:

לא [פירש] כ"א הודיע [זאת רש"י בס"פ ויקהל (לח, ח)] המגדלת הקושיא למה לא נכלל בנחושת התנופה בפרט לפרש"י שם שהי' חביב ביותר

פ

[שלחי אדר]

מענה על פתק שכתב המזכיר ריל"ג, בו כתב: "עפ"י הנדפס במפתח מאמרי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ – זהו [מאמר ד"ה ראשית גויים עמלק תר"פ] מאמר הראשון של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, האם כדאי להדפיס המאמר בקשר לבי' ניסח" (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 31):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם" וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "כדאי כו'", וכתב:

[כדאי להדפיס בקשר] **וקודם** [לבי ניסן]

בהוספת מ"מ (בצירוף הערותי שבסה"מ תר"ף)

לציין למרז"ל מה דסיים כו' פתח כו'

שהוא כנראה מאמר דסיים ראשית גוים כו'

באם כבר נדפס לציין שזוהי הוצאה כו'

פא

[חורף]

מענה להרב מרדכי שמואל אשכנזי שהכניס את ספרו "הלכות תלמוד תורה עם הערות וצינונים" פרק א (מצילום כתי"ק – ריש סי' "הלכות תלמוד תורה עם הערות וצינונים" (הוצאת קה"ת, תש"ס) כרך א. סי' "הרב אשכנזי" ע' 535):

בסוף הספר ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א בכתי"ק:

נת'

פב

[חורף]

מענה לאי מאנ"ש שרצה להדפיס את סי' התניא בשינויים והוספות – תיקונים, מורה-שיעור וכו' על הגליון (לקו"ש חל"ו ע' 222):

וישנה? כפשוט שאין לשנות מכמו שהדפיסו רבותינו משנת תר"ס.

פג

[חורף]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א לר' שלום דובער לויך – בצירוף למכתב שכתב הרב עזריאל הילדסהיימר, בקשר לאגרות שקיבל אביו הרב ד"ר מאיר הילדסהיימר המופיעים באגרות-קודש אדמו"ר מהרי"ץ ח"ב. במכתבו כתב איזה תיקונים וצירף את תצלום האגרות, וביקש לקבל את הספר (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' מה):

להרשד"ב שי' לויך

לאשר וכו'. לשלוח.

להחזיר לי אח"כ את המכ' והמצו"ב.

הס' לשלוח בפ"ע כענין דדפוס באירון.

פשוט שצ"ל נ.ב. שבאם אין אצלו ח"א ישלחו לו.

פד

[חורף]

מענה להשליח ר' ארי' ליב קפלן על מכתבו – בהמשך לספר שהו"ל (תחת שם בדוי) בו מפריך את "חידושי" אישיות מסויימת. במכתבו כתב הצעה להו"ל ספר נוסף בענין אחר ("כפר חב"ד" גליון 815):

מי יודע ע"ד מציאות הספר? תגובות במשך כה"ז כולו?

פה

[חורף]

מענה להשליח ר' ארי' ליב קפלן על ההודעה שהספר שערך אמור לצאת באחד הימים ("כפר חב"ד" גליון 815):

נו!?

פו

[חורף]

מענה לר' ישראל לייבוב שהכניס את העתק מכתב הנהלת "צעירי אגודת חב"ד" באה"ק למחלקת המטבע ב"בנק ישראל" בקשר לרעיון הנפקת מטבע מיוחד בקשר עם חנוכה, אותו יחלקו לחיילי צה"ל. במכתבם כתבו:

"להלן מספר הצעות: א. על המטבע אפשר להטביע את המנורה, כמו זו שהיתה בבית המקדש (רצוי"ב צילום). ב. לוחות הברית (שהיו מרובעות כפי שמובא בספרים). ג. אפשר לציין על המטבע "דמי חנוכה" או "חנוכה".

כדי שאנו נוכל להשתמש במטבע, ומפאת מגבלות תקציביות, אנו מבקשים להנפיק מטבע שערכו לא יהיה גבוה מדי. לכן אנו מציעים להנפיק סידרה של מטבעות בערכים של שקל אחד, חמשה שקלים ועשרה שקלים. על כל אחד מהמטבעות אפשר לעשות ציור אחר.

את השינויים שעל המטבע אפשר לעשות בצד שמופיע עליו הציור ובצד שכתוב הערך לא לשנות או להוסיף רק את המילה "חנוכה". זאת כדי למנוע מהציבור בלבול מיותר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א ("התקשרות" גליון חל):

[1] סימן קו תחת התיבות "דמי חנוכה", "סידרה של מטבעות", "אפשר לעשות ציור אחר", "את השינויים שעל המטבע אפשר לעשות בצד שמופיע עליו הציור ובצד שכתוב הערך", וכתב:

בנוגע להפרטים שאין שייכים לדין – למה להם להתערב?! (אמרו "חנוכה" – מציע (גם) "דמי חנוכה" באיזה צד הציור וכו' וכו').

[2] סימן את התיבות "לוחות הברית", וכתב:

הבטוח שיעשה מרובעות – באם לא בטוח לא לדבר ע"ד ציור זה (שלא להכנס למחלוקת וכו' שאין לוותר בזה, כיון שזה היפך הש"ס).

בנוגע לציור המנורה לנסות שיהי' כדרמב"ס. אבל כיון שכמה מגדולי ישראל (עוד בימיו) חלקו ע"ז – לוותר בזה.

פז

[חורף]

מענה לר' אהרן חיטריק שכתב :

"נגמר בדפוס מאמרים מכ"ק אדה"ז – שהתחלתם אינו על תנ"ך או מאמרי רז"ל, ברובם הם על ענינים – כמבואר בהמפתח – המצורף.

שאלתי היא אם השם של הספר יהי "מאמרי אדה"ז – ענינים".

כך נוסף על מארז"ל לפי סדר הש"ס זהר ותפלה – מכינים לדפוס".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה גראס ט"ז אלול תש"ס) :

מחק את התיבות "שאלתי היא אם" וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "השם של הספר יהי "מאמרי אדה"ז – ענינים".

פח

[חורף]

מענה להשלוחה מרת חיענא זלצמן שכתבה שקיבלה רשיון נהיגה ושאלה האם לנהוג (תשורה יזביץ כ"ה מרחשון תשע"ח) :

כעצת רב דאנ"ש, אעה"צ.

פט

[לפני חודש ניסן]

מענה למערכת עיתון "משיח טיימס" היו"ל עיי "צבאות השם" שהכניסו את שער העיתון דחודש ניסן בו בין השאר הופיעו ארבעת הקושיות ד"מה נשתנה" ("התקשרות" גליון עב) :

סדר הקושיות צ"ל כדעת אדה"ז.

צ

[ער"ח ניסן]

מענה לר' הלל דוד קרינסקי שכתב: "הננו להודיע שהיום נגמור אי"ה קניית הבית שלנו ב-585 מאנטגאממרי סט. בקראון הייטס, ומקוים להעתיק לשם עוד לפני חג הפסח הבע"ל. ומבקשים אנו ברכה בכל בגו"ר" (מצילום כתי"ק – תשורה קרינסקי ט"ו אלול תשי"ע):

ויהא בשטומו"צ בכל

מצו"ב להשקעה להצלחה מקרן כ"ק מו"ח אדמו"ר נ' דולר

צא

[ער"ח ניסן]

מענה לא' ששאל ע"ד ההשתדלות ב"מבצע תפלין" כאשר יש בכמה מקומות ענינים שלא דקדושה כו' (סי' "היכל מנחם" ח"ב ע' קפט):

האומנם צ"ל השאלה בהל' תפלין שכותב לעבר ליס?

וה"ה מצאצאי אדה"ז ובטח למד פ' לב בתניא.

צב

[ר"ח ניסן]

מענה לא' המקורבים לא' מבתי-חב"ד על מכתבו בקשר לענין בריאותי (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

כעצת רופא ידיד בעירו

אזכיר עה"צ

צג

[ד' ניסן]

מענה לא' השלוחים שכתב שהמצב הכלכלי שלו אינו כשורה, והוא בחובות וכו' (תשורה שוחאט ד' תמוז תשע"ז):

ידועה שיטתי מאז, שאינה עצה כלל – לברוח, כי אם במקומם דוקא לעשות התלוי בהם בדוך הטבע לפרנסה וכו'. ולהוסיף בצדקה ובתורה ומצוות בכלל.

אזכיר על הציון.

צד

[תחלת ניסן]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להרב דוד ראסקין על דו"ח מאסיפה שנערכה – בהמשך לזה שבהתועדות ש"פ ויק"פ נתן לו כ"ק אדמו"ר שליט"א קנקן משקה עבור ההכנות ל"מבצע פסח" (מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד"י)]:

נת' ות"ח

ודבר בעתו –

בחודש הגאולה בגו"ר

ובסמיכות לימי חה"פ זמן חרותנו

אזכיר עה"צ

צה

[ו' ניסן]

מענה להסופר ר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "נא לטרוח ולהשיב לי אם צריך לקרות בשבת הגדול פרשה צו בס"ת של משיח" (מצילום כתי"ק – תשורה נפרסטק ד' אלול תשס"ט):

כדאשתקד

צו

[יו"ד ניסן]

מענה להת' מנחם מענדל ראסקין – מתלמידים השלוחים לישיבה גדולה ליובאוויטש קסבלנקה מרוקו – שהכניס דו"ח מכמה ילדי "צבאות השם" במרוקו שקיבלו על עצמם החלטות טובות בקשר עם יום הבהיר י"א ניסן. במכתבו ציין אשר – שלא כשאר חברי הקבוצה, החוזרים למרוקו אחר חג הפסח – הוא חוזר למרוקו לפני חג הפסח (תשורה ראסקין כ"ט טבת תשנ"ט. "תחיינו" גליון 7 ע' 50):

נת' ות"ח על הבשו"ט כן יבש"ט תכה"י.

לצדקה שם

אזכיר עה"צ

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף שני דולר].

צז

[לקראת יום הבהיר י"א ניסן]

מענה למארגני שידור וידיאו חי מהתועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א אור ליום הבהיר י"א ניסן לאה"ק – באולם "בניני האומה" בירושלים עיה"ק, ובבית הכנסת "בית מנחם" והיכל ישיבת תו"ת בכפר חב"ד – על בקשת ברכה להצלחה ("כפר חב"ד" גליון 93):

להצלחה רבה

צח

[לאחר י"ג ניסן]

מענה להשליח ר' ברוך שלמה אליהו קונין על מכתבו – בהמשך להמדובר בהתועדות אור ל"ג ניסן (כנראה – בהתייחסות ברמז להנמען) שגם "לכתחילה אריבער" צ"ל באופן ד"כלים דתיקון" (חלק מהמענה נדפס בס' "שליחות כהלכתה" ע' 407, 427. המענה בשלימותו מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] במכתבו כתב ע"ד דיונים רבים שערכו בקשר למצבם הכספי, במיוחד לאור שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואשר מוכנים להשתמש בכל אמצעי כ"כלי" שברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א תבוא לפועל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

פשוט שמטרת שיחתי היתה להכניס תיקון בתהו – ובמילא שביעת רצון ובמילא שמחה. וכ"ז מלכתחילה אריבער – ולא עצב ר"ל ונפילת רוח וכו'.

[2] במכתבו כתב כמה הצעות שעלו בקשר לגיוס כספים באופן דחוף. אחת ההצעות – להודיע הבעלי-בתים ע"ד חומרת המצב.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

רק ליחידי סגולה

[3] במכתבו כתב שבאמצעות הבעלי-בתים (כנ"ל 2) רוצים ליזום קמפיין התרמה של מצב חירום. וצ"ע שמחד גיסא המצב עוד לא נודע לציבור ובמילא הפרסום עלול להרתיע בעלי-בתים, אך מאידך יש שנענים דוקא במצבי חירום. כמו"כ צ"ע שיש חשש שלאחר התרמה של מצב חירום תוגבל חופש הפעולה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "Crises", וכתב :

איך כותב קרייזו כשהנכסים שלהם שווים יותר מהחובות ובהרבה!

[4] במכתבו כתב שהצעה נוספת שעלתה הוא ללכת באופן ד"לכתחילה אריבער", וליזום קמפיין התרמה (לא בהדגשה על מצב חירום, אלא) לציון מלאת ח"י שנה בחג הפסח שנה זו לחב"ד בקליפורניא, אשר הוכיחה את עצמה ביכולותי, ועכשיו ניתנת ההזדמנות לגאול אותה מהחובות ולייצב את קיום המוסדות.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

זה ועוד סברות שכותבים בכולן בהתייעצות בידידים מבינים

[5] במכתבו כתב הצעה שעלתה – לגייס כספים באמצעות משחקי "בינגו". וכתב שלא עשו זאת עד עתה, הגם שהדבר מקובל אצל שאר החוגים האורתודוקסיים בעיר, וצ"ע שדיבר על כך עם הרב זלמן שמעון דווארקין ואמר לו שע"פ הלכה הדבר מותר.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

מופרך

[וראה ליקוט מענות קודש תשד"מ מענה כ.].

[6] במכתבו כתב הצעה שעלתה – למכור קרקעות הנמצאים בבעלות חב"ד בקליפורניא, ביניהם שטח שערכו בין 2,050,000 ל-2,250,000 דולר.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אפי' בעולם התהו – תקציב כזה לישיבה כזו – תהו הוא אפי' כשיהי' אצלם ממון מזומן רב מונח בבאנק.

ואם ייעצו להם למכור א' מהנכסים הנ"ל – הרי זה רק במחיר טוב עכ"פ במחיר ממוצע.

[7] בסיום המכתב כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

בטח יערכו התועדות בלאס אנדלעס באור ליום ו' עש"ק (לאחרי ספירת העומר של) תפארת שבתפארת יום הולדת של המגלה ומפרסם של מלכתחילה אריבער.

אזכיר עה"צ ויבשר טוב

צט

[לאחר אחרון של פסח]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמניחים בקשר להמדובר בהתועדות אחש"פ – (1) בביאור דברי הרמב"ם "וכן צוה משה רבינו מפי הגבורה לכוף את כל באי העולם לקבל עליהם מצות שנצטוו בני נח"; (2) מראי-מקומות למאמר ד"ה כימי צאתך גוי שנאמר בהתועדות (מצילום כתי"ק – תשורה טענענבוים י"ג מרחשון תשע"א) :

משמע בכ"מ (וגם בה'ל' דעות להרמב"ם) דמצות הוכחה רק בחברו ישראל ולא באו"ה ובכ"ז כופין

ועד"ז בעיר שהשלימה ועבד כנעני וצ"ע בגר תושב.

להמאמר – עיין מאמרי אחש"פ תרפו תשח תשט

ק

[כ"ד ניסן]

מענה להשליח ר' אברהם קארף על מכתבו בקשר לה"קעמפ" דמיאמי (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי מאנ"ש שי וזכות הרבים תלווי בו):

בהתייעצות בידידים מבינים אזכיר עה"צ

להחזיר המצו"ב

קא

[אור לכ"ה ניסן]

מענה לר' ישראל צבי הבר המשמש כשו"ב במדינת רומניא בשליחות כ"ק אדמו"ר שליט"א ("כפר חב"ד" גליון 94. תשורה למברג כ"ף אלול תשנ"ט):

[1] על שאלתו – האם להיענות לבקשת הרב הראשי הרב דוד משה רוזן, לנסוע לפולין לשבועיים לשחוט שם שחיטה כשרה עבור הבאים מכל העולם לציון ארבעים שנה למרד גטו ווארשא, כתב:

לא כדאי

[2] על שאלתו – בקשר לבקשת הרב דוד משה רוזן להאריך את החוזה לתקופה נוספת – האם להסכים לכך, כתב:

להסכים

[3] על בקשת רשות לנסוע לכ"ק אדמו"ר שליט"א לכ"ף מנ"א, כתב:

הסכמה על זה, באם לא יפריע לעניניו ברומניא, אזכיר עה"צ.

קב

[שלהי ניסן]

מענה לר' ישראל צבי הבר על ההודעה – בהמשך להמענה שקיבל – אשר עלולה להיות בעיי כיון שאין שוחט אחר שישחוט ("כפר חב"ד" גליון 94. תשורה למברג כ"ף אלול תשנ"ט):

א"כ יעשה כל זה אבל לא ישתתף בהפגנות וכיו"ב

קג

[לאחר כ"ה ניסן]

מענה על פתק בשם קבוצת חתנים וכלות, בו כתבו: "מצו"ב לשון הברכה לקבוצת חתנים וכלות שיחיו שזכינו לקבל באור ליום ו' ערש"ק, כ"ה ניסן ה'תשמ"ג. ומתכווננים לחלק א"ז בשעת החתונה" (מצילום כתי"ק – תשורה קניבסקי ז' תמוז תשס"ח):

כמענתי מאז – ישנו נוסח עם ממ ומוגה

והוא שווה לכל נפש

ואותו [לחלק א"ז בשעת החתונה] (כי אין הזמ"ג להגה בכל פעם וכו')

קד

[אביב]

מענה להאחים ר' זלמן יהודה דייטש ור' יוסף יצחק דייטש המתעסקים ב"כולל תפארת זקנים לוי יצחק" שכתבו ע"ד מינוי ר' מנחם נחום גערליצקי לניהול הארגון, וכתבו ע"ד תכניתם ליחד כמה חדרים בבית הכנסת ובית המדרש "770" שבהם ילמדו הזקנים מדי יום ביומו ("א חסידישער דערהער" מני"א תשע"ח):

כפשוט שייך להגבאים שיחיו

קה

[ער"ח אייר]

מענה לר' לוי גאלדשטיין (תשורה פרידמן ר"ח סיון תשס"ח. והעתקה, באדיבות הנמען שי'): :

[1] במכתבו כתב:

"ביום ל"ג בעומר הבעל"ט, תהי' האפשערעניש של בנינו התאומים יחיאל אלטער יהושע ומנחם מענדל שיחיו, בעזה"י (יום הולדתם – ח"י ניסן).

והננו לשאול עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע להכנסתם לחדר (אריינפירעניש), דהנה, הרב רז"ש שליט"א דווארקין אמר לי שאין בזה דבר ברור, דבפולין היו עושים ההכנסה לחדר בהמשך להאפשערניש,

משא"כ ברוסי" היו מכניסים לחדר בגיל 5 (או 4). בסי השיחות קיץ הישית עי' 67 מסופר אשר במחרת יו"כ תקניג הכניסו את כ"ק אדמו"ר הצ"צ ני"ע לחדר. (ואולי זוהי הוראה פרטית לבית רבי).

עוד, בכאן נהוג (ברובם ככולם) שמכניסים הילדים לגן ילדים וכיו"ב בגיל 3 בערך, (בעיקר לשחק וכו').

ועפ"ז הננו לבקש עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה: א) האם כדאי להכניס התאומים שיחיו לגן ילדים כעת; ב) מתי לעשות חגיגת ההכנסה לחדר וכו'.

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "עוד" "לשחק וכו'", וסימן בחץ ובקו את התיבות "בכאן כו'", וכתב:

[בכאן נהוג (ברובם ככולם) שמכניסים הילדים לגן ילדים] (היינו חדר) וכיו"ב בגיל 3 בערך, (בעיקר) לומר ברכות וכיו"ב – וא"כ מהי השאלה!?

[2] במכתבו כתב:

"בההתועדות דש"פ שמיני ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בקשר להרשי"ן) שמש"כ בפי בראשית (ג, א) והנחש הי' ערום מכל חית השדה גו', ואינו כותב דגים ועופות, מפני שמובן מעצמו, מה דאך שהנחש הי' ערום מבהמה וח' עאכו"כ שהי' ערום גם משאר כל הברואים. ולא הבנתי: מבואר במ"א שדגים ועופות נעלים מבהמה וח', בלקו"ש ח"ד עי' 1294 בנוגע להכשרת בע"ח לאכילה ע"י שחיטה וכו': בהמה נבראת מן העפר ואינה יכולה להגבי' אי"ע כלל מן הארץ. . . ובעבודה: הגוף ונה"ב; עוף נברא מן הרקק – מים ועפר – ופורח באויר מזמל"ז. . . ובעבודה: נפש השכלית. . . ; דגים נמצאים תמיד במקום חיותם. . . ובעבודה: נפש האלקית. . . – ובדקות יותר י"ל: עוף – נר"נ פנימיים, דג – ח' יחידה, מקיפים. . . עכלה"ק.

ולהעיר מהדיעה בפרדר"א פכ"ג. . . מדור כל בהמה וח' ביציע התחתון, מדור לכל העופות ביציע השני, מדור שקצים ורמשים ובני אדם ביציע השלישית. . . עכ"ל"י.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

על התיבות "ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א", כתב:

ע"פ מרז"ל דשועל פקח שבחיות (ברכות סא, ב) ובקידושין (פא א-ב) רשב"א אומר כו' ח' ועוף כו' (ובברייתא) ושועל חנוני

על התיבות "מבואר במ"א שדגים ועופות נעלים", כתב:

(פחות גשמיים) ומה זה שייך לערום

[3] על כללות המכתב, כתב:

אזכיר עה"צ

קו

[ר"ח אייר]

מענה לר' יעקב יוסף ראסקין (מצילום כתי"ק – קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ נשא תשע"ח):

[1] במכתבו כתב: "תודה רבה עבור אגרת הקדש שהואיל כ"ק לנחמנו בעת שנפרדה אשת נעוריי דרויזא בת גיטל ע"ה".

על התיבות "דרויזא בת", כתב:

שם האב

[2] במכתבו כתב: "הנה כבר עברו יותר מחדשיים, ועודני איני יכול להתנחם מהאבדה הגדולה שנלקחה ממנו, שהיתה אשה צנועה בעלת מדות טובות, מזג טוב ועדינת רוח, ודורשת שלום לכאו"א, ולא הרגישה בעצמה שום גדלות מזה. בכל בוקר כשאני קם משנתי, ורואה שאיננה בבית, איני יכול מלהתאפק לבכות".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "לבכות", וכתב:

!?" ה"ז צער לנשמתה וכו". וק"ל.

ויחליף זה באמירת (בל"נ) מזמור תהלים ומשנה א' – ומתוך שמחה דוקא וק"ל (2)

[3] במכתבו כתב: "אנא כ"ק לעורר נא רחמים רבים עלי, שהשי"ת ברוב רחמיו יחזק נא את בריאותי לאריכות ימים ושנים, שלא יהי ח"ו שום מניעות לתורה ולתפלה. ונזכה לראות בקרוב ממש בגילוי משיח צדקנו, שנוכל לבשר בשורות טובות ישועות ונחמות".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ לכהנ"ל ויבש"ט (3)

קז

[לאחר ד' אייר]

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בר"ד ד' אייר ביחידות הרב פנחס מנחם אלטר (לימים האדמו"ר דגור) שהוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. חלק מהמענה נדפס – "בית משיח" גליון 79; "יחי המלך" גליון תשכז. המענה במלואו מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' שלום יעקב שי' חזן וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] במכתבם כתבו:

"בהר"ד דיום א' להרפמ"א שליט"א נרשם, שלדעת הרמב"ם שפסח שני הוא תשלומין לפסח ראשון מ"מ פוסק המנ"ח (מצוה שפ, לדעת הרמב"ם) שאם יבנה הבית בין הפסחים – חייבים להקריב פסח שני, אעפ"י שלא היו מחוייבים (בשנה זו) בפסח ראשון.

ואולי הכוונה, עפ"י המבואר בלקו"ש ח"י"ח ע' 129 ואילך, שגם לדעת הרמב"ם (הל' קר"פ פ"ה ה"ב) שפסח שני "רגל בפני עצמו" [ולכן "גר שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני" (שם ה"ז) – הוא רק לדעת הרמב"ם, משא"כ להדיעות שפסח שני הוא תשלומין או תקנתא (פסחים צג, א)], מ"מ גם לדעת הרמב"ם הוא תשלומין (מלשון שלימות), ולכן "אם היד בראשון ה"ז מקריב בשני" ופטור מכרת (שם ה"ב), האם נכון?!"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יעירו עד"ז בקיצור בהערה

[2] במכתבם כתבו:

"אבל לכאורה שאלה זו, אם חייבים להקריב פסח שני באם יבנה הבית בין שני הפסחים, לכאורה אינו תלוי במחלוקת הגמרא הנ"ל (האם פסח שני הוא א) רגל בפ"ע (ב) תשלומין (ג) תקנתא), אלא כמפורש במנ"ח (שם) "ועיין בר"מ (שם) פ"ז ה"ו דמשערין בהנכנסין בעזרה אם הם רוב טהורים או טמאים, חזינן אם הם רוב טהורים נדחו המיעוט אף דיש רבים מישראל שהם טמאים וכן להיפך . . . הכלל עיקר ד"ז דמיעוט ורוב גזה"כ הוא רק בעומדים כאן (בעזרה) ויכולים לעשות הפסח, א"כ נראה ברור אם יבנה הבית ב"ב בין ב' הפסחים . . . אין חילוק בין רוב למיעוט, א"כ כל ישראל חייבין לעשות פסח שני". ובלקו"ש ח"י"ב ע' 218 ואילך מבואר, שגדר הענין שאין ציבור מקריבין פסח שני, אינו דין בההקרבה ובפסח שני, אלא – דין בפסח ראשון ובדחי', היינו שהתורה אינה דוחה

ציבור מפסח ראשון לפסח שני, ועפ"ז אם לא עשו פסח ראשון (לא מחמת טומאה אלא) מסיבה אחרת (כגון מפני יד האומות) חייבים הציבור בהקרבת פסח שני (תוכן קצר מהמבואר שם).

ועפ"י הנ"ל לכאורה אפילו לדעת האומרים שפסח שני הוא תשלומין, באם יבנה הבית בין שני הפסחים יהיו חייבים לעשות פסח שני (לדעת ר"ח דפריש, דמקריבין קרבנות בזמה"ז), שהרי מה שלא הקריבו פסח ראשון – הוא מסיבה שאינה תלוי' בנו'".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ב' ענינים שאינם תלויים זב"ז בפסח ב' : אם הוא רק תשלומין, ואינו כשמעיקרא אין מה להשלים, אם אפשרי בצבור

ולחייב בנבנה ביהמ"ק בין זמן דפ"ר ופ"ש – צ"ל ב' הנ"ל בחיוב.

קח

[לאחר ד' אייר]

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בר"ד ד' אייר ביחידות הרב פנחס מנחם אלתר (לימים האדמו"ר דגור) שהוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א :

"בהר"ד דיום א' להרפמ"א שליט"א נרשם, שהרפ"מ שאל : כשיבוא ב"ד ויפסוק באופן אחר מהב"ד שלפניו – אם הפסק שלהם חל רק מכאן ולהבא [כי בכל דור צריך לעשות כפסק "השופט אשר יהי' בימים ההם", רמב"ם הל' ממרים רפ"ב], או שהפס"ד של ב"ד השני מברר שכן הי' גם למפרע. והרפ"מ הוסיף בזה גמרא (יומא פ, א) "האוכל חלב בזמן הזה צריך שיכתוב לו שיעור שמא יבוא ב"ד אחר וירבה בשיעורין", מוכח לכאורה שזה בירור גם על למפרע. דבאם נימא שהפס"ד חל רק מכאן ולהבא הרי גם כשיבוא ב"ד ויפסקו שהשיעור הוא כזית קטן – למה יתחייב קרבן, מכיוון שהפס"ד שלהם חל רק מכאן ולהבא, ועכשיו, בעת אכילתו, הי' זה אַלִיבא דאמת פחות מכזית. ומזה הביא רא"י שהפס"ד דב"ד שלאח"ז מברר גם על למפרע.

[והגם דמסקנת הגמרא שם שגם כשיבוא ב"ד ויקטין השיעורים לא יצטרך להביא קרבן – הרי הטעם לזה הוא מפני ש"האידינא לאו שב מידיעתו הוא, דאי נמי הוה ידע דחלב הוא הוה אכיל לוי, דהא השתא קים לך . . . כזית בינוני" (רש"י שם), ומכיוון שהטעם על מה שיהי' פטור להביא קרבן הוא רק מפני שלא שב מידיעתו – מוכח מזה, שאז יתברר

שלמפרע היי איסור. כי באם זה יהי חידוש רק מכאן ולהבא – נמצא שלא עשה איסור כלל, ולא צריך להטעם ד"לא שב מידיעתו".

וענה כ"ק אדמו"ר שליט"א, שבכלל – הפס"ד דב"ד השני חל רק מכאן ולהבא (ובדוגמת פלוגתת ב"ש ובי"ה, דטרם שנפסקה הלכה עשו (באתריי דב"ש) כב"ש ולאחרי שנפסקה הלכה כבי"ה – נעשה אז הלכה כבי"ה. אבל אין זה בירור מלמפרע). אלא שישנם ענינים שיבוא ב"ד ויברר שכן היי למפרע (ורק שמקודם לא ידעו מזה). והגמרא ביומא שם "שמא יבוא ב"ד אחר וירבה בשיעורין" איירי בכגון דא שהב"ד יברר שכן היי גם מקודם.

אם נרשם נכון. דלכאורה, המציאות היחידה שב"ד יברר שכן היי גם מקודם – הוא רק שיאמרו שיש להם מסורה עד למשה מסיני [כי באם הב"ד יפסקו כן רק מצד הסברא או לימוד באחת מן המדות, לא יהי זה בירור על למפרע. דמכיוון ש"אינו חייב ללכת אלא אחר ב"ד שבדורו" (רמב"ם שם) – הרי בדור הקודם היי הדין אליבא דאמת כהפס"ד דהב"ד של דור ההוא]. ובאם שייך לומר שהכוונה בגמרא שם היא שיבוא ב"ד ויאמר שיש הלכה למשה מסיני (שנשכחה במשך כל הדורות) שהשיעור הוא בכזית קטן. דלכאורה, נוסף על מה שזה דוחק גדול, הנה לפ"ז יהי נמצא דמה שקיי"ל (עכשיו) שהשיעור הוא בכזית בינוני אינו אמת ח"ו! ומכיוון שודאי הדבר, שמה דקיי"ל עכשיו הוא אמת, והפירוש ב"ש מא יבוא ב"ד כ"ו"י הוא שיפסקו כן ע"פ לימוד באחת מן המדות (כברמב"ם שם) – שבאופן זה, חל הפס"ד שלהם רק מכאן ולהבא – מהו סברת הקס"ד (וגם לפי המסקנא, לולי טעם ד"לא שב מידיעתו") שיהי חייב בקרבן, והרי (בעת אכילתו) לא אכל כזית?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. חלק מהמענה נדפס – "בית משיח" גליון 79. המענה במלואו מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' שלום יעקב שי' חזן וזכות הרבים תלוי בו):

[1] על מה שכתבו: "דלכאורה, המציאות היחידה שב"ד יברר שכן היי גם מקודם" – על תיבת "היחידה", כתב:

!!!

[2] על מה שכתבו: "המציאות היחידה . . הוא רק שיאמרו שיש להם מסורה עד למשה מסיני", כתב:

מחלוקת היש מסורה? במציאות!?

[3] על מה שכתבו: "דמכיוון ש"אינו חייב ללכת אלא אחר ב"ד שבדורו" (רמב"ם שם) – הרי בדור הקודם היי הדין אליבא דאמת כהפס"ד דהב"ד של דור ההוא" – מחק מה שכתבו "אליבא ד", וכתב:

[הרי בדור הקודם הי' הדין] **אף שאינו** [אמת] (כהפס"ד דהב"ד של דור ההוא)

[4] על מה שכתבו: "דלכאורה, נוסף על מה שזה דוחק גדול" – סימן קו תחת התיבות "זה דוחק גדול", וכתב:

ויתרה מזה

[5] וכתב:

הורו ב"ד בטעות והלך אחריהם אינו מקריב קרבן

קט

[ה' אייר]

מענה להרב שמחה עלבערג שהכניס מכתב שכתב א' מקוראי ירחון "הפרדס" שבעריכתו, בו שאלות בקשר לשיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א שנדפסה שם (חוברת אדר-ניסן תשמ"ג (שנה נז חוברת ו) ע' 9 ואילך. ובלקו"ש חכ"א ע' 156 ואילך), בגדר גניזת הארון בבית המקדש (מצילום כתי"ק – תשורה קניבסקי ז' תמוז תשס"ח):

[1] במכתבו כתב: "הנה עתה באתי מאה"ק ומצאתי על שלחני הפרדס חוברת ו', ובפתחי ראיתי והנה כ"ק אדמו"ר שליט"א מלובאוויטש מחדש חידוש נפלא "בענין מקום הארון בבית השני" ברמב"ם פ"ד מהל' בהב"ח הל' א, שכוונתו שם שיש מלכתחילה ב' מקומות לארון בביהמ"ק, הא' מקום גלוי על האבן השתי' בקה"ק, והב' מקום נסתר למטה מקוה"ק במטמוניות עמוקות ועקלקלות, וגם מקום זה השני הוא חלק מבנין הבית, כי הארון הוא מה שעושה את ביהמ"ק להיות בית להשם, כלשון הרמב"ם בריש הל' ביהב"ח וכמ"ש (תרומה כה, כב) ונועדתי לך שם, וזהו דין בבנין הבית דכשם שמצד שלמות המקדש מוכרחים לבנות המקום דקוה"ק ששם נמצא הארון באופן גלוי, כך צריך ביהמ"ק שיהי' בו בקוה"ק מקום גניזה לארון, ועי"ז נעשה קוה"ק ענין נצחי, ע"כ ת"ד. ומיישב בזה אריכת לשון הרמב"ם וכמה תמיהות. ואם קבלה היא נקבל ואם לדין קשה להבינו מכמה טעמים. .".

על התיבות "ואם קבלה היא נקבל", כתב:

פלא גדול – שהרי בפני' אמרתי (וכמדומה גם נעתק בהמ"מ בפרדס – אינו עתה ת"י –) שזהו חידוש הרגצ'ובי (צפע"נ עה"ת ר"פ תשא ובהפטורת פקודי).

לאחרונה נדפס צפע"נ על ספר העבודה ושקו"ט בזה (הל' בית הבחירה רפ"ד).

[2] במכתבו כתב: "א) דעצם משמעות גניזה בש"ס הוא כדי שלא להשתמש בדבר כמו "בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת" (שבת ל:) ובמשנה "אע"פ שכתובים בכל לשון טעונים גניזה" (שם קטו). בה גנוז בית חשמונאי אבני מזבח (יומא טז). אור שברא הקב"ה ביום ראשון... עמד וגנוז (חגיגה יב). ובכ"מ בש"ס. א"כ גם גניזת הארון משמע שלילת פעולתו עכשו בזמה"ז, והי' לו לומר נחבא הארון או נסתר הארון".

סימן בעיגול את התיבות "פעולתו עכשו בזמה"ז" וסימן שני קווים תחת תיבת "פעולתו", וכתב:

הרי גם בארון לא נשתמשו מאז – בנוגע לפעולה – (הזי' על הכפורת), אבל לא בנוגע לקדושת הארון ולהוספה עי"ז בקדושת הבית בדרך ממילא (2)

[3] במכתבו כתב: "ב) הלא עיקר עשיית הארון מבואר בפ' הוא כדי שיהיו הלוחות מונחים בו כמ"ש ונתת אל הארון את העדות (תרו' כ"ה) אין בארון רק שני לוחות האבנים (מלכים א', ח) וגם שברי לוחות היו מונחים שם ובס"ת יש פלוגתא (ב"ב י"ד). ומכיון שנגנוז הלוחות ג"כ שוב לא הי' צורך לארון (עי' מני"ח מ' צה) ואם משום השראת השכינה שעליו, כנראה מד' כ"ק שהביא את הפי' "ונועדתי לך שם", א"כ מה יועיל לזה המטמוניות העמוקות והעקלקלות, וכי זה כבוד השכינה הלא "מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה" והוא מאמר מוסכם לכ"ע (סוכה ה.).".

סימן בעיגול את התיבות "שנגנוז הלוחות ג"כ שוב לא הי' צורך לארון (עי' מני"ח מ' צה)", וכתב:

אינו מובן כלל הרי נגנוז בדרך ממילא ע"י שנגנוז הארון (3)

סימן בעיגול את התיבות "וכי זה כבוד השכינה הלא "מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה"', וכתב:

בצפע"נ כי תשא וכו' ציין לזבחים (כד, א) דדוד עד ארעאית תהומא קדיש (4)

[4] במכתבו כתב: "ג) וביותר תמוה להעמיס חידוש כזה בדברי הרמב"ם ז"ל ביד החזקה שכל דבריו שם בנויים על אדני מקורות הש"ס בבלי וירושלמי תוספי' וכו', ואם הרמב"ם רוצה לחדש איזה דבר הוא אומר בלשון "יראה ליי" כידוע, ומפרש דבריו באר היטב לא ברמזים בפרט בדבר שלא בארו חז"ל אף ברמז".

סימן בעיגול את התיבות "אדני מקורות הש"ס בבלי וירושלמי", וכתב:
ראה בצפע"נ שם שציין לבבלי וירושלמי. ובהפטורת פקודי שם –
להפטוק שבהפטורה (5)
ואני כתבתי בחפזי ויש להאריך (6)

קי

[י"ב אייר]

מענה להמזכיר רח"ק שכתב: "נתקבל היום המצו"ב מהעו"ד ע"ד העזבון של פראפ. [שאול] ליברמן ע"ה. היום מתקיים הזכרה להשלשים שלו. פראפ. דימיטראפסקי ינאום בעיברית, ודוב שי' זלוטניק ינאום באנגלית" (מצילום כתי"ק – תשורה ניו כ"ה אד"ש תשס"ח):

[1] על כללות המכתב, כתב:

נת' ות"ח

[2] סימן בעיגול תיבת "המצו"ב", וכתב:

להמל"ח

קיא

[י"ד אייר, פסח שני]

מענה להשלוחה מרת חיענא זלצמן שכתבה שקיבלה הסכמת רב לנסיעה לאה"ק לחתונת אחי' שתתקיים בחודש תמוז, וביקשה הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה יוזביץ כ"ה מרחשון תשע"ח):

הסכמה וברכה. אעה"צ.

קיב

[אייר]

מענה לבני משפחת ר' יחיאל מיכל רפפורט ע"ה שהכניסו את נוסח המצבה שלו (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"ב ע' 146):

[1] על כללות הנוסח, ציין:

V

[2] וכתב:

לאחרונה מזכירים במצבה גם שם האם וכיו"ב להציג גם להם שם וק"ל.

בכל אופן צ"ל בהסכמת הח"ק דבית החיים שפ"נ

[3] על מה שכתב המזכיר ריב"ק בצירוף להנוסח: "נוסח המצבה שרוצים להקים בהקדם" – סימן שני קווים תחת תיבת "בהקדם", וכתב:

ונכון במאד

ומסיימים בטוב

קיג

[אייר]

מענה למרת דבורה בוטמאן על מכתבה בנושא מסויים (ס' "ימי תמימים" ח"ח ע' 182):

כמובן שייך לבי"ד רבני חב"ד.

קיד

[אייר]

מענה לר' אפרים וואלף על דו"ח מאסיפת הנהלת ישיבת תו"ת המרכזית באה"ק, בה עלתה הצעה לפתוח ישיבת תו"ת בעיר בני ברק, ושאלו חוות דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה (ס' "ימי תמימים" ע' 182):

האמנם יש מי שאומר אשר בעיר בני ברק חסרים ישיבות?

קטו

[אייר]

מענה לר' יעקב יהודה העכט שכתב: "הימים ממשמשים ובאים ובזמן קצר יהי ל"ג בעומר, וצריכים לעשות ההכנות על התהלכה, ושאלתי לכ"ק אד"ש מי יהי האחראי? ז"א בתהלכה האחרונה הי' ההפסד ממון לנו על ארבעים אלף דולר וכל אחד השמיט א"ע מזה, ואפילו הצדיק הנדבן ר' . . . שהבטיח ליתן שמונה אחוזים (אם אני זוכר כראוי) גם לא נתן אף פרוטה בתירוצים שונים. ולכן אפשר שבפעם זו ניתן הכבוד לצא"ח או לצבאות ה' או מי שהוא אחר ואנחנו נעבוד כמו ע"ע, אבל בעיני ממונות יהי הם האחראים ועי"ז לא יהי ח"ו לנו הפסדות, ובטוח אני שמוסד שני לא יפסיד מפני שעלי אין רחמנות, אבל על אחרים (יהי מי שיהי) רחמנות, ואל תגזל דל כי דל הוא ויהי מי שירחם עליהם. ואנא לייעצני כ"ק אד"ש בעצתו הק"י" (תשורה נאגל ט"ז אייר תשנ"ז):

א"כ לא יעשה זה השנה.

שייד לעסקני אנ"ש שיחי' כבכל שאלה, ישאל רב מורה הוראה מי הם.

קטז

[אייר]

מענה לר' יעקב יהודה העכט שכתב: "אנא לעורר רחמים רבים ממקור הרחמים והחסדים האמתיים שהתלוכה ביום הגדול והקדוש – יום השמחה – ל"ג בעומר, הילולא דהתנא הק' הרשב"י, יהי בהצלחה גדולה ומופלגה בכלל ובפרט, ושהכל ילך כשורה, ושיהי ברוב פאר והדר, וקידוש שם שמים ברבים, ושמזג האויר יהי טוב ויפה, ויהי המון רב, אנשים, ונשים, וטף, ברוב עם הדרת מלך, ולכתחילה אריבער באופן נפלא, ושיביא פעולות טובות ופירות טובות בגו"ר" (תשורה נאגל ט"ז אייר תשנ"ז):

אעה"צ להנ"ל – ועוד יותר ולכתחילה אריבער.

קיז

[אייר]

מענה לר' יעקב יהודה העכט על מכתבו בקשר לסדרי ה"פאראד" דל"ג בעומר (תשורה נאגל ט"ז אייר תשנ"ז):

[1] בקשר להגרלה שתיערך בעת הפאראד, כתב:

הגרלה עבור ספר וגם עבור [Bicycle]

[2] בקשר לזמר שהוזמן לשיר בפאראד, כתב:

[מרדכי בן דוד], **לאחר** – [רב].

מכמה טעמים ומהם שבנתיים יתוספו עוד ילדים.

[3] בקשר למימון הפאראד, כתב:

מצורף בזה אצל הרב חודקוב – לתוס' [. .] טשעק ע"ס \$3000.

קיח

[אייר]

מענה לר' יעקב יהודה העכט על מכתבו בו ביקש מחילה על מאורע מסויים שאירע בעת ה"פאראד" דל"ג בעומר (מהעתקה):

הכל מחול לך – הכל כו' (ג' פעמים וכו') ובפרט לאחר שראיתי בעיני ההצלחה גם בעמפייך בולברד וכו'

קיט

[אייר]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) לכמה מתלמידי ישיבת תו"ת המרכזית על דוחו"ת פרטיים בקשר ל"פאראד" (תשורה גינזבורג ט"ז מרחשון תשע"ו); (2) לר' לוי גאלדשטיין על מכתבו (מהעתקת המזכיר, באדיבות הנמען שי); (3) להנהלת "צבאות השם" על מכתבם (מהעתקת המזכיר, באדיבות א' מאנ"ש שי)]:

נת' ות"ח

ודבר בעתו –

בסמיכות לל"ג בעומר –

יום שמחתנו גדולה דהרשב"י,

וכדאי ר"ש לסמוך עליו כו'.

אזכיר עה"צ.

קכ

[י"ט אייר]

ממענה לר' אפרים וואלף שכתב: "קבלנו ידיעות שבירושלים הודפס ע"י ה' . . שו"ע אדמוה"ז. באה"ק לא ניתן להשיג ולקנות השו"ע מהוצאה זו, וכנראה שהוא שולח הספרים רק לחו"ל. שלחנו אליו אנשים, אבל לא יכולנו לברר משהו ברור, וזה למעשה רק שמועות" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה" וזכות הרבים תלוי בהם):

באם חב"ד הי' עוסקת בהפצת ספרי חב"ד לא הייתה השגחה העליונה עושה זאת ע"י אחרים.

הרי ע"ז [..].

קכא

[י"ט אייר]

מענה להרב אשר ציילינגאלד שכתב ע"ד א' ממקורביו, מנהל אזורי של רשת חנויות כל-בו, שהחל לאחרונה לגדל את זקנו, אלא שהעומד על גביו אמר לו שעליו יהי לגלח את זקנו, כיון שאין זה מתאים עם ה"Code" (כללי הלבוש) של הרשת. למכתבו צירף עניני דפוס הקשורים לפעילותו, ביניהם כתבה ותמונות שהופיעו באחד העיתונים ממסיבה שנערכה בבית הכנסת שלו, בה השתתף ראש-העיר ("Here's My Story" ש"פ חיי שרה תשע"ו):

בודאי המטרה של ה Code היא בשביל טובת העסק, וכשנשתנה המצב במדינה (בארצה"ב) – משתנה גם ה-Code (להקיל באיזה ענינים או גם לשנותם) רואים בפועל שכו"כ מגדלים זקן (אפילו לא דתיים – ראה בתמונה שבמכ"ע שהמעיר בזקן) ועד"ז בכיסוי הראש (ויכול להחליף הכיפה – בכובע רגיל, לבוש מיליאני אנשים בארצה"ב) הבירור הפשוט מהי טובת העסק – שיבחנו הצלחתו בהעסק ויראו שלא נתמעטה ואדרבה – באם כהנ"ל לא יצליח ויתעקשו כן – ישאל רב מורה הוראה מה עליו לעשות, מה לאמר לילדיו שי' וכו'

קכב

[ועש"ק בהו"ב, כ"ג אייר]

מענה לר' מנחם מאיר הכהן בלוי על מכתבו בקשר לספר "תורה געדאנקען" שמו"ל – עיבוד משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א על חמשה חומשי תורה – בו כתב:

"מצו"ב העתק משיחה הראשונה של הספר החדש. והנני שואל אם כ"ק אדמו"ר שליט"א מסכים לזה? והנני מבקש ברכת כ"ק אדמו"ר להצלחה בזה. . . עפ"י הוראת כ"ק אדמו"ר בתחלת שבוע זה, יוכנס להספר רק ענינים השויים לכל נפש (לענ"ד). ויסודרו לפי סדר הפרשיות, ולאח"ז (לפי הזמן והמקום שישאר) עניני מבצעים וכו"ו.

כותרת השיחה שהכניס הייתה: "א ביאור אויף א פתגם והוראה פון רבותינו נשיאנו בקשר מיט שבת בראשית / פארוואס איז דוקא שבת בראשית נוגע צום גאנצען יאר?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (קובץ "זכרון מנחם מאיר" ח"א ע' 18):

סימן בעיגול את התיבות "מסכים לזה", וכתב:

עיקר מטרת הס' – אריינציען מבחוץ פנימה

טבע בנ"א (ובפרט בנוגע לענין חדש אצלם) לדון ספר ע"פ התחלתו (וסופו)

וע"פ הנ"ל תהי' התחלתו: כיון שישנו פתגם תמוה של נשיאי חב"ד

רק בעיני חסיד – חב"ד (כי סתם בנ"י אצלם פשוט שבראשית היא ראשית התומ"צ כולן ולכן כו')

ובמילא מובן שתוכן הס' לתרץ תמיהות תמוהות של חב"ד

וכ"ז בעת שינוי תיבות ספורות – מהפך הרושם ועושה הנ"ל מעניין בחוץ וכו'.

קכג

[ועש"ק בהו"ב, כ"ג אייר]

מענה להנהלת "נשי ובנות חב"ד" על מכתבן בקשר לכינוס השנתי שלהן (תשורה וויינפלד כ"ח סיון תשע"ח, והעתקת המזכיר):

[1] במכתבן כתבו שרוצים להקדיש את הכנס לנושא ה"פעטישענס" (עצומות) – בהמשך להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר ילדי ישראל ישלחו "פעטישענס" לנשיא ארצה"ב בקשר לייסוד "רגע של שתיקה" בבתי הספר הממשלתיים.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בצער, אבל אין לי ברירה, ומוכרחני לכתוב הנ"ל, ואתן הסליחה:

מובן ופשוט – שלמרות חשיבות ענין הפעטישענס וגודלו – אין לצמצם הכנס (השקו"ט שבו, ועאכו"כ – ההחלטות) אך לנדו"ז

ואפילו – לא לעשותו העיקר,

כי מובן שעיקר ענין ומטרת הכנס ה"ה – ביסוס והפצת היהדות בפועל ודתומ"י; (ובפרט – השייכים לנשים במיוחד: כשרות, טהרת המשפחה, חינוך יו"ח שי' (צניעות) והשתדלות אמתית להחדיר זה בכל חוגי בני"י (שכנראה – במשך כל השנים – הפעולה בזה חלושה ביותר, ואולי עוד פחות מזה – לבד מבצע נש"ק).

והמעט שנעשה – ברובו ה"ז ביזמת נשים בודדות מצ"ע, ולא כתוצאה מהכינוסים, או מועד שהי' צ"ל נבחר למטרה זו (ובמשך 27 שנה – כנראה שעדיין לא נבחר),

ועד ש(כנראה) אין מנצלות כלל – שעת הכושר לכ"ז כשבאים לכאן אורחים-ות מכמה וכמה מדינות (להיו"ט וכו').

וע"ד הצחות – בין כנס לכנס הנהלת הכנס והנהלת נשי ובנות חב"ד בכלל נמצאות בוואקיישאן מלא (לבד כשעושים טומעל גדול ע"ד מבצע חדש).

[2] בקשר לאלבום שצירפו, כתב:

עושה רושם יפה וגם חזק וכו' –

ויה"ר שתצליחנה בכל עניני הכנס

ובאופן דלכתחילה אריבער.

אזכיר על הציון

קכד

[שלהי אייר]

מענה להנהלת "נשי ובנות חב"ד" על מכתבן בקשר לה"פעטישענס" (עצומות) שהורה כ"ק אדמו"ר שליט"א שישלחו ילדי ישראל לנשיא ארצה"ב בקשר לייסוד "רגע של שתיקה" בבתי הספר הממשלתיים (תשורה וויינפעלד כ"ח סיון תשע"ח, והעתקת המזכיר):

בנוגע לפעטישענס – מוכרח: שתהי' התאמה דכל ארגוני חב"ד המתעסקים בזה, שאילת דעת מומחים בנוסח שלהן, אופן שילוחן וכו',

ועוד ועיקר שאילת דעת רב(נים) בנוגע להנוסח, להשתדלות וכו' – שיתאימו להאזהרה ושם אלקים אחרים לא ישמע על פיד, ושבאופן המותר – ינצלו כל האפשרויות.

אזכיר עה"צ.

קכה

[לאחר ש"פ בהו"ב, כ"ד אייר]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ בהו"ב:

"בהשיחה נאמר, שהגם שהיתה ההתגלות דפנימיות התורה ע"י הבעש"ט, ולאח"י ביותב ע"י אדה"י, מ"מ, הענין ד"יפוצו מעינותיך חוצה" התחיל רק לאחר פט"ב (כשיחה הידועה בתו"ש). והגם שאז – י"ט כסלו תקנ"ט – הי' כבר כו"כ שנים אחרי "בשנת שש מאות שנה גו", מ"מ, גם אז הי' רק ההתחלה דיפוצו מעינותיך חוצה.

לכאורה, "בשנת שש מאות שנה" קאי על שנת ת"ר, וכן הוא בלקו"ש חט"ו ע' 42. אולי יש בזה עוד פירוש (ובשיחה דשבת נאמר כפירוש זה) – ש"בשנת שש מאות שנה" קאי על התחלת מאה הששי, היינו, מיד לאחר שנת ת"ק. דמכיון שבזהר הובאה הדוגמא "כבר נש דמתקן ביומא שתיתאה מבי ערב שמשא", משמע, שהכוונה מיד לאחרי חצות. האם נכון?."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תצו):

[1] על מה שכתבו: "והגם שאז – י"ט כסלו תקנ"ט – הי' כבר כו"כ שנים לאחרי "בשנת שש מאות שנה גוי", מ"מ, גם אז הי' רק ההתחלה דיפוצו מעינותיך חוצה" – מחק את התיבות "בשנת שש מאות שנה גוי", וכתב:

[והגם שאז – י"ט כסלו תקנ"ט – הי' כבר כו"כ שנים לאחרי] **התחלת אלף הששי** [ולאחרי] **אתא בוקר שבו** [מ"מ, גם אז הי' רק ההתחלה דיפוצו מעינותיך חוצה]

(* עיין זח"א קיז, א, קיט, א ובאוהח שם. אוה"ח צו, ו, ב.

[2] מחק את כל הקטע "לכאורה . . האם נכון?!", וכתב:

והנה התגלות הבעש"ט – בשנת תצ"ד גם אדה"ז בשנת תק"מ ולפני"ז האריז"ל (דמאז מצוה זאת החכמה) שנות שלא-ג,

ובאוה"ח (צו, ו, ב) – שנת ת"ק שכ"ז לפני שנת ת"ר, ואף שיש לחלק בין יפוצו וכו' – כדמוכח בשיחת אדנ"ע

באוה"ח מוכח דשנת ת"ק ה"ז אתא בוקר וכו', עיני"ש

לכן י"ל דלאחר ת"ק – התחלת מאה הששית דאלף הששי הייתה עת רצון לאתא בוקר (אור – לא רק עלות השחר), אלא שמפני סיבות . .

חלק בפנים המ"מ בהערות

[חלק זה דהשיחה כפי שנערכה ע"פ המענה – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (צילום כתי"ק – "יחי המלך" שם), ונדפס בהתועדויות תשמ"ג ח"ג ע' 1452].

קכו

[לאחר ש"פ בהו"ב, כ"ד אייר]

מענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ בהו"ב:

"נתבאר שה"חידוש" שנתגלה לאחרונה בחכמת המדע שהרים נעשים ע"י רוחות ואידים שבתוך הארץ – כתוב מאז בתורה, בהענין שהר הוא בחי' צומח שבדומם, ומבואר בע"ח בסופו שצומח יש בו נפש הדוממת ונוסף לזה יש בו רוח נוספת, נפש הצומחת, ומזה מובן גם בנוגע להר – צומח שבדומם – שיש בו רוח נוספת וזה פעל גידול ההר (ואינו מקום מישור).

ענין זה שהתהוות ההר נעשה ע"י רוח שבדומם הארץ – מבואר בפירוש ובארוכה בדרוש ברכת חתנים (לאדהאמ"צ) פ"י בפירוש הכתוב יוצר הרים ובורא רוח (מצו"ב צילום מזה), ושם שהר הוא בחי' צומח שבדומם, וגידול ההרים הוא ע"י יסוד הרוח (שיש בו מחלק האש יותר) שבדומם הארץ כו'. [הענין שהר הוא בחי' צומח שבדומם – כ' גם בתו"ח פ' בראשית (שנזכר בהשיחה) כ, א]."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תקיח):

כמדומה (קרוב לודאי) שישנו בדרושי אדה"ז

ויצינו כל מה שימצאו בהמ"מ

קכז

[לאחר ש"פ בהו"ב, כ"ד אייר]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ בהו"ב:

"א. בנוגע לר' יהודה – הוזכר בהתועדות (כפי שזכרו ב"חזרה"), שנקרא קדוש ע"ש שלא הסתכל בצורת מטבע.

לכאורה: ענין זה מצינו בנוגע לר' פנחס בר' סימאי, שנקרא בנן של קדושים משום שלא הסתכל בצורת מטבע – פסחים קד, א (ובתוס' שם: תולה קדושתו באביו שגם אביו הי' קדוש), ע"ז נ, א.

אולי אפ"ל, דמכיון שר' יהודה נקרא חסיד [יכל היכא דאמרינן מעשה בחסיד אחד או רבי יהודה בן בבא או רבי יהודה ברבי אילעי" (ב"ק קג, ב)], וחסידות גדולה מקדושה [כמובן מסוף סוטה: "קדושה מביאה לידי עונה . . יראת חטא . . חסידות"], יש לומר, שגם אצל ר' יהודה היתה מעלה זו, במכ"ש מר' פנחס בר' סימאי שמצד מעלה זו נקרא בנן של קדושים.

ב. בנוגע להדגשת ענין הדירה ע"י ר' יהודה – "פחות ממכילך וממשתיך ותוסיף על דירתך" דוקא (פסחים קיד, א), אולי יש מקום להעיר גם מויק"ר רפכ"ב, קה"ר פ"ה, ח, ועוד (עה"פ יתרון ארץ בכל היא): ר' יהודה אומר . . כל מי שהוא הומה ומהמה אחר הממון וקרקע אין לו מה הנאה יש לו", והרי קרקע ודירה ענינים אחד הוא".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תקעא):

[1] על מה שכתבו: "בנוגע לר' יהודה", כתב:

שנקרא חסיד

[2] על מה שכתבו: "הוזכר בהתוועדות (כפי שזכרו ב"חזרה")", שנקרא קדוש ע"ש שלא הסתכל בצורת מטבע", כתב:

לא [שנקרא]

לא הוא הדגשתי שמצינו בחז"ל עד"ז

[3] על מה שכתבו: "אולי אפ"ל, דמכיון שר' יהודה נקרא חסיד . . וחסידות גדולה מקדושה . . יש לומר, שגם אצל ר' יהודה היתה מעלה זו, במכ"ש מר' פנחס בר' סימאי שמצד מעלה זו נקרא בנן של קדושים", כתב:

צע"ג אם שייך בכגון זה ק"ו

[4] על מה שכתבו: "בנוגע להדגשת ענין הדירה ע"י ר' יהודה . . אולי יש מקום להעיר גם מויק"ר רפכ"ב, קה"ר פ"ה, ח, ועוד (עה"פ יתרון ארץ בכל היא): ר' יהודה אומר . . כל מי שהוא הומה ומהמה אחר הממון וקרקע אין לו מה הנאה יש לו" – סימן בעיגול תיבת "הנאה", וכתב:

גם עבד יש לו הנאה ובפרט הנרצע "אהבתי" עד כ"כ כו'

[5] על מה שכתבו: "והרי קרקע ודירה ענינים אחד הוא", כתב:

לא בכ"מ

קכח

[לאחר שי"פ בהו"ב, כ"ד אייר]

מענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלתם בהמדובר בהתועדות שי"פ בהו"ב, בביאור דברי הזוהר פ' בחוקותי (ח"ג קטו, ב): "א"ר חייא כו' ת"יח כתיב ונתתי שלום בארץ הוא יסוד, דאיהו שלמא דארעא שלמא דביתא שלמא דעלמא", ומציין הררלי"צ (לקוליי"צ ע' שמח) שלעיל בזוהר פ' צו (שם לא, א) הובא מאמר רשב"י בסדר הפוך: "שר שלום דא צדיק דאיהו שלמא דעלמא שלמא דביתא שלמא דמטרוניתא". ונת' בהתועדות, שרשב"י מצד מדריגתו הנעלית לא הוצרך להקדים הענין ד"שלמא דארעא", הכשרת העולם לפעול בו, כי מלכתחילה הי' אצלו "שלמא דמטרוניתא", העולם כפי שנברא ע"י הקב"ה, ולכן התחיל תומ"י ב"שלמא דעלמא", הפעולה בעולם. במכתבם כתבו:

"ע"פ הנ"ל מובן מדוע במאמר רשב"י אין צריכים להדגיש (ולהתחיל) עם "שלמא דארעא", כ"א "שלמא דמטרוניתא". אבל עדיין לא נתבאר לכאורה – מדוע הסדר במאמר רשב"י הוא ש"שלמא דמטרוניתא" בא לבסוף (אחר "שלמא דעלמא" ו"שלמא דביתא"). דהן אמת שבוה מודגש שמצד בחי' רשב"י אין צריכים להדגיש להכשרת העולם לעבודה (שהרי מצד למעלה הרי העולם טוב מאד ובמצב של שלום כו'), ומתחילים תיכף עם עבודה בפועל ("שלמא דעלמא" ו"שלמא דביתא") – אבל אעפ"כ הסדר צ"ל מלמעלמ"ט – תחלה צריכים לדבר ע"ד עצם ענין השלום, שהעולם והאדם מוכשרים לכללות ענין העבודה (שזהו התוכן ד"שלמא דמטרוניתא"), ואח"כ ע"ד עבודה בפועל (בביתא ובעולם), כמו שהי' אצל הקב"ה בבריה"ע: תחלה ברא העולם, "וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד", "שלמא דמטרוניתא", ואח"כ "ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה כו" – א"כ צ"ל תחלה "שלמא דמטרוניתא".

וגם: אי"מ לכאורה מהו הסדר לפני? במאמר רשב"י – תחלה "שלמא דעלמא" ואח"כ "שלמא דביתא" (ואח"כ "שלמא דמטרוניתא") – הרי סדר העבודה היא תחלה "שלמא דביתא" ואח"כ "שלמא דעלמא".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש תו"מ תפארת לוי יצחק ע"ס ויקרא. "יחי המלך" גליון תקיז):

הרי כן הי' הסדר בפועל (מתחיל מלמע' מסההשת"ל)

(1) נתאוה כו' בתחתונים (תאוה שאין שייך בזה קשיא (ושכל) אדה"ר

(2) אח"כ הטעם בשביל ישראל

(ג) אח"כ הבפו"מ: בראשית – ברא גו' מטרוניתא

קכט

[לפני חודש סיון]

מענה למערכת עיתון "משיח טיימס" היו"ל ע"י "צבאות השם" שהכניסו את שער העיתון דחודש סיון שעליו ציור בו נראים ילדי צבאות השם מנשקים את ספר התורה (תשורה התועדות חסידים אור לועש"ק שמיני תשנ"ה, והעתקת המזכיר):

כדאי לנצל ציור המענטעלע לציור לוחות מרובעות

קל

[ד' סיון]

מענה לר' שניאור זלמן יפה על מכתבו בצירוף ה"יומן" שלו (ס' " Mr. Manchester" ע' 280):

נתקבל (וכל המצורף בזה) ות"ח ת"ח, ובפרט על היומן של 113 עמודים וההקדמה עוד 3, בטח זוכר הדאגה שלו מה יכתוב וכו', כן יבשר טוב בכל הדאגות ל"ע, ויפסיק לדאוג בבטחון ובשמחה.

אזכיר על הציון.

קלא

[תחלת סיון]

ממענה להשליח הרב יוסף העכט על מכתבו – בקשר לתכנית הדפסת ס' התניא במצרים (ראה לעיל מענה לא) – בו כתב שאין רואים כל התקדמות בקשר להשגת האישורים הדרושים, וכתב שלדעת הקונסול אם הייתה מגיעה למצרים בקשה מארצה"ב בדבר הדפסת ס' התניא, הנה ההתייחסות מצדם תהי' בודאי אחרת, ובמילא אולי כדאי להפגש עם שגריר מצרים בארצה"ב ולהסבירו ע"ד בקשת תנועת חב"ד להדפיס את ס' התניא במצרים, ואשר הוא יפנה לשלטונות במצרים בבקשה לאשר את הדפסת הספר (תשורה העכט כ"ט אדר תשס"ב):

כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה בחיוב, והורה שיסע לוואשינגטון לפגוש את שגריר מצרים בארצה"ב, ולבקש גם ממנו שיפעל להשגת אישור להדפסת ס' התניא – וכתב:

[. . .] **ואולי דודו שיי' שזה עתה פתח אסיפת הקאנגרעס בתפילה ונתפרסם ברעקארד ישתתף בזה או גם ישתדל בסידור הפגישה וכו' אזכיר עה"צ.**

קלב

[לאחר ש"פ נשא, ט' סיון]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על מכתבם בקשר להמדובר בהתועדות ש"פ נשא, בביאור פרש"י עה"פ (נשא ה, ט) "וכל תרומה לכל קדשי בניי אשר יקריבו לכהן לו יהי" – "א"ר ישמעאל וכי תרומה מקריבין לכהן, והלא הוא המחזר עלי' לבית הגרנות, ת"ל אשר יקריבו לכהן, אלו הביכורים, שנאמר בהם תביא בית ה"א, ואיני יודע מה יעשה בהם, ת"ל לכהן לו יהי, בא הכתוב ולימד על הביכורים שיהיו נתנין לכהן". ונת' בהתועדות, דר' ישמעאל שהי' כהן – "מסייע כהני", ולכן משנה את הפסוק ממשמעותו ומפרש ש"תרומה" קאי על ביכורים, כי ע"ע לא נאמר בכתוב שצריך לתת את הביכורים לכהנים (משא"כ תרומה). ובמענה לשאלת המניחים, ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א שהמקום בו נתפרש לפניי בקרא שצריך לתת את התרומה לכהן, הוא בפי' ויחי, ששם פרש"י (עה"פ מט, ז) "שבטו של לוי עשאו מחזר על הגרנות לתרומות ומעשרות". ובהמשך לזה כתבו:

"בהמשך למענה כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לפרש"י דפי' ויחי, ששם הוזכר כבר ש"שבטו של לוי עשאו מחזר על הגרנות לתרומות ומעשרות" – עדיין לא תפסנו:

בהתועדות נתבאר שכאשר לומדים את הפסוק "וכל תרומה וגו' אשר יקריבו לכהן וגו'" בפשוטו של מקרא, הנה לשיטת רבי ישמעאל – "כהנא מסייע כהני" – עדיף לשנות את הפסוק ממשמעותו ולפרש ש"תרומה" קאי על ביכורים, כדי לסייע לכהנים בכך שהביכורים ינתנו להם, מכיון שבפסוק "תביא בית ה' אלקיך" לא נאמר עדיין שצריכים לתת את הביכורים לכהנים.

ועל זה שאלנו: אם פסוק זה קאי על ביכורים ולא על תרומה – היכן מפורש בקרא לפני פ' קורח (כי בפי' קורח מפורש הן בנוגע לתרומה והן בנוגע לביכורים) שצריכים לתת תרומה לכהנים, ומכיון שענין זה לא נתפרש עדיין בקרא, מדוע רואה ר' ישמעאל לסייע לכהנים בענין

הביכורים יותר מאשר בענין התרומה, הרי בנוגע לשניהם לא נתפרש עדיין בקרא שצריכים לתתם לכהנים?

ורצינו לתרץ ע"פ המבואר בלקו"ש ח"ח ע' 31 – שגם כאשר מפרשים ש"תרומה" קאי על ביכורים, עדיין מפורש בקרא (כאן) שגם התרומה ניתנת לכהנים, מכיון שנאמר "לכל קדשי בני ישראל . . . לכהן לו יהי". ושאלנו האם זו היתה הכוונה.

מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א שבנוגע לתרומה הוזכר כבר בפרש"י פי' ויחי – לא תפסנו: הרי ענין זה מפורש רק בפרש"י, ולא בפסוק עצמו, וא"כ, כיצד אפשר לומר שהפסוק אינו צריך לחדש כאן שהתרומה ניתנת לכהן [כפשטות לשון הכתוב: "וכל תרומה וגוי' לכהן לו תהי", ולכן אפ"ל דקאי על ביכורים כדי לסייע לכהנים בענין הביכורים], מכיון שענין זה נתפרש כבר בפרש"י?

בסגנון אחר: כאשר ר' ישמעאל מפרש שפסוק זה קאי על ביכורים ולא על תרומה (כדי לסייע לכהנים בענין הביכורים) – אינו יכול לסמוך על פרש"י בפי' ויחי.

וגם: אפילו בפרש"י דפי' ויחי לא נתפרש שהתרומה ניתנת לכהנים דוקא, כי אם באופן סתמי – תרומות ומעשרות לשבטו של לוי. ומצד הצורך לסייע לכהנים, צריכים לפרש שהתרומה ניתנת לכהנים דוקא. ואם נסמוך על זה שהמלמד יסביר לבן חמש למקרא שהתרומות לכהנים והמעשר ללוי כו', א"כ, גם בנוגע לביכורים (בפי' משפטים ותשא) יסביר המלמד שהם ניתנים לכהן?!"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון שדמ):

[1] על מה שכתבו: "ורצינו לתרץ ע"פ המבואר בלקו"ש ח"ח ע' 31", כתב:

באם את"ל שלשון פרש"י סובל פי' זה

[2] על מה שכתבו: "מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א שבנוגע לתרומה הוזכר כבר בפרש"י פי' ויחי" – על התיבות "מ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א", כתב:

באם את"ל שאינו מרומז אפילו

[3] על מה שכתבו: "הרי ענין זה מפורש רק בפרש"י, ולא בפסוק עצמו" – מחק את התיבות "הרי" "רק", וכתב:

[ענין זה מפורש בפרש"י] **שבא לא לחדש דינים, כ"א לפרט פשוטו ש"מ**

בויחי

[4] על מה שכתבו: "כאשר ר' ישמעאל מפרש שפסוק זה קאי על ביכורים ולא על תרומה (כדי לסייע לכהנים בענין הביכורים) – אינו יכול לסמוך על פרש"י בפי ויחי" – מחק תיבת "אינו", וכתב:

[יכול לסמוך על] **פשוטו ש"מ**

[5] על מה שכתבו: "אפילו בפרש"י דפי ויחי לא נתפרש שהתרומה ניתנת לכהנים דוקא, כי אם באופן סתמי – תרומות ומעשרות לשבטו של לוי. ומצד הצורך לסייע לכהנים, צריכים לפרש שהתרומה ניתנת לכהנים דוקא" – סימן קו הדגשה נוסף תחת תיבת "לכהנים", מחק תיבת "צריכים", וכתב:

ה"ז ל' הש"ס בנוגע לענין אחר שהזכיר אני ולא פרש"י – בנדו"ד מספיק שהי' משבט לוי ומסייע שבט לוי ופשוט

קלג

[י"ב סיון]

מענה להשליח הרב יוסף העכט על דו"ח מהפגישה – שלו ושל דודו הרב אברהם דוב העכט (ראה לעיל מענה קלא) – עם שגריר מצרים בארצה"ב בקשר להדפסת ס' התניא במצרים (מצילום כתי"ק – תשורה העכט כ"ט אדר תשס"ב):

הדו"ח נת' ות"ח ת"ח ויה"ר שיבש"ט מהמשך טוב בכ"ז וכיו"ב

קלד

[י"ד סיון]

מענה להחתן התי' אהרן סלונים שכתב: "מצו"ב היחידות וכן הנחה מהתועדות דש"ק פרשת נשא שמקוים לחלק היום בעת סעודת החתונה. ומבקש הנני בזה ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א" (מצילום כתי"ק – תשורה סלונים ד' מרחשון תשס"ח):

[1] על מה שכתב: "מצו"ב היחידות וכן הנחה מהתועדות דש"ק", כתב:

נת ודבר בעתו וכו'

[2] על מה שכתב: "הנחה מהתועדות דש"ק פרשת נשא", כתב:

[נשא] את ראש

[3] על מה שכתב: "ומבקש הנני בזה ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א", כתב:

מתחיל מבנין עדי עד כו'

(עיין לקו"ת פ' פקודי העדות – עדי עדיים וכו').

אזכיר עה"צ

קלה

[סיון]

מענה להשליח ר' יוסף שמואל יהושע גערליצקי על מכתבו בקשר לרעיון פתיחת "כולל" בעירו תל-אביב (מצילום כתי"ק – תשורה אלטיין ט"ו סיון תשע"ח. "התקשרות" גליון אימא):

לפי מצב "עסקנות" חב"ד באה"ק ובפרט בשנה זו – איני רואה שזה מעשי

קלו

[סיון]

מענה להתי' איסר זלמן ווייסברג שהכניס את הקובץ "ביאורים בפרשת השבוע" שהכין לש"פ שלח – עיבוד משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א לציבור התורני.

את הקובץ הכין בהמשך למכתבו לכ"ק אדמו"ר שליט"א, בו כתב שישנם הרבה חידושים בהשיחות שהעולם הישיבתי הליטאי היו בעצם מאד מעוניינים בהם, אבל לא בצורתם כפי שהם ערוכים בלקו"ש. הן משום שאינם מורגלים לעיין בחידושי תורה הכתובים באידיש, והן ובעיקר משום שאינם מורגלים באופן הרצאת הדברים. ומאחר והוא התחנך בישיבות ליטאיות ומבין את מהלך מחשבתם וכן את אופי וסגנון החידו"ת שהם מורגלים בהם, לכן הוא מבקש רשות מכ"ק אדמו"ר שליט"א לערוך מחדש את אותם החידושים שלפי דעתו היו מתקבלים בחיבה אצל העולם הישיבתי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה (בע"פ) שיעשה דוגמא להבהיר מה הוא מתכוון לעשות. בהתאם לזה, ערך קונטרס על פרשת שלח.

בגלל ההתנגדות החזקה לחב"ד בכמה חוגים, עלה בדעתנו להו"ל את הקונטרסים תחלה מבלי לציין שהם חידושיו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, ולגלות זאת רק בהמשך הזמן, אחרי שכבר יקנו שם בעולם התורה. וכך נעשה בגליון הראשון.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (סי' "היכל מנחם" ח"ג ע' צא. תשורה ינובסקי כ"ט ניסן תשנ"ז):

בכלל נכון הדבר וטוב

אבל למה יהי' על אחריות יחיד וטוב ומתאים שיהי' עכ"פ ג' מתאימים – להעתקה מאידית כדבעי הגה וכו' –

כן – אין מוזכר כלל של מי זה!

הרושם שנאמר (נכתב) בשנה זו!

כן מובן שאין להכניס בפנים מה שלא אמרתי (וגם בהערה בשוה"ג – צ"ל זהירות מה לציין ומה שאינו מתאים).

קלז

[סיון]

מענה להשלוחה מרת סוניה ווייטמאן על מכתבה בו שאלה האם לבצע בדיקות רפואיות מסויימות, כדעה אחידה של כמה רופאים מומחים; וכן כתבה ע"ד מחשבות כו' שיש לה (תשורה ווייטמאן י"א אלול תשס"ו):

[מחשבות] זרות – כפשוט "תזרקם" החוצה (ע"י "טראכט גוט וועט זיין גוט" כמארז"ל) עניתי שאשרי חלקם וכו' והשם יצליחם עוד יותר ותבש"ט

קלח

[סיון]

מענה להתי' שמשון אהרן יוניק על מכתבו בו כתב ע"ד הסיפור שאירע בשנת תרפ"א, כאשר חלה אדמו"ר מהר"י, אשר חסידים נתנו אליו משנות חייהם במתנה; וכתב שלאחר שחשב ע"ד הנושא ברצינות, החליט שרוצה לתת שנה מחייו לכ"ק אדמו"ר שליט"א (מהעתקה):

כוונתו רצוי', אבל לא יתעסק בענינים שאינם שייכים לו כלל, וכו' – וייקר כל שנה ואפילו יום ללמוד תורה בשקידה וכו' וזוהי אמיתית הנתונה לי

אזכיר עה"צ

קלט

[סיון]

מענה לר' יעקב יהודה העכט שכתב (בשני מכתבים) בקשר להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר ילדי ישראל ישלחו "פעטישענס" (עצומות) לנשיא ארצה"ב בקשר לייסוד "רגע של שתיקה" בבתי הספר הממשלתיים: "בקשר לה"פעטישענס" הי' לנו אסיפה עריו"ט, והי' לנו שאלות אחדות אבל כמעט כולם נתיישבו לנו בהתוועדות היום. אבל עדיין נשאר שאלות אחדות... " (מהעתקה):

[1] במכתבו כתב: "איפו יהי' הכתובת למי יפנו אלו שיש להם שאלות, צריכים חיזוק, עצות וכו'. ז"א האם יהי' מרכז Central, שיארגן א"ז או כ"א יעבוד לעצמו?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יברר מי עוד עוסק בזה ויתדברו ביניהם עדכ"ז? (בחילוקי דעות יבקשו ב"ד רבני אנ"ש שיח' שיתווך ביניהם)

אני לא אמנה ראשים כי אז תיכף ומיד יהפכו הענין שזהו בנשיאותי וכל שאינו רוצה בזה לא ישתתף וכו' (היפך מהדגשתי בזה) [. .]

[2] במכתבו כתב: "האם יש בודזשעט ע"ז. ואם לאו מהיכן ירק זה חי? האם צריכים לעשות מגבית ע"ז?".

יאמרו "אהא" מקבצין הון תועפות.

[3] במכתבו כתב: "עד כמה ללכת עם ה-Media, ז"א רדיא, T.V., העיתונים, ובכלל הפרסומת?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

עיקר ההשפעה ע"י קשרים אישיים ידידותיים, וכו', עם מנהלי ארגוני החינוך וכו' [. .]

כנ' נוטה שאני מנהל בכל דבר הכי פשוט וכו', ולהרבות בצעטלין זהו היפך הני"ל ענין כלל וכלל [. .]

[4] במכתבו כתב: "בנוגע להרגע של תפילה בשתיקה נולד עוד שאלה: בנוגע להאינם יהודים: אם נצליח להשפיע על עיר הבירה שיעשו חק בנוגע להני"ל. אז נהי' אנחנו הגורמים להאינם יהודים (בפרט הקטוליקים, ולא צריכים רא"י ע"ז) להתפלל לאותו האיש ימשי"ו, ואז אנו עוברים על לפני עור לא תתן מכשול, ואפילו אם נאמר שהם יעשו א"ז בלי העזרה משלנו אבל אז הפסק"ד מהרמב"ם לכוף את הגויים לשמור הז' מצוות, ואיך אנו יכולים לעשות תעמולה זו? ואנא ליתן לי כקאד"ש התירוץ ע"ז".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הגדיל עשוה שאה"י ממלא מקום על הלומדים וכו', הרי עד"ז המנגדים טומלען כל הזמן, ולאחר עשר שנים שואל תירוץ אצלי.

וכו"כ תירוצים מעשה אבותיהם בידיהם ובפרט בחלק העבוד"ז שבנצרות, המותר לא לעשות באמונת רבבות בני"י מפני החשש דלפני עור דבני נח ועוד [. .]

קמ

[ועש"ק שלח, כ"ב סיון]

מענה למערכת "ספר הליקוטים – דא"ח צמח צדק" (מצילום כתי"ק – קובץ "לקט מענות קודש בקשר להדפסת ספר הליקוטים דא"ח צמח צדק" ע' 46):

[1] במכתבם כתבו: "מצו"ב הגעליס של רשימת ראשי תיבות שבספר הליקוטים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

נת' ות"ח

[2] במכתבם כתבו : "עדיין לא ידוע לנו הפיענוח של הר"ת : מהורש"ב; מהוריי"צ – אף ששאלנו כמה מבינים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

שמות [כמה מבינים] **של** [לנו]

קמא

[כ"ד סיון]

מענה למערכת "ספר הליקוטים – דא"ח צמח צדק" שכתבו :

"בקשר למענה כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר הליקוטים, בנוגע לפיענוח הר"ת מהורש"ב, מהוריי"צ, מצו"ב רשימת שמות האנשים ששאלנו : הרה"ת יואל כהן, הרה"ת שלום מאראזאוו, הרה"ת אלימלך צוויבעל, הרה"ת שלום בער לעווין, חברי ועד להפצת שיחות, חברי ועד הכתבים.

לאחר מענת כ"ק אדמו"ר שליט"א, שאלו את [ח.ל.], והוא אמר שהפיענוח של "מהו" הוא "מורנו ורבנו הרב" או "מורנו הרב" (כמו "מוה"), ורק שהכותבים לא דקו בסדר האותיות "מהו", אף שהגירסא הנכונה היא "מוה".

ועפ"ז, האם להכניס ברשימת הר"ת : מהורש"ב – מורנו ורבנו הרב . . . ?

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – קובץ "לקט מענות קודש בקשר להדפסת ספר הליקוטים דא"ח צמח צדק" ע' 46) :

[1] על מה שכתבו : "שהפיענוח של "מהו" הוא "מורנו ורבנו הרב" – כ"ק אדמו"ר שליט"א שינה ושם את תיבת "הרב" לפני תיבת "ורבנו" ["מורנו הרב ורבנו"].

[2] על מה שכתבו : "ורק שהכותבים לא דקו בסדר האותיות" – על תיבת "שהכותבים", כתב :

המעתיקים

[3] מחק את מה שכתבו: "שהגירסא הנכונה היא "מוה"י", ואת מה שכתבו: "ועפ"ז, האם להכניס ברשימת הר"ת: מהורש"ב – מורנו ורבנו הרב . . . ?".

קמב

[אור לער"ח תמוז]

מענה לר' לוי גאלדשטיין שכתב: "היום הציעו לי משרת מלמדות במחנה גן ישראל דניו יארק לקיץ הבעל"ט. ועבור זה נותנים דירה ואכילה וכו' עבור המשפחה שיחיו. ב2 שנים שעברו היינו שם, והי' ב"ה בהצלחה. והננו שואלים עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א האם לקבל ההצעה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "ב2 שנים שעברו היינו שם, והי' ב"ה בהצלחה"; מחק תיבת "האם" וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "לקבל ההצעה", וכתב:

אזכיר עה"צ

קמג

[ועש"ק חוקת, ו' תמוז]

מענה למערכת "ספר הליקוטים – דא"ח צמח צדק" שכתבו: "בקשר להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לערוך מילואים לסה"ל: לאחר שיצא לאור אוה"ת בראשית כרך ז' – ערכנו מילואים להערכים דסה"ל אותיות א – ל, והוספנו הוספות להמילואים שכבר נערכו מאותיות מ – ת, – מלוקט מאוה"ת הנ"ל. ומצו"ב המילואים דאותיות: כ, ל, נ, ס, ע, פ, צ, ק, ש" (מצילום כתי"ק – קובץ "לקט מענות קודש בקשר להדפסת ספר הליקוטים דא"ח צמח צדק" ע' 47):

נת' ות"ח ת"ח

ובודאי ימהרו בהו"ל וה' יצליח

להחזיר

קמד

[ועש"ק חוקת, ו' תמוז]

ממענה לאי מאנ"ש שכתב ע"ד ריבוי מעשי הגניבות בשכונת קראונהייטס (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי מאנ"ש שיי וזכות הרבים תלוי בו):

ירעישו בועד השכונה שסו"ס יעשו בשטח זה כדרוש [.]

קמה

[ט' תמוז]

מענה לאי מתושבי שכונת קראונהייטס שכתב: "זה לא כבר, נתברר לנו (ע"י בדיקה) שאשתי ת"י היא מעוברת ב"ה, והננו מבקשים את ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי ההריון כשורה ובנקל ובהצלחה, בולד שלם בגו"ר בבריאות הנכונה. ושתרגיש טוב. גם, הננו שואלים עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע להרופא, בעבר היא בקרה ד"ר . . . וד"ר . . . (בפלעטבוש), ושמענו שיש רופא . . . שיש לו משרד בשכונתנו, כאן צוה ה' את הברכה. ושאלתנו היא האם להמשיך ברופא שעבר (שהיתה שבעת רצון מהם) או כדאי להחליף להרופא . . ." (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שיי וזכות הרבים תלוי בו):

כרצון זוג' תי'

אזכיר עה"צ

קמו

[יו"ד תמוז]

מענה למערכת "ספר הליקוטים – דא"ח צמח צדק" שכתבו: "מצו"ב הגעליס של "תוכן ומפתח הערכים (– רשימת הערכים והסעיפים) של ספר הליקוטים אותיות כ"ף – תי"ו. בספר הליקוטים אותיות אל"ף – יו"ד ישנו כבר בסוף כל ספר "תוכן ומפתח הערכים" – ויודפס בכרך המילואים באופסט. גם מצו"ב דוגמא של סדר העמוד מ"תוכן ומפתח הערכים" (מצילום כתי"ק – קובץ "לקט מענות קודש בקשר להדפסת ספר הליקוטים דא"ח צמח צדק" ע' 48):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "מצו"ב", וכתב:

להחזיר

ויה"ר שיהא כ"ז בהצלחה, ויו"ל בזריזות וכו'

אזכיר עה"צ לבשו"ט בכ"ז וג"כ בזריזות

קמז

[י"ב תמוז]

מענה למערכת "ספר הליקוטים" – דא"ח צמח צדק" שכתבו: "מצו"ב מילואים לאותיות: ג, ה, ח, ט, י, מ, ר, ת" (מצילום כתי"ק – קובץ "לקט מענות קודש בקשר להדפסת ספר הליקוטים דא"ח צמח צדק" ע' 48):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "מצו"ב", וכתב:

להחזיר

בודאי יזדרזו בהו"ל וכמדובר כו"כ פעמים וה' יצליחם

וסימן שני קווים תחת תאריך המכתב "חג הגאולה י"ב תמוז".

קמח

[י"ב תמוז]

מענה לר' אלתר לוי רייטער ששאל האם לפתוח מרפאה לאודיאולוגי בשכונת קראונהייטס (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הת' מנחם מענדל שי' הכהן העכט וזכות הרבים תלוי' בו):

האין בזה השגת גבול

[במכתבו שאל גם בקשר לבעי' רפואית מסויימת – ועל זה ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (תוכן): לשמוע לרופא, לא לפחד].

קמט

[ועש"ק בלק, י"ג תמוז]

מענה לר' אלתר לוי רייטער על מכתבו בהמשך להמענה שקיבל בנוגע לפתיחת מרפאה בשכונה (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הת' מנחם מענדל שי' הכהן העכט וזכות הרבים תלויי בו):

אזכיר על הציון**קנ**

[ועש"ק בלק, י"ג תמוז]

מענה למערכת "ספר הליקוטים – דא"ח צמח צדק" שכתבו: "מצו"ב מילואים לאותיות: א. ב. ד. ז. – ובזה נשלם עריכת המילואים להערכים" (מצילום כתי"ק – קובץ "לקט מענות קודש בקשר להדפסת ספר הליקוטים דא"ח צמח צדק" ע' 49):

נת' ות"ח**להחזיר****ובודאי יו"ל בהקדם ובזריזות****אזכיר עה"צ****קנא**

[לאחר שי"פ בלק, י"ד תמוז]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמניחים בקשר להמדובר בהתועדות שי"פ בלק – בביאור הטעם שפרשי"י בפירושו הראשון עה"פ "הן עם כלביא יקום וגו'", "כשהן עומדין משינתם שחרית הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף את המצות ללבוש ציצית לקרוא את שמע ולהניח תפלין", ולא דקאי על מלחמת כיבוש ארץ ישראל כמשמעו (וכפירושו השני), וטעם הדבר הוא – מכיון שהבן חמש למקרא יודע מלימודו לפניו שלא היו מלחמות "כארי" אז (מצילום כתי"ק – תשורה זאנדהויז' אדר תשע"ב):

כדי למנוע שקו"ט וכו' להוסיף בהר"ד:

מנין יודע הבן ה' שלא היו מלחמות כארי בסוף ימי המדבר ובכבוש א"י

מפרש"י שכבר למד ויחי ברכות יעקב לבניו.

קנב

[לאחר ש"פ בלק, י"ד תמוז]

מענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ בלק:

"נזכר בהשיחה מאמר ספר יצירה (פ"ב משנה ב' – ע"פ כמה נוסחאות) שאין למעלה מעונג. ואף שישנו השקו"ט בהמשך תרס"ו בנוגע לרצון ותענוג מי קדם למי – אי"ז שייך למ"ש בספר יצירה. ובפרט ע"פ מנהג ישראל (במילא יש לזה יסוד) שכל פיסקא דספר יצירה נק' "משנה", ובמילא חל על זה דוגמת הכלל דהטועה בדבר משנה חוזר.

אבל בהמשך תרס"ו (ס"ע סג. ע' עב ואילך) מביא מאמר ספר יצירה דאין למעלה מעונג בקשר עם החקירה אם תענוג קדם לרצון או להיפך, שע"פ מאמר דאין למעלה מעונג הרי עונג קדם לרצון. ומסיק שם בההמשך (ע' עב) שתענוג הוא למעלה מרצון, כ אין למעלה מעונג (ולא אומרים אין למעלה מרצון), כמבואר שם.

וכן בקונטרס לימוד החסידות ע' 4 הובא המאמר אין למעלה מעונג בקשר עם חקירה זו בתור רא"י שתענוג קדם לרצון. וכן הוא בשער היחוד פכ"ג.

וא"כ מה היתה הכוונה שהחקירה בנוגע רצון ותענוג מי קדם למי לא שייך למאמר ספר יצירה דאין למעלה מעונג. ובפרט שזהו בדוגמא הטועה בדבר משנה חוזר?!"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה פולטורק ג' כסלו תשס"ה):

כו"כ מקושיותיהם בעבר (ושל כיו"ב) הן בסגנון הנ"ל – ובהנ"ל גופא לא שמו לב להסתירה שבהמצויין לעיל בזל"ז – ופשיטא ממ"א –

ולשיטתם – הקלאץ קושיא בהרגיל בכ"מ באדהאמ"צ "ודלא כנ"ל",
ולא השמיט ה"כנ"ל" (ועד"ז בנגלה ומשנה לא זהה וכיו"ב)

ואולי סו"ס יעיינו בראש התניא בהג"ה: וע' פנים לתורה.

עצם העונג (-) ואין שייך לומר ע"ז "שורש" "עיקר" וכיו"ב, כ"א ע"ד
 "שם המושאל" וג"ז צע"ג אם שייך) -

שעשועי המלך בעצמותו

ולא נמצא זה ברצון.

קנג

[תמוז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר - למערכת "הערות התמימים
 ואנ"ש - פלפול ועיון בשיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א" שע"י תלמידי
 ישיבת תו"ת לוד בקשר לגליון לב שהכניסו (מהעתקה. וראה לקמן מענה
 :[קסז]:

נת' ות"ח ת"ח

ודבר בעתו - בסמיכות לחג הגאולה יב-יג תמוז ה'תשמ"ג

אזכיר עה"צ

קנד

[תמוז]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו ע"ד א' מישיבות חב"ד באה"ק (ס'
 "ימי תמימים" ח"ח ע' 189):

כפשוט שייך להנהלות ישיבות תו"ת - וכך להבא.

קנה

[תמוז]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו בקשר לאי מעובדי ישיבת תו"ת המרכזית באה"ק (סי' יימי תמימים" ח"ח ע' 189):

אחת ולתמיד בכל הנ"ל וכיוצ"ב שייך לבי"ד רבני אנ"ש דאה"ק.

קנו

[תמוז]

מענה לנערה ששאלה ע"ד מקום המשך לימודי (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יחיאל יהודה ש"י קופצ'יק וזכות הרבים תלוי בו):

קדימה למקום שבו למדה

קנו

[תמוז]

מענה לר' שלום דובער לוין (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' קכ):

[1] במכתבו כתב: "על כתובת "יגדיל תורה" נתקבלו לאחרונה כמה קטלוגים של הוצאות ספרים. האם כדאי להשיב להם (אולי מהספריה או מ"קה"ת") שמעונינים בספרים שעדיין אינם כאן, ותמורתם יושלחו ספרי קה"ת?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

תלוי – מבין אלה שעדיין לא שולחים בלאה"כ – להשייכים להנ"ל.

[2] למכתבו צירף מכתב-חוזר שנתקבל אודות מהדורת צילום מסידור מצוייר.

מענה כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

לא שייך לזה כלל.

קנח

[כ"ד תמוז]

מענה לר' יעקב יהודה ארי' ליב זאיאנץ ששאל האם להעביר את המכללה לבנות מהעיר פטרופוליס לעיר ריא, לאחר התרעה על התקפה (ס' יישיבה של מעלה" ע' 444):

וכן יעשו**קנט**

[ועש"ק מטו"מ, כ"ז תמוז]

מענה להרב מרדכי מענטליק (מצילום כתי"ק – תשורה קליין י"ז סיון תשס"ו):

[1] במכתבו כתב: "הנני מוסר בזה מכתבי מענה של הישיבות ע"ד לימוד מסכת חדשה על זמן הבע"ל, מסכת ב"ב שלמדנו בשנת תשל"ו, או מסכת ב"ק שלמדנו בשנת תשל"ז".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

להחזיר

[2] במכתבו כתב: "במאנטרעאל, כפר חב"ד (ע"י הטלפון), תו"א, אוסטראליא, וכן בכאן, מסכימים ללמוד מסכת ב"ב. בראשון-לציון נוטים ללמוד מסכת ב"ק. מצרפת לא נתקבל מענה ע"ע".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ואחרי רבים להטות ויהא בשטומו"צ

ויה"ר שבקרוב ממש יחזיר הקב"ה האבדה – ואבדתם בגויים – דא ב"ב (זח"ג קצח, א) – תליתאה למקומה ולביהמ"ק תליתאה

קס

[שלהי תמוז]

מענה להרב מרדכי מענטליק שכתב – בקשר למראי-מקומות להמענה שקיבל: "אם להוסיף: פ"י הזהר עיין בלקלוי"צ שם, ומתרץ קושית ניצוצי אורות שם" (מצילום כתי"ק – תשורה קליין י"ז סיון תשס"ו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "אם" וסימן בחץ מה שכתב "להוסיף כו".

קסא

[שלהי תמוז]

מענה להמוזכיר רחי"ק שהכניס תרומה בקשר ליארצייט אביו, וכתב: "לעילוי נשמת שמעי בן זאב ארי ע"ה היא"צ העשרים שלו כ"ג תמוז תשג"מ" (מצילום כתי"ק – תשורה קארף ג' ניסן תשע"ז):

ותנצבה**לכולל****קסב**

[לאחר ש"פ מטו"מ, כ"ח תמוז]

"צעטלי" בכתי"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמניחים – בקשר להמדובר בהתועדות ש"פ מטו"מ מבה"ח מנ"א, שנתבאר שלי הרמב"ם "הר הבית והוא הר המורי" בא לתרץ איך יכלו לבנות ביהמ"ק בהר שבו עבדו כנענים עבודה זרה (מצילום כתי"ק – תשורה גראנער ח' כסלו תשע"ד):

להר"ד דשקממנ"א**ריטבא עז נג, א דאף במעשה אינו אוסר דבר שאינו שלו****בכלל – לעיין אנצקלופדיא מע' דבר שאינו שלו****בהערה במקום המתאים****מעניני י"ז בתמוז העמיד צלם ב(כבר הי') היכל**

קסג

[ועש"ק דברים, ה' מני"א]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" שהכניסו את הספר לקוטי שיחות כרך כב (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 269):

[1] על תאריך המכתב "ועש"ק פ' דברים", כתב:

פ' חזון**ותחזינה כו'**

[2] על כללות המכתב, כתב:

נת' ות"ח ת"ח**אזכיר עה"צ****קסד**

[יו"ד מני"א]

מענה למרת טעמא גורארי' שביקשה ברכה עבור אחיינה התינוק שלקה בהרעלת דם, ושמונה עשר רופאים ממליצים לנתחו, בעוד שרופא ידיד מתנגד לכך (סי' "הרב אשכנזי" ע' 529. תשורה אשכנזי ב' אדר תשס"ח):

כעצת רופא ידיד. אזכיר על הציון.

קסה

[לאחר ט"ו במני"א]

מענה לר' צבי הירש נאטיק שכתב: "בקשר להמדובר בהתוועדות דאור לט"ו באב בביאור גרסת הירושלמי "הכאורות" – באל"ף – הנני בזה להעיר מספר "רמזי דחכמתא" להרה"ג מוהר"ר שמואל ארי' לייב ז"ק זצ"ל, אבד"ק ביאלא גדול (שנדפס ז"ע מחדש), וז"ל (בהוצאה זו ע' 96): בירושלמי גרס כאורות באלף ויש לפרש בו ל' אור, וזה כתוב רק בירושלמי שהוא בחי' עלמא דאתכסיא, משא"כ בבלי הגירסא כעורות מלשון כתנות עור בעי"ן והב"ן" (מצילום כתי"ק – תשורה כ"ח אדר תשס"ד):

נת' ות"ח

[וראה לקו"ש חכ"ד ע' 57 הערה 15].

קסו

[מנ"א]

מענה להמזכיר רח"ק שהכניס תרומה בקשר ליארצייט אמו, וכתב: "לעילוי נשמת עטא בת אברהם דוד שמר"י ע"ה היא"צ הט"ז שלה י"ב מנחם אב תשג"מ" (מצילום כתי"ק – תשורה קארף ג' ניסן תשע"ז):

ותנצב"ה

לכולל

קסז

[מנ"א]

מענה למערכת "הערות התמימים ואני"ש – פלפול ועיון בשיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א" שע"י תלמידי ישיבת תו"ת לוד שהכניסו את גליון לב שהו"ל, וכתבו שהחוברת יצאה במימון התמימים ואני"ש מכיון שלא הי' מי שיממן זאת, וכתבו שאין ביכולתם לשאת עוד את המשא הזה על כתפיהם ונאלצים לסגור את המערכת (לקו"ש חל"ט ע' 242. סי' "נלכה באורחותיו" ע' 225. והעתקה):

כפשוט – משא הכספי אינו שייך לכתפים שלהם כלל וכלל. וענינם – כחמור למשא דלימוד התורה הנגלה והחסידות, ולמשא לה. ולא יקחו ע"ע משא דאחרים שה"ז גורע במשא שלהם וק"ל. ויקבלו שכר על הפרישה.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה קנג).

קסח

[לאחר ש"פ ראה, כ"ז מני"א]

מענה ל"ועד הנחות בלה"ק" על מכתבם בקשר להמדובר בהתועדות ש"פ ראה: "בנוגע לכלל בפרש"י בענין חסר ויתיר, שרש"י מדגיש ומפרש תיבת "חסר" כאשר מדובר אודות ענין של חסרון – עברנו על כל פירושי רש"י בחומש שבהם מובא הענין ד"חסר", וברובם – מובן בפשטות כלל זה, אלא שבכמה מהם, לכאורה, דרוש עדיין ביאור בהתאם לכלל זה. ועל סדר הכתובים: . . " (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליונות: תק, תקמ, תקמב, תרפד):

[1] במכתבם כתבו: (2" בראשית א, כח: "וכבשה – חסר וי"ו, ללמדך שהזכר כובש את הנקבה שלא תהא יצאנית כו" – שלילת ענין של חסרון. "(?)

סימן בעיגול את התיבות "שלא תהא יצאנית", וכתב:

משא"כ הזכר

כי דעתה קלה ותנוק

[2] במכתבם כתבו: (2* בראשית ו, ב: "כי טבת הנה – טבת כתיב, כשהיו מטיבין כו' גדול נכנס כו"'. ולכאורה, הרי זה ענין של חסרון, ומדוע לא כתב רש"י "חסר" כתיב?":

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) זהו ל' ר"י (ולא דרש"י)

(2) בשעת "ויראן" לא היו בחסרון

(מעלה הכי גדולה שעד שנכנס גדול כו' – כי צנועות (ראה פרש"י ח"ש כד, טז) היו – ורש"י מוכרח לומר כן ע"פ פש"מ – ולא לכתוב חסר – ושלא היו צנועות

אלא שידעו שסופן לא טוב

(3) גם שמו יודן – חסר ה"א כתיב ואם ידגיש חסר כתיב כו'

[3] במכתבם כתבו: "7) וירא יט, א: "ולוט ישב – ישב כתיב, אותו היום מינוהו שופט עליהם" – ענין של מעלה (אף שמודגש בזה שרק אותו יום מינוהו כו', מכיון שלא הי' ראוי לכך (?)). 8) חיי שרה כג, י: "ועפרון ישב – כתיב חסר, אותו היום מינוהו שוטר כו" – ענין של חסרון, מכיון שלולי שאברהם הי' צריך לו, לא הי' ראוי לזה (כמשנ"ת בהתוועדות)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "אותו היום . . אותו היום" וכתב:

וכל הנהגותיהם ע"ע אינן באשמתו כלל

[4] במכתבם כתבו: "10) חיי שרה כד, לט: "אלי לא תלך האשה – אלי כתיב, בת היתה לו לאליעזר, והי' מחזר למצוא עילה כו" – ענין של מעלה ביחס לאליעזר (אף שביחס לאברהם הרי זה ענין של חסרון, "אין ארור מדבק בברוך").

על התיבות "ענין של מעלה ביחס לאליעזר", כתב:

לבתו – שלולא חטאו דחם – ראויים ליצחק

[5] במכתבם כתבו: "11) חיי שרה כה, ו: "הפילגשים – חסר כתיב, שלא היתה אלא פילגש אחת כו". ולכאורה: מהו החסרון בזה שלא היתה אלא אחת?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מבהיל – ה"ז חסרון הכי בולט – שאין בפלגשים אלא אחת

[6] במכתבם כתבו: "12) תולדות כה, כד: "והנה תומים בבטנה – חסר כו' אחד צדיק ואחד רשע" – ענין של חסרון (כמשנ"ת בהתוועדות). 13) וישב לה, כז: "מלא, ולהלן תומים חסר כו", כנ"ל. [אבל עדיין לא נתבאר מדוע חוזר רש"י ענין זה ב"פ, ובפרשיות הסמוכות זו לזו – גם ב' תולדות גם ב' וישב].

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ובתולדות בהוספת "א' צדיק"

תומם – חסר אַ וגם יו"ד שהוא דוקא סימן לרבים. וצ"ע בפרש"י

[7] במכתבם כתבו: "14) שמות ג, טו: "זה שמי לעלם – חסר וי"ו, לומר העלימהו שלא יקרא ככתבו" – חסרון בגילוי אלקות".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "העלימהו שלא יקרא"; הוציא את התיבות "בגילוי אלקות" (תיבת "בגילוי" ע"י מחיקה, ותיבת "אלקות" ע"י סימון להוציא); וכתב:

[חסרון] **הכי בולט**

[8] במכתבם כתבו: "19) אמור כג, מ: "כפת תמרים" – חסר וי"ו, למד שאינה אלא אחת". ולכאורה: מהו החסרון שבדבר?"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מבהיל – חסרון הכי בולט

וסימן בחץ למש"כ לעיל סעיף 5.

[9] במכתבם כתבו: "22) בלק כב, ה: "והוא יושב ממלי – חסר כתיב, קרובים הם להכריתני כו" – ענין של חסרון ביחס לבלק".

על התיבות "קרובים הם להכריתני", כתב:

ותחסר כל מציאותו

[10] במכתבם כתבו: "23) דברים א, יג: "ואשמם בראשיכם – חסר יו"ד, לומר שאשמותיהם של ישראל כו" – ענין של חסרון.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[ואשמם] **ענין דגדלות והפכו** [שאשמותיהם]

[11] במכתבם כתבו: "24) דברים ב, לג: "ואת בנו – בנו כתיב, שהי' לו בן גבור כמותו – ענין של מעלה, שהיכו גם את בנו, אף שהי' גבור כמותו".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "שהיכו גם את בנו, אף", וכתב:

מבהיל

[12] במכתבם כתבו: "עדיין לא תפסנו: מהו הביאור בנוגע לפסוק "לדרת עולם", מדוע כותב רש"י "חסר", הרי מדובר בענין של מעלה – דורם של צדיקים כו'. ואף שמודגש החסרון דורות אלו – הרי חסרון זה הוא מעלה".

על התיבות "מדוע כותב רש"י "חסר", כתב:

ה"ז פשוטו ש"מ שהדורות חסרים דורו של חזקי' כו'

[13] על כללות המכתב, כתב (בראש המכתב):

מפליא – עד כמה ששוללים כל פי' פשוט!

[14] על כללות המכתב, כתב (בסיום המכתב):

ועוד י"ל (בכמה מהנ"ל)

[רשימת המקומות שבהם פירש רש"י את הטעם דחסירות – ע"פ מענה זה – נדפס בלקו"ש חכ"ט ע' 58 ואילך].

קסט

[ט"ו אלול]

מענה לר' יוסף ברוך הכהן פרידמאן שכתב: "בקשר לנסיעתי לתערוכת ספרי המל"ח קה"ת וכו' במאסקווא, קבלתי את הוויזא להנסיעה הנ"ל, ומצו"ב תכנית הנסיעה. נתעוררו איזו שאלות בנוגע להנ"ל" – ושאל בנוגע התעסקות בהפצה, שיעורים וכו', וכתב: "והנני שואל את כ"ק אדמו"ר שליט"א איך להתנהג בכל הנ"ל" (מצילום כתי"ק – תשורה ליפסקר ח"י סיון תשע"ג):

ה"ה נוסע לשם בתור ב"כ [המל"ח קה"ת וכו'] ובזה יתעסק ובמרץ (באופן המותר ע"פ החוק שם) –

וכל השאר שייך לאלו דאנ"ש שי' הטוריסטן וכיו"ב

אזכיר עה"צ להצלחה רבה

קע

[אלול]

מענה לא' מעסקני אני"ש על מכתבו בנושא כללי מסויים (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 67):

[1] על כללות המכתב, כתב:

כנראה מאכט ער זיך

[2] במכתבו כתב: "וכבר שאלתי אודות זה מכ"ק. אך כתוב אתה החילות. ונבקש עוד הפעם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

המענה כאז, ואדרבה, כי "קירוב הלבבות" עוד הוגרע, ר"ל, באנ"ש. ובדאי ירחם השם ותהא כוח"ט הנרו"ג (2)

מהיר

ח

קעא

[אלול]

מענה להשליח ר' נחמן סודאק (ס' "היכל מנחם" ח"ג ע' קנג):

ע"פ מה ששמעתי (וכמה פעמים) מכ"ק מו"ח אדמו"ר:

(1) מוסד חינוך כשר אמתי – אין לו לדחות קבלת תלמיד(ה) אפילו ליום – כי אין בטחה שמחר יפגשו ויתרצה להכנס לביה"ס ואין בטחה לאן (איזה חינוך) יתגלגל וה"ז עכ"פ ספק פקו"נ רוחני לכל חינו

(2) ופשיטא שאין לצמצם כתות הקיימות כבר.

(3) משא"כ לדוחק בכסף – שיש למלאתו מחר מבלי גריעותא, יש להשתדל למצוא עוד נדיבים מחר, לקבל הלוואה נוספת מחר.

(4) ע"פ טבע הדבר – כשיש ת' רבים-ות, סו"ס זה ממשיך נדיבים נוספים והוספה בהתרומות.

(5) פשיטא שכל ת' נוסף – מוסיף בברכת השם להמוסד.

(6) אזכיר עוה"פ עה"צ בהנוגע [. . .] נוסף על שאזכיר בנוגע להמוסדות

קעב

[אלול]

מענה להרב אברהם ארי' סטאון שהכניס את ספרו "Expounding the Torah on the Festivals/Tishrei" שהו"ל ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א אליו. הספר כלל טורים על החגים: ר"ה, שבת שובה, יוהכ"פ, חה"ס, הוש"ר, שמע"צ ושמח"ת (תשורה סטאון כ"ה אדר תשס"א):

נת' ות"ח ויה"ר שיפעלו הדברים ועד למעשה בפועל וכו'

ע"פ דברי נשיאנו – ש"ק בראשית ה"ז? חותם חודש תשרי (ואולי מקום לצרף עלון בלימוד מזה וזה לצרפו לכל טופס עי"ז יתוסף בהתענינות בש"ק בראשית.

אזכיר עה"צ.

קעג

[ט"ז אלול]

מענה להשליח ר' גרשון שוסטרמן על מכתבו (להנהלת המל"ח) – בקשר לבית הספר היברו אקדמי חב"ד שמנהל בעיר לאנג ביטש קליפורניא – בו כתב שרוצים להפריד את כל הכתות שיהיו בניס ובנות בנפרד, אלא שחברי הנהלת בית הספר חוששים שאם יעשו זאת במהירות יגרום זה להפחתה משמעותית ברישום התלמידים אשר רובם מבתים שאינם שומרי תומ"צ לעי"ע, ולכן מעדיפים להפריד לאט לאט, ושאל כיצד לנהוג בזה (סי' "שליחות כהלכתה" עי' 754):

על פי כל הנ"ל ישאלו רב מאנ"ש שי', ובטח יקיל ככל האפשרי על פי שולחן ערוך – כי חומרא בזה עלולה חס ושלום לגרש ילדי בני ישראל לחינוך כו'. כמדומה נוהגין להפריד כתה א' נוספת מדי שנה בשנה.

קעד

[ט"ז אלול]

מענה למר איתמר גארמאן על מכתבו – בקשר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א (ביחידות יום ה', י"ז שבט תשמ"א – שיחות קודש תשמ"א ח"ב ע' 799) לא' מנגידי לונדון:

"מ'האט די הבטחה, אז בשעת מיגיט הונדערט פונט אויף צדקה, גיט דערנאך דער אויבערשטער פיר הונדערט פונט כנגד זה, פיר מאל אזוי פיל, און בשעת מיגיט א מיליון פונט אויף צדקה, האט מען פון דעם אויבערשטן פיר מיליון פונט! און דא האט איר א מעגליכקייט – איך ווייס ניט וואס אייער אפעטיט איז, אבער בכל אופן – איז "ארבע הידות יהי לכם" (אזוי שטייט דער לשון), און זאל דער אויבערשטער העלפן אז מיזאל טאן אין דערויף בשמחה ובטוב לבב. א תודה חמה אויב צווישן אייערע צדקות וואלט איר געגעבן אויך פאר די מוסדות וואס פירן זיך ברוח פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, הגם אז מצד צדקה קענט איר יוצא זיין במקום אחר, אבער איך וואלט געדארפט זוכן א צווייטן – איז פארשפארט מיר עגמת נפש, פארשפארט מיר די טרחא און די דאגה".

כעת, כאשר נקלעו מוסדות ליובאוויטש בלונדון לחובות גדולים, לא הסכים הנגיד האמור להיעתר ולתרום, ובכן פנה השליח ר' נחמן סודאק אל הנדיב מר איתמר גארמאן, שהסכים לקחת זאת על עצמו, באופן שישקיע בעסק מסויים יחד עם שותפים נוספים, ומהרווחים שנייב העסק יפרישו סכום מסויים למוסדות ליובאוויטש, באם יאשר כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי' הוא "צווייטער" (המדובר ביחידות הנ"ל) שיקח על עצמו את הנ"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ פנחס תשע"ד):

[1] על כללות הענין, כתב:

ויהא בשעטומו"צ

[2] בקשר להעסק שפותח, כתב:

יברר מתי "המאָרקעט" בהמדינה מתאים לזה

[3] בקשר לסכום התרומה, כתב:

כל הסכום שתאמר ההנהלה בלונדון בהוספת – 36 לירות

[4] על איחוליו, כתב :

וכל המברך כו'

מצו"ב לצדקה בלונדון

[וראה לקמן מענה קעה. ליקוט מענות קודש תשד"מ מענה יב. ליקוט מענות קודש תשמ"ו מענות קעה, קעה, רכז, רכח, רכט, רל].

קעה

[ועש"ק תבוא, י"ז אלול]

מענה למר איתמר גארמאן על מכתבו – בהמשך להמענה שקיבל – בו כתב שלאחר הדיבור עם אביו ואחיו החליטו שמקבלים על עצמם בשמחה את כל הענין, כולל הסכום וכו' (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ פנחס תשע"ד) :

נת' ות"ח על הבשו"ט, והבטיחו רז"ל בכל כיו"ב – שהקב"ה עוזר, ושיהי' בשמחה וט"ל. אזכיר עה"צ.

קעו

[לאחר ש"פ תבוא, ח"י אלול]

מענה ל"ועד הנחות התמימים" על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ תבוא :

"במה שנתבאר בההתועדות בדברי הספרי ר"פ תבוא "אין והי' אלא מיד", שלדעת הספרי נתחייבו בביכורים תיכף כשנכנסו לארץ לפני ירושה וישיבה (ולא כבגמ' קדושין לז, ב) ולא כמו שרצו להגי' בספרי, ובשיחה ב' נתבארו ב' הדיעות בעבודת האדם, העבודה ד"מיד" – בחי' מודה אני שהוא בבחי' דילוג, והעבודה שבמדוה"ג וע"פ סדר – לאחר ירושה וישיבה כו'.

מצו"ב צילום מהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בלקו"ש חיי"ט ס"ע 608 (וכן מפורש בקיצור בלקו"ש ח"ט ע' 152 הערה 2).

ולהעיר שע"ד הפי' בהערה דמיד תבוא אל הארץ מפורש גם בזית רענן (מהמג"א) לילקוט ר"פ תבוא (וכ' שם ב' פירושים "פי' שמיד יבואו לארץ, וב"א פי' מיד לאחר ירושה וישיבה") ותולדות אדם לספרי ר"פ תבוא, ועד"ז מפרש בזית רענן שם את ההמשך בספרי וילקוט "עשה מצוה האמורה בענין שבשכרה תכנס לארץ" – "פי' לאחר ירושה וישיבה תעשה מצוה זו שהרי בשכרה תכנס לארץ פי' בשבילה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תפג):

[1] על מה שכתבו "שלדעת הספרי נתחייבו בביכורים תיכף כשנכנסו לארץ לפני ירושה וישיבה", כתב:

(1) לדעת – כמה גדולי ישראל () שמפרשים כן

[2] על מה שכתבו: "מצו"ב צילום . . לקו"ש חי"ט . . לקו"ש חי"ט", כתב:

יוסיפו בהערה – השמטה ציון [מצו"ב צילום . . הערה 2]

[3] על מה שכתבו: "ולהעיר שע"ד הפי' בהערה דמיד תבוא אל הארץ מפורש גם בזית רענן (מהמג"א) לילקוט ר"פ תבוא . . ותולדות אדם לספרי ר"פ תבוא", כתב:

אמרת וכ"פ שרצונם שכל הפי' יהיו דוקא בשיטה ופי' אחד א"א היא

קעז

[י"ט אלול]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א למסור למר מנחם בגין בעקבות הודעתו בישיבת הממשלה דיום א', י"ט אלול אשר בכוונתו להתפטר מתפקידו כראש הממשלה (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו תמוז תשע"ז):

למרות חילוקי דעות בענינים עיקרים שאיני יכול להסכים עליהם –

לדעתי, ברור – שהמצב הפנימי והבין לאומי דבנ"י באה"ק דורש ומכריח שכבודו ימשיך בכהונתו כל משך התקופה שנבחר לכהן בה,

ואפילו אם זהו קשור באי כבוד, במאמצים בבריאות וכו'

כי מצב הנ"ל מכריח שלילה ככל האפשרי דכל בלבול נוסף ומחלוקת נוספת וחיפוש חסרונות ושגיאות דאיש ברעהו ומפלגה ברעותה, שלילת הכנסת (אריינשלעפן) דאו"ה בהחלטות הנוגעות באופן הכי רציני בקיום העם היושב בציון – שכ"ז מוכרח לבוא בתעמולת בחירות, שלכן מוכרחת דחייתן ככל האפשרי והנעשה בכיונים האמורים ע"ע ע"י אישים שונים – כבר גרמו נזק רב שאינו שווה כלל בהריוח המפוקפק שמקווים לקבל עי"ז.

שתקתי ע"ע כי מי אני להתערב מרחוק וכו', ועוד ועיקר כי כ"כ ברור הכרח כהונתו ככל האפשרי לדעתי ברורה שהי' ברור בעיני שכל הדיבורים עד"ז הם בתור לחץ בכדי להשיג הסכם שר או מפלגה בעינים מסוימים

אבל בהודעי הודעה הרשמית של ישיבת הממשלה דהיום (יום א) נתעוררה היראה שאולי החששא רעאלית

ורואה אני עצמי מוכרח – לחו"ד בענין שלא שאלוני כלל ושאיני בטוח איך תתקבל ומה תהי' התגובה להתערבותי בכ"ז,

כי אין כ"ז ("כבודי" וכו') –

בערך חששות הנ"ל שלדעתי מהוות סכנה –

ואף שהקב"ה שמר וישמור עם קדושו ואה"ק –

נצטוונו לעשות כל האפשרי לבטחון וכו' בדרך הטבע.

והשם ירפאהו ברפוי"ש ויאמצהו לנצל תפקידו הכי האחראי לטוב העם והארץ ותורתנו – שחד הם.

בכבוד בבקשת שליחה בהוקרה ובברכה

קעח

[כ"ף אלול]

מענה להשליח ר' אברהם קארף בקשר לפתיחת בית חב"ד חדש במיאמי (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי' מאנ"ש שיי' וזכות הרבים תלוי' בו):

1) יבקשו פס"ד בכתב מרב מומחה שמותר לתת להם ממון באופן כזה

2) באם הנ"ל בסדר אסיפת עסקני אנ"ש שי' שבמקום 1) האם בזה השגת גבול 2) הכדאי וכו'

אזכיר עה"צ

להחזיר המצו"ב

קעט

[כ"א אלול]

מענה לר' לוי גאלדשטיין (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בו):

[1] במכתבו כתב: "בעוד איזה ימים מתחיל שוב סדר הלימודים ביתות"ל אשען פ'קוויי, בה הנני מלמד בכתה א'. והנה בננו שניאור זלמן שיחי', עומד לעבור לכתה א', ושאלתנו היא, האם נכון שילמוד אצלי או שילמוד אצל הר' יוסף ב"צ שי' רייצעס – המלמד של כתה א' האחרת".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כעצת ההנהלה כמפורסם

[2] במכתבו כתב: "היום נתמלאו לי ל"א שנים, ומצו"ב פ"נ ל"ב שקלים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "נתמלאו לי ל"א שנים", וכתב:

מנהגי

אזכיר עה"צ

קפ

[קייץ]

מענה לר' אהרן חיטריק שכתב:

"כרך מאמרי אדהצ"צ על מארז"ל וענינים סודר בדפוס, וצריכים להגיה אותם.

בענין כרך זה יש אצלי שאלה:

האם להדפיס עוה"פ המאמרים שנדפסו במקום אחר. לדוגמא: ד"ה ג' בחי' אדם – הנדפס באוה"ת בלק. ד"ה לה"ע הברכות – נדפס באוה"ת בראשית. ד"ה ר' בנאה – נדפס שם.

מצורף פה רשימה מהמאמרים שלא נדפסו, ורשימה מהמאמרים שנדפסו."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה גראס ח' תמוז תשע"ט):

[1] על מה שכתב: "'כרך מאמרי אדהצ"צ על מארז"ל וענינים סודר בדפוס", כתב:

ובודאי ביום הולדת [אדהצ"צ] יוכלו רבים וגם באה"ק ללמוד בהספר

[2] סימן בעיגול את מה שכתב: "האם להדפיס עוה"פ המאמרים שנדפסו במקום אחר", וכתב:

הרי רבים הם – ולכן רק לציין בכרך הבע"ל שמאמר פ' נדפס בס' פ' (אולי בהוספת מספר הפרקים וכיו"ב)

קפא

[קייץ]

מענה להורים שכתבו ע"ד הרטבת לילה אצל ילדם, וכתבו אשר לרופאים אין תרופה לזה (לקו"ש חל"ו ע' 323. סי' "היכל מנחם" ח"א ע' קצא):

על מה שכתבו: "לרופאים אין תרופה לזה", כתב:

כמפורסם מיעצים: מנוה"ח דהנ"ל ככל האפשרי, היסח דעתם דהנ"ל בהנ"ל (ופשיטא שלא להגזימו).

מיעוט שתי' סמוך לשינה וכו'.

אזכיר עה"צ.

קפב

[קייץ]

מענה לר' שלום דובער לויין שכתב: "מצו"ב המבוא לכרך החמישי [דאגרות-קודש אדמו"ר מהרי"ץ], ובסופו – ע"ד אגרות ארכיון כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע – שנמסרו ע"י הרח"ל שי"י" (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' מו):

מפני תוכן, כדאי שידבר עד"ז עם [הרח"ל שי"י] וכו' ובפרטיות.

קפג

[קייץ]

מענה להשליח ר' יוסף יצחק וולסוב שכתב שהציעו לו לשמש כראש המועצה-הדתית בעירו רמת ישי בנוסף לתפקידו כרב העיר, ושאל האם מתאים הדבר ("א חסידישער דערהער" סיון תשע"ט, והעתקה):

יבדוק אם יש בהנ"ל תועלת להבית חב"ד

קפד

[קייץ]

מענה להשליח ר' אברהם קארף על מכתבו בקשר לתכנית מסויימת (מהעתקה. המענה מתפרסם בה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

נתקבל ות"ח

כמדומה חשש למחלוקת וכו' – ויברר ויעשה בהתאם

אזכיעה"צ

קפה

[תשמ"ג]

מענה להרב משה וואלפסאן ששאל האם כדאי להו"ל חלק שני מספרו "אמונת עתיד", וביקש ברכה שלא יזיק לו ח"ו (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 376. והעתקה, באדיבות אי מאנ"ש שי):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "להוציא חלק שני", וצ"ן: (1)

על מה שכתב "שלא יזיק לי ח"ו", כתב:

אדרבא ואדרבא – יועיל ויועיל (2)

להו"ל, ומה טוב בהקדם כי רואים במוחש איך שהלעומ"ז מתנכל באופנים ובדרכים משונים להפיץ שנאת ישראל ר"ל,

ושומו שמים על שכו"כ נפלו ברשתו ועושים מלאכתו וכו', אף שיודעים שהגלות הזה הוא מפני שנאת חנם וכו'

[ואין לדבר, ובפרט להאריך, בהיפך טובתם של ישראל, כ"א המוכרח ביותר]

וכל דיבור ובפרט הנדפס – שתוכנו מביא לאהבת השם התורה ישראל (כולל – כפס"ד רז"ל – אעפ שחטא ישראל הוא) – שחד הוא

ה"ז ענין שהזמ"ג ודורש ומכריח [ובכהנ"ל – אפילו על הספק צריך להו"ל ובפרט שלדעתי זהו ודאי]

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

מצו"ב לצדקה באה"ק

קפו

[תשמ"ג]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א למסור לועד רבני חב"ד באה"ק – (1) בקשר למוסד חב"די מסויים שכתבו על ה"בלאנק" שלהם שהוא "בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א"; (2) בקשר למכתבי כ"ק אדמו"ר שליט"א (מכתב ג' שבט תשמ"ג – סי' "מקדש מלך" ח"א ע' 208-9. מכתב כ"ד אדר תשמ"ג – שם ע' 1-60) ע"ד שלילת "אריכות הזמן של

כל הדי"ת או סכסוכים וחילוקי דיעות הבאים לפניהם – אריכות מהתחלת הדו"ד, והשקו"ט, ואריכות הכי גדולה עד להוצאת הוראה ברורה בפס"ד" (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"ג ע' 4. סי' "מקדש מלך" ח"א ע' 76 בהערה. והעתקה):

1 כמפורסם אין כותבים זה במוסדות חדשים

וישמידו תומ"י כל הנדפס בנוסח זה

(2) כתבתי מלפני כו"כ זמן להב"ד שמוכרחת הזריזות בהד"ת וכו'

ובקשתי לאשר קבלת מכתבי זה

וע"ע לא אושר

וכנראה פשיטא שלא נעשה דבר וד"ל

לטלפן. מהיר

קפז

[תשמ"ג]

מענה לרי' חיים שמריהו גורארי' שכתב: "אם יש לי תקוה לחיות ולזכות לבוא לשנה הבע"ל תשמ"ד . . . אזי אגמור עם מר פינסאן לקנות המצות לפני שבת בראשית" (מצילום כתי"ק – תשורה קליין י"ז סיון תשס"ו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "תקוה", וכתב:

ב[אם] ח"ו תתעכב ביאת המשיח

לאחרי כל השטורם שלי ע"ד ביאת משיח – האב איך אויסגעפירט ששואל כנ"ל!?

קפח

[תשמ"ג]

מענה להשליח הרב יצחק דוד גראנער (לקו"ש חכ"ד ע' 526, ומהעתקת המזכיר):

עכ"פ בעת שמחה גדולה (עיין ד"ה שמח תשמח וכיו"ב) הי' צריך לפעול עליו שיתחיל עכ"פ – בבשורה משמחת ו"אפילו" בענינים הכלליים, ואח"כ "ימסור" הכתיבה להמ"ש שלו.

"דרך אגב" – מה האָט זיך אויפגעטאן לטוב – ע"י המ"ש הנ"ל במשך השנים הרבות?

ולאחרי שראה בעיני בשר – שכל מ"ש הנ"ל לא נתקיימו כלל וכלל –

קלאַמערט ער זיך בה!

אזכיר עה"צ לכהנ"ל ויבש"ט.

קפט

[תשמ"ג]

מענה להשליח ר' זלמן אהרן גראסבוים (סי' "שליחות כהלכתה" ע' 392):

[1] במכתבו כתב ע"ד בית חב"ד שנבנה בשנת תשל"ט בצפון טורונטו, על סמך הבטחת גביר מסויים שישלם הסכום עד חורף תשמ"ג. לפועל, כשהגיע הזמן השתמט הגביר מלשלם בכל פעם שדיבר עמו, ובכן כתב שחושב אולי לבקש מהתורם לסגת באופן רשמי מהבטחתו, ויהי' רשמי שאינו נותן הממון ויחנכו הבנין בלעדיו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

נתקבל ות"ח, כבר אמרתי (וכמה פעמים) שאפילו עסקן הכי גדול מוכרח שיתיעץ עם עוד עסקנים ובפרט בשאלה מסובכת.

בטח יסבירוהו אז פון איינרייסן פארדינט מען ניט. ואז ההסברה לבקש הודעה רשמית מ[. . .]. אז ער זאגט זיך אפ מהתחייבות שלו, ושהנהלת חב"ד בעיר תבקש זאת הרי זה חידוש נפלא.

[2] על התיבות: "כל פעם שאני מבקש הבטחתו הוא דוחה אותי", כתב:

איזה מהבעלי-בתים העשירים דיברו אתו על דבר זה?

קצ

[תשמ"ג]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א לר' שלום דובער לויין – בצירוף ל"ביכל" שנתקבל שנרשם עליו ששייך לר' אהרן זאב שו"ב דפלעשניץ ("כפר חב"ד" גליון 100):

לשאול הרח"ל שי' אולי יודע אודותו

קצא

[תשמ"ג]

מענה לר' שלום דובער לויין על מכתבו – בהמשך להמענה שקיבל – בו כתב את אשר בירר בנוגע לר' אהרן זאב שו"ב דפלעשניץ (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' קטו):

לצורף להביכעל.

קצב

[תשמ"ג]

מענה להנהלת "צבאות השם" שכתבו ע"ד הצעה לערוך "קונצרט" לילדים בבנין של אחת האוניברסיטאות ("התקשרות" גליון נח):

צע"ג אם כדאי להזמין ולקבל ילדים בקאלעדש וכיו"ב, וק"ל.

קצג

[תשמ"ג]

מענה להרב ברוך אלכסנדר זושא ווינער שכתב שחושב לכתוב הערות וציונים על הל' שחיטה שבשו"ע אדה"ז (תשורה סלבטיצקי כ"ב אלול תשס"א):

בטח ראה אלו שכבר הו"ל – להרב ביסטריצקי שי'

קצד

[תשמ"ג]

מענה להרב ברוך אלכסנדר זושא ווינער שהכניס דוגמא של ביאורים והערות על חלק מסימן אחד מהלי שחיטה שבשו"ע אדה"ז, ושאל האם כדאי להמשיך בזה (תשורה סלבטיצקי כ"ב אלול תשס"א):

כחו"ד רבנן אנ"ש שי'

באם שקולים הם – יו"ל

קצה

[תשמ"ג]

מענה להשליח ר' יוסף דוד ווייטמאן בקשר לנסיעתו יחד עם זוגתו לברית המועצות עבור הימים נוראים (תשורה ווייטמאן י"א אלול תשס"ו):

כ"ק אדמו"ר שליט"א שלח 18 דולר, וכתב:

לחלק שם בכסף המדינה, ולהחליף באופן רשמי.

קצו

[תשמ"ג]

מענה להשליח ר' ארי' ליב קפלן שכתב ע"ד רעיון שהועלה שקרית חב"ד בצפת עיה"ק תקבל מספר בניני מגורים בצד השני של העיר שמתחילים לבנות (תשורה קפלן כ"ה טבת תשס"ט):

[1] במכתבו כתב שלדעתו "א"א לפצל את הקרי' לשני קצות העיר".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כפשוט.

[2] במכתבו שאל האם להמשיך בכיוון של בני' עצמאית אף שמשרד השיכון אינו מעוניין להשתתף בפיתוח הקרקע.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כעצת יידידים מבינים באה"ק.

קצז

[תשמ"ג]

מענה להשליח ר' אברהם אלטיין על מכתבו בקשר למקום לימודי בתו המתקרבת לגיל 10, שרוצים לשלוח אותה מעירם וויניפעג ללמוד בבית הספר "בית רבקה" במאנטרעאל, ושתתאכסן שם בבית הורי זקני. במכתבו כתב: "והננו לשאול חווי"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א האם נכון הדבר שתלך בשנה זו למרחוק ללמוד בבית-רבקה, ואם נכון הדבר מבקשים אנו ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה בזה" (תשורה אלטיין ט"ו סיון תשע"ח):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "האם", ותיבת "למרחוק", וסימן בעיגול את התיבות "ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה בזה", וכתב:

אזעה"צ.**קצח**

[תשמ"ג]

מענה לר' נתן קלמן פעליג שביקש ברכה עבור בנו חיים שלמה שיום הולדתו יחול בקרוב (קטלוג התמונות של ספריית אגו"ח מספר 3874):

מנהגי**קצט**

[תשמ"ג]

מענה להנהלת ה"חדר" באמסטרדם על תמונות מביקורו של פרופסור מסויים שם (קטלוג התמונות של ספריית אגו"ח מספר 7950):

[1] סימן בעיגול תיבת "פרופסור" שבכיתוב שעל המעטפה, וכתב:

?

[2] בקשר לתמונות, כתב:

להחזיר

ר

[תשמ"ג]

מענה לא' השלוחים על מכתבו בקשר לסכסוך עם שליח אחר במקומו (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי מאנ"ש שי וזכות הרבים תלוי בו):

כמענתי כ"פ כהוראת הב"ד דאנ"ש שי' (דכאן) שעסקו ע"ע בהמוסדות הנ"ל

רא

[תשמ"ג]

מענה להרב יעקב יהודה העכט שכתב:

"הרב . . [מראשי ארגון "מרכז הרבנים"] צועק בשבועות האחרונות אודות המגפה של נישואי תערובות ר"ל, ומדייק שלא הי' ע"ע שום מוסד שיעשה דבר ממשי בנוגע זה, וגם יש לו טענות על האגודת הרבנים, והעיקר על הרעפארמער ולא ח"ו על הקאנסערוואטיווער, וגם אצל הרעפארמער רק בנוגע נישואי תערובות ולא ח"ו נגד העולות האחרים שלהם (שבאמת אני לא מבין אותו) אבל מה שאני רוצה לדעת איפו הי' כל החמשה ושלישים שנה שאנו צועקים געוואלד בנוגע להמגפה הזאת – ברדיא, בהעיתונים, ובכל מקום וזמן, שזהו לא דבר שהי' במסתרים אלא בפומבי וכל אחד ידע מזה, איפו הי' שלא נשמע ממנו אף "קרעכץ" על הצרה הזו ועכשיו הוא בא כצדיק הדור, שרוצה לתקן כל העבירות שבעולם והוא יביא ישועה והצלה לכלל ישראל.

שאלתי האם זה ענין עבורי לעשות "געשעפט" מזה עמו, או להיות שב ואל תעשה ואם יתקן מה, תבוא עליו ברכה, או לכה"פ לעשות מחאה – מדוע לא יכיר עבודתינו שב"ה הצליח בעזהש"ית להציל עשירות מישראל מהאסון הזה, וגם עבודתינו בענין של De-Programing, שידוע לכ"ק אד"ש וכו', ואנחנו עדיין עומדים בראש בזה. ואנא לייעצני כ"ק אד"ש בעצתו הק"י".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה" וזכות הרבים תלוי בהם):

באם יתערב באיזה פרט מהנ"ל, הר"ז התערבות בין הנ"ל וארגונו, ואגודת הרבנים.

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א